

༡༡། །དགེ་ལྷན་པའི་བྱ་ཆེན་གྱི་བཀའ་བྲིད་
ཐང་ལམ་གསལ་སྒྲོན་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་ཡོ། །

མཛད་པ་ལོ། ལྷོ་ལྷན་ཚེ་ཚོས་ལྷན་རིན་པོ་ཆེ།

བཅོམ་བྱ། །ཤེས་རབ་གྱི་ངོ་བོ་ལྷག་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།
དབ་སྤྱིའི་ཨང་། CHSB009
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༡༡ པར་གསལ་དུ་བཅོམ་སྤྱོད་བྱས།

ལྷོ་ལྷན་ཚེ་ཚོས་ལྷན་རིན་པོ་ཆེའི་དྲ་མཛོད་ཚོམ་སྤྱི་གཤམ་ནས།

༡༡། །ཤེས་རབ་གྱི་ངོ་བོ་ལྷག་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་
དགོ་ལྷན་པའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་བཀའ་བློན་
ཐང་ལམ་གསལ་སློན་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

ཨ་ཕྱི་དཔལ་ལོ། །ལྷན་པ་རྗེ་ཚོས་ལྷན་རིན་པོ་ཆེ།

བཞོན་བྱ། །ཤེས་རབ་གྱི་ངོ་བོ་ལྷག་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།
དེབ་སྤྲིའི་ཨང་། CHSB010
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཟླ་ ༡༡ པར་གསལ་དུ་བཞོ་སློན་བྱས།

ལྷན་པ་རྗེ་ཚོས་ལྷན་རིན་པོ་ཆེའི་བྱ་བཞོན་ཚོས་སྤྲིག་ཁང་ནས།

དཔེ་སྐྱོན་བདག་དབང་།

ལས་གཞི་འདི་ནི་ Awakening Vajra དང་དེའི་འགན་འཛིན་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དགོ་
བཤེས་རྒྱལ་མཚན་ཀུན་དགའ་མཚོ་ག་གི་ལམ་སྟོན་ལ་བརྟེན་ནས་ཨ་རིའི་དཔེ་སྐྱོན་བདག་དབང་
ཁྲིམས་ལུགས་འོག་ནས་སླེབ་བ་ཞིག་ཡིན་པས། ཁྲིམས་ལུགས་འདི་ཉིད་འཇམ་སྐྱིང་ཡུལ་གྱུ་གང་
སར་ལག་བསྟར་བྱེད་ཚོགས། ལས་གཞི་འདིའི་ཆ་ལས་ཅམ་ཡང་བྲ་ཐོག་འདི་ནས་སྐད་ཡིག་གཞན་
གྱི་ནང་དུ་བརྒྱུད་འགོད་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ན། e-book སོགས་སློབ་རྒྱལ་འདུལ་ཆས་གཞན་
སྐད་དེ་བརྒྱུད་གཏོང་བྱེད་མི་རུང་། འོན་ཀྱང་། འདི་གའི་ཚོས་ཚོགས་གི་འགན་འཛིན་ནམ་དེའི་
ཁྲིམས་མཐུན་སྐྱེ་ཚབ་ཀྱིས་གཞན་བའི་ཡིག་ཐོག་གི་ཚོགས་མཚན་ཡོད་ན། དཔར་སྐྱོན་དང་། པར་
སློབ་རྒྱལ་བ་དང་། སྐྱ་འཇུག་བྱེད་པ་སོགས་བྲ་མཛོད་འདི་ནས་གནས་ཚུལ་གཞན་མཁོ་སློབ་བྱེད་
པ་ལ་བཀག་སྟོམ་ཅི་ཡང་མེད། པར་དབང་སླེར་བདག་ཡིན།

COPYRIGHT

This work is copyrighted worldwide, under United States copyright laws, by Awakening Vajra, under the guidance of its Spiritual Director, Khen Rinpoche Geshe Gyalten Kungka. No part of this work may be reproduced or transmitted in any form, in any language or by any means, electronic or mechanical, including, but not limited to: publishing, photocopying, recording or any other information storage retrieval and transmission system without the written permission of Awakening Vajra principals or legal representatives. All rights reserved.

ཚུམ་སྐྱིག་པ་འི་ཐོག་མའི་གཏམ།

རིགས་དང་དགེལ་འཁོར་ཀུན་གྱི་བདག་པོར་གྱུར་པ་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷན་དཔལ་
ལྡན་ལྷ་མ་དམ་པ་མཚན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་དོན་གྱི་སྤྲད་དུ་མཚན་ཡོངས་སུ་སློབ་ན།
གནས་ལྷ་རིག་པའི་དབང་ལྷན་པ་སྐྱབས་རྗེ་ཚོས་ལྡན་རིན་པོ་ཆེ་པ་རྗེ་བཙུན་སློབ་བཟང་རྒྱལ་
བསྟན་འཛིགས་བྲལ་དབང་ལྷན་དཔལ་བཟང་པོ་མཚོག། །གདུལ་བྱའི་བསོད་ནམས་གྱི་བཀོ་
སྐལ་ཅུང་ཟང་སྲ་བས་རེ་ཞིག་གཟུགས་སྐྱ་ཞི་བར་གཤེགས་ནའང་། སྤར་ཡང་བསྟན་འགྲོའི་
མགོན་དུ་ཡང་སྲིད་འཇུག་བྲལ་སྤར་དུ་འགྲོང་ནས་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་བདག་གིར་བཞེས་
ཏེ། ཟབ་རྒྱས་གསུང་གི་བདུད་རྩི་ལ་སྤར་བ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་རྒྱ་ཡོང་བའི་སློན་འདུན་
དང་འབྲེལ། གང་གི་ཞབས་རུལ་སྐྱི་བོར་ལེན་པའི་གུས་སློབ་ཡོངས་དང་། ལྷན་པར་དུ་
སྐྱབས་མཚོག་གང་གི་ལྷ་བྲང་སྐྱ་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་ལྷན་པར་འདོད་ལྟར། གང་གི་སྐྱའི་ལྷན་
མཚོད་དགོ་བཤེས་ཆེ་བརྟན་དགོ་ལེགས་མཚོག་དང་། སྐྱ་ཞབས་ཚོས་འཁོར་རིན་པོ་ཆེ་
མཚོག་རྣམ་པ་གཉེས་ཀྱིས་ལམ་སྟོན་དང་ལྷན་པར་འགན་བཞེས་པའི་ཐོག་<<པ་སྐྱབས་རྗེ་
ཚོས་ལྡན་རིན་པོ་ཆེའི་བྲ་མཚོད། >>ཅེས་པའི་བོད་ཡིག་བྲ་རྒྱ་གསར་བཟོའི་ལས་གཞི་དང་
འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་ཁག་གྱི་ལོ་ ༡༩༩༦ ལོར་ལྷ་དང་པོར་ལས་འགོར་བཅུ་མས་ནས་སྤྲས་
མཚུངས་ལྷན་པར་གང་གི་གསུང་རྩོམ་གྱི་རིགས་དང་། མཐའ་ཡས་པའི་མཚོད་དང་རྣམ་ཐར་
གྱི་སློབ་མཛོད་ལྷན་པར་གཞུང་ཚོན་ཁག་གི་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་སྐྱ་འདུག། ལྷན་དོར་ལེགས་ལམ་སྟོན་
པའི་བཀའ་སློབ་ཁག། དབང་ལྷན་མན་ངག་གི་གདམས་པ་ཟབ་མོ་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་བརྟན་དང་བྲ་
བརྟན་ཁག། རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གི་སྐྱ་པར་གྱི་རིགས་དང་འབྲེལ་ཡོད་པར་རིས་གཞན་སོགས་
རྒྱད་ལམ་འདྲ་མེད་ཐོག་བྲ་རྒྱ་འདོའི་བརྒྱུད་ནས་དོན་གཉེར་ཅན་ཀུན་གྱི་སྤུན་དོར་མཚོན་པར་

བྱེད་ལྷན་པ་ནི། འོ་ཅག་ནམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་བཀོ་སྐྱལ་བྱེད་པར་ཅན་ཞིག་
དང་། རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གི་སློབ་མའི་གཙོས་མཐུན་ལྷན་ཡོངས་ཀྱི་ལྷན་པའི་འདོད་བཞིན་ཏེ་
རྒྱུ་བྱེད་ནས་གསན་གཞིགས་དང་། སུ་ལེན་བྱེད་ལྷན་གྱི་ཡོད།

དེ་ཡང་འཕྲུལ་དེ་བ་ཁག་དང་། PDF, EPUB, གཟུགས་མཚོང་བརྟན་
འཕྲིན། Video, སྒྲ་སྐད་རྒྱུ་བྱེད་པ། Audio, དེ་དག་ནི་ www.chodenrinpoche.com YouTube, and Sound Cloud བརྟན་ནས་སུ་ལེན་དང་
གསན་གཞིགས་བྱེད་ལྷན། དེ་ཡང་སློབ་ལྟོ་དང་། ལག་ཐོག་ཁ་བར། དེ་བཞིན་འཕྲུལ་ཆས་
འདྲ་མེན་ Computer, IPad, IPot, Mobile, སོགས་ཀྱི་སློབ་ཏུ་རིན་མེད་སུ་
ལེན་དང་འཕྲོ་སློབ་བྱེད་རྒྱུ་ཆར་གཞི་དང་། ཏེ་ལས་བརྟན་ནས་ཐད་ཀར་གསན་གཞིགས་
དང་བལྟ་སློབ་ལྷན་པའི་ལས་གཞི་འགོ་བཞིན་ཡོད་ནའང་། དེ་དག་ཆར་བརྟན་གྱི་དུས་
རབས་གསར་བ་ཆེས་འཕེལ་ཁ་ཆེ་བའི་སྐབས་འདིར་ལས་གཞི་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ཉམས་
སྲུང་དང་ཤེས་ཚད་སོགས་ཀྱིས་རྗེས་མ་ཟེན་བས། རྣོ་འཕྲུལ་མང་དག་ཤིག་ཡོད་དེས་བས་
མཐུན་ལྷན་སྐྱེད་དུས་ཡངས་པའི་དོན་གཉེར་ཅན་ནམས་ཀྱིས་ལེགས་ཉེས་སྲུང་དོར་ལས་
སློབ་ལྷན་སློབ་ཡོང་བ་ཅེས་ཀྱང་བཀའ་དྲིན་ཆེ།

ཚམས་སྐྱིག་པ་རིགས་པའི་ལྷན་པའི་འདོད་ལས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༦ ལོ་ཆོས་ ༡༥ ཉིན།

དཀར་ཆག

ཚུམ་རྒྱུག་པའི་ཚོག་མའི་གཏམ། i

༡༡། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་ཤོ་རྣམས་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་དགེ་རྣམས་པའི་ལྷན་ཆེན་གྱི་
བཀའ་ཁྲིད་ཐར་ལམ་གསལ་སྟོན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

སྟོན་འགྲོའི་ཚོས་བཤད་པ། 1

འཆི་བ་མི་རྟག་བ་བསམ་པའི་སྟོན་སྟེང་པོ་ལེན་ཚུལ། 3

ལྷན་བསྐྱབ་བསམ་པའི་སྟོན་སྟེང་པོ་ལེན་ཚུལ། 4

ཐར་བ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་བསྐྱབ་གསུམ་ཉམས་ལེན་བརྟན་པ། 8

རྒྱ་འབྲས་མན་དག་བདུན་གྱི་སྟོན་སྟེང་པོ་ལེན་ཚུལ། 10

མཚོན་པར་བརྟེན་ཅིང་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ། 15

ལྷན་བསྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ནུབ་ཏུ་བྱ་བ། 20

རྟོག་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཚོགས་བསམ་སྐྱོབ་སྐྱེད་བྱེད་ཚུལ། 23

ལྷགས་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཤད་པ།	27
འཆི་བ་ཚོས་སྐྱའི་ལམ་འབྲེར་ཚུལ་བཤད་པ།	29
བར་དོ་མོངས་སྐྱའི་ལམ་འབྲེར་བཤད་པ།	35
སྐྱེ་བ་སྐྱལ་སྐྱའི་ལམ་འབྲེར་བཤད་པ།	36
རིམ་ལྔ་ཅུ་གསུམ་འཁོར་ལོ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།	38
རྒྱང་དབྱུས་མར་ཞུགས་ནས་ཐིམ་གསུམ་བཤད་པ།	40
བསྐྱེ་བ་སྐྱོར་དགུ་བཤད་པ།	43
དོ་བརླས་བསྐྱོམ་ཚུལ།	45
སྐྱེ་ལུས་དང་རྒྱང་འཇུག་གི་དོ་སྐྱོད།	46
མདོ་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཤད་པ།	49
ཞི་གནས་སྐོམ་ཚུལ།	53
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱུར་བཤད་གཉིས་པ།	58
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱུར་བཤད་གསུམ་པ།	62
ཕྱག་ཆེན་དངོས་གཞི་བཤད་པ།	64

ཞེ་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རྒྱབ་ཚུལ་བཤད་པ།	69
སེམས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ལེ་ལོ་བོ་བཤད་པ།	81
སེམས་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་བཤད་པ།	84
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།	91
དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པའི་སྐོན་ནས་བདག་མེད་པ་རྟོགས་ཚུལ།	94
དགོ་བ་རྗེས་བྱང་དུ་བསྐྱོ་བ།	107
དཔར་བྱང་སྐོན་ཚིག་.....	114

༡༡། །ཤེས་རབ་ཀྱི་དོ་བོ་ལྷན་པ་རྒྱུ་ལ་བརྒྱབ་རྒྱུ་ལ་དགེ་ལྷན་པ་ལི་

ཕྱག་ཆེན་གྱི་བཀའ་བྲིད་ཐར་ལམ་གསལ་ལྷོན་ཞེས་བྱ་བ་

བཞུགས་སོ། །

ལྷོན་འགྲོའི་ཚོས་བཤད་པ།

༄ ད་རེས་ང་རང་ཚོས་རྙེད་པར་དཀའ་བའི་དལ་འགྲོར་གྱི་མི་ལུས་རིན་
པོ་ཆེ་ཐོབ། མཇལ་བར་དཀའ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་
མཇལ། སྤང་བར་དཀའ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྤང།
རང་གི་དོས་ནས་ཀྱང་སྤང་དོར་གྱི་གནས་རྣམས་ཅུང་ཟད་དོ་ཤེས་པའི་སྐབས་སུ་
ཚོས་རྣམ་དག་ཅིག་སྐྱབ་སྐྱབ་པར་བྱ་རྒྱུ་ནི་གལ་ཆེའོ། །དེ་རིང་ཚོས་གྱི་ཆེད་དུ་
འདིར་འཛོམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཚོས་གསལ་ཏེ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐོག་དུ་
དབབ་པའི་དོན་དུ་ཤོད། དེ་ཡིང་བལ་ཐོག་མར་དལ་འགྲོར་རྙེད་དཀའ་ཤེས་པའི་
སློབས་འཆི་བ་མི་ཉལ་བ་དྲན་པའི་ཐབས་ལ་འབད་བཤེས་ཆེ། དེ་ཡང་ལོ་ཆེ་ཆུང་
ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། ལོ་ཆུང་བ་སློབ་དུ་ཤི་ནས་རྣམ་འཁོགས་རྗེས་སུ་ལྷག་པ་དང་།
ན་ཚ་ཡོད་མེད་ལ་ཡང་ངེས་པ་མེད་པར་ནད་པ་མ་ཤི་བར་ནད་གཡོག་ཤི་བ།
མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་མ་འཛོམས་ལ་ཡང་ངེས་པ་མེད་དེ། མཐུན་རྐྱེན་ཚང་ཡང་
སློ་བུར་དུ་འཆི་རྒྱུ་བྱུང་ནས་ཤི་བ་དང་། མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་སྤང་པོ་དེ་དག་
ཆེ་རིང་པོར་བསྟན་པ་ཅི་རིགས་ཡོད། དེ་དག་གང་ལ་བསམ་ཡང་ནམ་འཆི་ལ་

དེས་པ་མེད་པར་ཤེས་ནས། རང་ཡང་དེའི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པས་ནམ་
འཆི་ལ་དེས་པ་མེད་སྟེ་པའི་ནམ་འཆི་དེས་མེད་བསམ་པའི་སློབ་ཞིག་སྐྱེ་ཐབས་
ཤེད་པ་གཤམ་ཆེ།

དེ་འདྲའི་སློབ་ཞིག་སྐྱེས་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་མི་པན། གཤམ་སྲིད་དེ་སྐྱེས་ཀྱང་དམ་
པའི་ཚོས་མ་བསྐྱབས་པར་ཤི་བ་ཡིན་ན། དལ་འཕྲོར་གྱི་རྟེན་བཟང་རྟེན་པས་གོ་
མ་ཚོད་པ་ཡིན། དེས་ན་སྐྱེ་བ་སྲ་མ་རྣམས་སུ་དཀའ་བ་དུ་མས་ཚོགས་བསགས་
པ་ལ་བརྟེན། ད་ལྟའི་དལ་འཕྲོར་གྱི་རྟེན་བཟང་འདི་ཐོབ་པ་རེད། ད་ལྟ་ངས་འདི་
ཚུད་ཐོས་སུ་མ་མོང་བར་ནམ་འཆི་དེས་མེད་བསམ་པའི་སློབ་ནས་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་
ཚོས་རྣམ་དག་ཅིག་བསྐྱབ་རྒྱུ་ཡུང་ན་ཐབས་མི་འདུག་སྟེ་པའི་སློབ་སྐྱེད་ཐབས་
ལྷ། གཤམ་ཉེ་ཤི་བ་ཡིན་ན་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་པན་པའི་བྱ་བ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཚོས་
རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱབས་པ་དེ་གཅིག་སུ་ཡིན། གཞན་ལོངས་སྤོང་གྱིས་མི་
པན་ལ། གཉེན་བཤེས་འཁོར་གཡོག་གིས་ཀྱང་མི་པན། ཐ་ན་རང་དང་མཉམ་དུ་
སྐྱེས་པའི་སྤང་པོ་འདི་ཡང་བཞག་ནས་རང་གི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་སྤྱ། མར་གྱི་
ད་གྱིས་ནས་སྐྱེ་བའོན་པ་བཞིན་དུ་ཆེ་སྤེལ་པའི་བར་དོའི་འཕྲང་ལ་འགོ་དེའི་སྐྱབས་
སུ་རང་གི་རྗེས་སུ་འགོ་མཁན་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལས་དཀའ་ནག་གཉིས་ཀྱི་
བག་ཆགས་དེས་རྗེས་སུ་འགོ་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བསམ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་། ལོངས་
སྤོང་དང་། གཉེན་བཤེས་འཁོར་གཡོག་ཐ་ན་རང་གི་སྤང་པོ་དང་འབྲལ་མི་
ཡོང་ངམ་སྟེ་ནས་འདིགས་པའི་སློབ་སྐྱེ་བ་ནི། ཐ་མལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཆི་བ་ལ་
འདིགས་པའི་སློབ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡིན་པས་དེ་ཅམ་གྱིས་མི་པན།

འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བསམ་པ་འདི་སྐོན་ནས་སྒྲིབ་པོ་ཡིན་ལྟར།

༥ འོན་འདིར་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དྲན་དགོས། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བསམ་
 བས་འཆི་བ་ལ་འདིགས་སྣང་སྐྱེ་དགོས་ཞེས་པ་དེ་གང་འབྲེལ་ཞིག་བསམ་དགོས་
 །ཤེས། གལ་སྲིད་ཚོས་མ་འགྲུབ་པར་ཤི་བ་ཡིན་ན། གཏན་ནས་འགྲིག་མི་འདུག་
 ལྟས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐོན་ནས་འཆི་བ་ལ་འདིགས་པའི་སྐོར་སྐྱེད་དགོས། དེ་ཡང་ཚོས་
 མ་འགྲུབ་པར་ཤི་བ་ཡིན་ན་སྐྱེ་བ་ཞིག་ནི་ལེན་དགོས། སྐྱེ་ས་ལ་ཡང་དན་འགོ་དང་
 བདེ་འགོ་གཉིས་ལས་མ་འདས། ང་ཚོ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་ལས་
 དན་པ། དཔུལ་བའི་ནང་གི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཆེ་ཤོས་མནར་མེད་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བའི་ལས་
 གྱི་བག་ཆགས་ཁྲི་ཁྲག་འབྲུམ་ཁྲག་མང་པོ་ང་ཚོ་འི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། ད་ལྟ་ཚོས་རྣམ་
 དག་ཅིག་མ་བསྐྱབས་པར་ཤི་བ་ཡིན་ན། ལས་གང་གོསས་པ་ཆེ་བ་དེའི་རྣམ་
 སྐྱེན་ཐོག་མར་སྐྱེན་བས། གོསས་ཤིང་ཐོག་མར་བསགས་པའི་མནར་མེད་ཏུ་སྐྱེ་
 བའི་ལས་གྱི་དབང་གིས་དཔུལ་བ་མནར་མེད་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྲུབ། དེར་བརྟེན་
 ཚོས་མ་བསྐྱབས་པར་འཆི་བ་ལ་འདིགས་སྣང་བྱ་དགོས། གལ་ཏེ་དཔུལ་བར་
 སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་ཚོས་སྐྱུ་བ་པའི་ཀུན་སྐོང་ཅམ་ཡང་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད། སྐྱིར་
 བ་ཚོས་མ་བསྐྱབས་པར་ཤི་བ་ཡིན་ན་དན་སོང་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལས་འོས་མེད། དན་སོང་
 ཏུ་སྐྱེས་ན་དཔུལ་བ་ལ་ཚ་གང་བཅོ་བསྐྱེད་གི་སྤྲུག་བསྐྱལ། ཡི་དུགས་ལ་བཤེས་
 སྐོས་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱལ། ཏུད་འགོ་ལ་སྐྱེན་ཞིང་གཏོ་སྐྱུག་པ་དང་། བགོས་སྐྱེད་ལ་
 འོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་དབག་ཏུ་མེད་ལ། སྤྲུག་བསྐྱལ་དེ་ལྟ་བུ་རང་སྤོང་ཏུ་
 བབས་པ་ཡིན་ན་བཟོད་སྐབས་གཏན་ནས་མེད། དེར་བརྟེན་དན་སོང་གི་སྤྲུག་
 བསྐྱལ་ལ་འདིགས་ཤིང་སྐྱུག་པའི་སྐོར་བྱུང་ན། གོང་ཏུ་ལུས་པ་བཞིན་ང་ཚོ་འི་རྒྱུད་

ལ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལས་ངན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། དེ་དག་ལ་གཉེན་པོ་སྟོབས་
བཞི་ཚང་བའི་སློབ་སྦྱོར་བཤམས་བ་ཚུལ་དང་མཐུན་བ་ཞིག་བྱས་ན་ནམ་སློབ་སྦྱོང་
མི་དགོས་པར་འདག་ཐུབ་ཀྱང། ང་ཚོས་བཤམས་བ་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཞིག་
བྱང་བ་ཉ་ཅང་དགོན་པོ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ད་ལྟ་རང་གི་བ་ཡིན་ན་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་
བ་ལས་འོས་མ་མཆིས་སོ། །

རྒྱལ་བསྐྱེད་བསམ་བཤམ་བའི་སློབ་སྦྱོར་རྒྱལ་སྤྱི་བྱ་རྒྱུ་ལ།

༩ འོན་དེ་ལས་སློབ་བའི་ཐབས་གང་གྱེད་དགོས་ཤེ་ན། ཐོག་མར་
རྒྱལ་སྤྱི་གནས་ཞིག་བཅའ་དགོས། རྒྱལ་སྤྱི་གནས་ནི་དགོན་མཚོག་གསུམ་
བཟུང་ན་དེ་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་འོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མཐའ་དག་ཚང་ཡོད། གཙོ་བོ་
སངས་རྒྱལ་དགོན་མཚོག་ལ་རང་འདྲིགས་བ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བ། གཞན་
འདྲིགས་བ་མཐའ་དག་ལས་སློབ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་བ། ཀུན་ལ་ཐུགས་རྗེ་
ཚེན་པོ་ཉེ་རིང་མེད་པར་མཉམ་པར་འདུག་པ། བན་བཏགས་མ་བཏགས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དོན་མཛད་བ་སྟེ། འོས་ཚོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཚང་ཡོད། སངས་རྒྱལ་
ལ་དེ་ཐམས་ཅད་ཚང་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དང་པོ་ཐུགས་བསྐྱེད་བའི་
རྒྱལ་སྤྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་ཚོགས་
གསོག་བའི་རྒྱལ་སྤྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་བའི་ཆེད་དུ་
ཚོགས་བསམ་གསུམ། མཐར་མཛོད་བར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་བ་དེ་ཡང་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱལ་བའི་བྱིད། རྒྱལ་སྤྱི་འོས་པའི་འོས་ཚོས་
མཐའ་དག་ཚང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་རྒྱ་དམ་པའི་ཚོས་
 ཉམས་སྲུབ་སྐྱབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་། ཚོས་ཉམས་སྲུབ་ལེན་མཁན་གྱི་འབགས་
 པའི་དགེ་འདུན་དེ་ཡང་ཚོས་ཉམས་སྲུབ་སྐྱབས་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །རང་གིས་
 རྒྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སློ་ཅེ་གཉིས་མ་ཡིན་པར། སློ་མིང་སྟེ་
 བསྐྱུར་ནས་རྒྱབས་སྲུབ་པའི་ཡིན་པ་མི་སློབ་པ་མི་སྲིད་དེ། སངས་རྒྱས་ནི་ང་
 རང་ཚོ་རྒྱབས་པའི་རྒྱ་མ་ཚང་པ་མེད་པ་བསྐྱབས་ཐེན་པས་སོ། །འོ་ན་སངས་
 རྒྱས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་མངའ་ན། རང་ཚོ་ད་ལྟ་སྲུབ་པསྲུབ་ཀྱི་གནས་སྲུབ་སྲུབ་
 པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རང་ཚོའི་ངོས་ནས་སློ་གཏད་ཆ་ཚང་བའོལ་བ་དེ་མ་བྱུང་བས་
 ལུས་པ་ཡིན། ད་ནི་རན་སོང་གི་སྲུབ་པསྲུབ་པར། དེ་ལ་འདྲིགས་ཤིང་སྐྱབས་པའི་
 སློ་བསྐྱེད། དེ་ལས་སློབས་པའི་རུས་པ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་
 པའི་སློ་ནས། དཀོན་མཆོག་གིས་དེ་ལས་སློབ་ཏུ་གསོལ་སྐྱམ་པའི་སེམས་གཏོང་
 བས་དེ་སྟོས་འཆའ་བ་དེ་ལ་རྒྱབས་འགྲོ་ཟེད། དེ་འདྲའི་རྒྱབས་འགྲོའི་ཉམས་ལེན་
 གྲེད། སྤོང་ཐག་པ་ནས་དཀོན་མཆོག་ལ་སློ་གཏད་བའོལ་བ་ཡིན་ན། གནས་
 རྒྱབས་སྲུབ་ཡང་རན་སོང་དུ་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབས་སྲུབ། དཔེར་ན། འདྲིག་ཅེན་པ་ཡིན་ན་
 མི་ཞིག་གིས་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བྱ་བ་བྱས་ཏེ། སློག་ཐོག་ལ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཉེས་
 པ་ཐོག་པའི་ཚེ། དེ་ལས་རྒྱབས་སྲུབ་མཁན་གྱི་དཔོན་པོ་ཞིག་ལ་དེ་སྟོས་བཅས་
 བ། དཔོན་པོ་དེས་གནས་རྒྱབས་ཐེངས་གཅིག་ཙམ་རྒྱབས་སྲུབ་ཀྱང་། རྗེས་སྲུབ་
 བྱ་བ་རན་པ་མང་པོ་ཡང་ཡང་བྱས་ན་སློབ་རྒྱུར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན། ཉེས་པ་
 ལས་གཏན་དུ་ཐར་པ་ལ་དཔོན་གྱིས་ཁྲོད་རང་སྤྱིན་ཆད་རང་གི་བྱ་སློབ་རང་ཉིད་
 གྱིས་འགན་ཁུར་དགོས། ད་ལྟ་ངས་ཐར་ཐབས་ཤིག་བྱ་ཞེས་བསྐྱབས་བྱ་བྱས་པ་
 ལྟར། རང་ཉིད་གྱིས་ལག་ལེན་ལ་བསྐྱུར་ན་སློག་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་

དུ། ང་ཚོས་ཀྱང་དགོན་མཚོག་ལ་སྐབས་སུ་སོང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་
པ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་གྲངས་པ་ཡིན་ན། འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་
ལས་གྲོལ་ནས་ཐར་པའི་ལམ་དུ་བསྐྱོད་པར་འགྱུར།

འོ་ན་ཉམས་སུ་གྲངས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
འདྲུག་ཕྱོག་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉམས་ལེན། དཀར་པོའི་ལས་བསགས་པ་དང་། བཀ་
པོའི་ལས་སྤངས་པའི་ལས་འབྲས་ཚུལ་བཞིན་སྤྱང་རྒྱུར་གལ་ཆེར་བརྟེན་ཏེ་
བསྐྱེད་པ་དེ་ཡིན། དཀར་ལག་ལས་འབྲས་ཞེས་པ་དེ་ཡང་། ང་ཚོ་ནི་ཐོག་མ་མེད་
པ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་གོམས་པ་ཆེས་ཆེར་སོང་བར་བརྟེན། ལས་ལྷན་པོ་སྤྲིག་
པ་མི་དགེ་བའི་ལས་གང་འདྲ་ཞེས་བསགས་པ་ཡིན་ན་ཡང་སྦྱོར་དངོས་མཚུགས་
གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཚང་བ། རྣམ་སྤྱོད་སྦྱོང་བར་ངེས་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད།
དཀར་པོ་དགེ་བའི་ལས་ལ་བརྟོན་པའི་ཚེ་ཀུན་སྦྱོང་བཟང་པོ་རྗེ་འདྲ་ཞེས་ཡོད་
ཀྱང་། སྦྱོར་བ་དང་། དངོས་གཞི། མཚུགས་གི་བསྐྱོད་སོགས་གང་ཅུང་ལེགས་
པོ་མི་འབྱུང་བ་དང་། འགའ་ཤས་དངོས་གཞི་ལེགས་པོ་བྱུང་ཡང་ཀུན་སྦྱོང་བཟང་
པོ་མེད་པ་དང་། དེ་འགའ་ཀུན་སྦྱོང་དང་། དངོས་གཞི་ལེགས་པོ་བྱུང་ཡང་། བསྐྱོ་
བ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཆེ་འདྲིའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོས་པ་ལ་སོགས་པ། དགེ་བ་གང་འདྲ་
ཞེས་བྱས་ཀྱང་སྦྱོབས་རྒྱུང་རྒྱུང་དུ་འགྱུར་ཉོན་ཡོད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོའི་རྒྱུད་ལ་
ཡོད་པའི་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བ་དེ་དག་གཉེན་པོ་སྦྱོབས་བཞི་ཚང་བའི་སྦྱོ་ནས་
བཤགས་སྤོམ་བྱེད་དགོས།

དེ་ཡང་སྐབས་འགོ་མཇུག་བསྐྱེད་བྱེད་པ་རྟེན་གྱི་སྦྱོབས། དེ་སྦྱོན་སྤྲིག་པ་
བྱས་པ་ལ་དུག་ཁོང་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུའི་འགྲོད་པ་དྲག་པོ་སྦྱེས་པ་དེ་ནས་པར་སུར་

འབྲིན་པའི་སྟོབས། སྤྲིག་པའི་གཉེན་པོར་གསུངས་སྐྱེས་བཟོ་བ་དང་། སངས་
རྒྱལ་གྱི་མཚན་བཟོད་པ། སྐྱུ་གསུགས་བཞེངས་པ། མཚོད་པ་འབྲུམ་པ། གསུང་
རབ་སྟོག་པ་སོགས་མདོར་ན་སྤྲིག་པ་འདག་པའི་དོན་ཏུ་དགོ་བའི་ཙ་བ་གང་བྱས་
པ་དེ་གཉེན་པོར་འགོ་བས་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྟོད་པའི་སྟོབས། ད་ཕྱིན་ཆད་མི་བྱེད་
སྐྱམ་པའི་སྟོམ་སེམས་མེད་ན་སྤྲིག་པ་འདག་མི་སྐྱབ་པས་སྟོམ་སེམས་ངེས་པར་
དགོས།

སྟོམ་སེམས་སྐྱེས་པ་དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ཏེ། ཉེས་ལྷུང་ཤིན་ཏུ་
འབྱུང་ཉེ་བ་དེ་དག་ཀྱང་ཉུང་མཐར་ཉིན་གཅིག་གཉེས་ལ་མི་འབྱུང་བར་ངས་
བསྐྱམ་དགོས་བསམ་བ་དང་། ཉེ་མ་གཅིག་གཉེས་སོང་བ་ན་ད་ཏུ་ཉེ་མ་གཅིག་
གཉེས་བསྐྱམ་སྐྱམ་པ། དེ་ལྟར་རིམ་བཞིན་སྟོམ་སེམས་བསྐྱེན་བ་ན། རྫོག་གོམས་
པའི་དབང་གིས་མཐར་གཏུན་ཏུ་སྤང་སྐྱབ་པ་འབྱུང་། ཕྱིན་ཆད་མི་བྱེད་སྐྱམ་པའི་
སྟོམ་སེམས་བསྐྱེན་ཏེ་སྟོབས་བཞི་ཚང་བའི་སྐོ་ནས་བཤམས་པ་བྱས་ན། རྫོང་
ངེས་གྱི་ལས་ཀྱང་འདག་པར་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་པའི་སྐོ་ནས་
བཤམས་པ་ཚུལ་བཞིན་བྱས་ན་སྤྲིག་པ་ངེས་པར་འདག་གོ། །བཤམས་པ་བྱེད་
པའི་སྐྱབས་སུ་ངས་བཤམས་པ་བྱས་ཀྱང་སྤྲིག་པ་འདག་གི་ཡོད་དམ་མེད་སྐྱམ་
པའི་ཐེ་ཚོམ་བྱ་རྒྱ་མེད། བཤམས་པ་བྱས་ན་སྤྲིག་པ་འདག་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ།
སྤྲིག་པ་བྱས་ན་ནམ་སྤིན་གྱི་ཚོགས་ཆེན་པོ་ལྷོང་དགོས་ཞེས་སངས་རྒྱལ་གྱིས་
གསུངས་ལ། བཤམས་པ་བྱས་ན་སྤྲིག་པ་འདག་རྒྱ་ཡོད་པ་ཡང་སངས་རྒྱལ་གྱིས་
གསུངས་པས་སོ། །

སྤྲིག་པ་འདག་རྒྱ་ཡོད་པར་སངས་རྒྱལ་གྱིས་གསུངས་པ་དེ་ལ་བསྐྱབ་

མེད་པར་བརྟེན། ལྷོ་བས་བཞི་ཚང་བའི་སློན་ནས་བཤགས་པ་བྱས་ཏེ་སྲིད་པ་དག་
སོང་སྐྱམ་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་དེ་གལ་ཆེའོ། །

ལྷ་བས་འགྲོ་དང་། ལས་འབྲས་སྐྱང་བ། ལྷོ་བས་བཞི་ཚང་བའི་བཤགས་པ་
བྱས་ན་སྲི་མར་ངན་སོང་དུ་མི་སྐྱེ་བ་མ་བད་མངོན་མཐོའི་ལུས་རྟེན་བྱེད་པར་ཅན་
འཛོལ་པར་ངེས་པ་ཡིན། དེ་ལྷ་བྱའི་མངོན་མཐོའི་ལུས་རྟེན་ཐེངས་གཅིག་གཉིས་
ཐོབ་ཀྱང་དེ་ཅུ་གྱིས་མི་ཚོག་འཁོར་བ་འདི་ལས་མ་ཐར་བའི་རིང་ལ་ཉོན་མོངས་
བ་མ་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ལས་ངན་པ་གསོག་ ལས་དེའི་
དབང་གི་སྤྱོད་ཡང་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་དགོས་པ་སོགས་ངེས་པ་གཏུན་ནས་མེད་པས་
འཁོར་བ་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་བྱ་དགོས། འཁོར་བ་དེ་ཡང་སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱི་རང་
བཞིན། ཐག་བཅས་གྱི་བདེ་བ་གང་ཡིན་ཡང་འགྱུར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དུ་གྱུར་པས་
གྱུ་ཚོམ་པའི་བདེ་བ་ཞིག་གཏུན་ན་མེད།

ཐར་བ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་བསྐྱབ་གསུམ་ཉམས་ཤིན་པ་ལྟན་པ།

༩ འཁོར་བ་སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱི་རང་བཞིན་འདི་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་རི་ལྟར་
བྱ་དགོས་ཤིང་། ལྷ་བ་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལས་ལྷ་བ་པ་ཞིག་
སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་བྱོན་ཡང་གསུང་དུ་མེད། དེར་བརྟེན་ཐབས་སྒྲ་ན་མེད་པ་
གསུངས་པ་དེ་ཉམས་ལེན་ལ་ངེས་པར་སྦྱར་དགོས། ཉམས་སུ་སྒྲུང་བའི་བསྐྱབ་
པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་འཁོར་བའི་ཙུ་བ་གཙོད་བྱེད་ལྷ་བ་པ་ཤེས་རབ་གྱི་
བསྐྱབ་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་ང་རང་ཚོའི་རྒྱད་ལ་ཆགས་སྤང་གི་སློབ་མང་པོ་ཡོད་པའི་
ཙུ་བ་ནི་གཉི་སྤྱུག་བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་དེ་ཡིན། དེ་ནི་ཡིད་ཅན་འཁོར་བར་

འཆིང་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཙོད་པ་ལ་དེ་དང་འཛིན་སྐྱབས་དངོས་འགལ་
དུ་སོང་བའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱོམས་པ་ལས་གཞན་གང་གིས་
གྱུར་རྩ་བ་གཙོད་མི་ཐུབ་པས། དེས་པར་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་
ནས་བསྐྱོམ་དགོས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དེ་
བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་འགྲོ་བ་ལ། དེའི་རྟེན་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྟན་པོ་ཞིག་
དགོས། ཉིང་དེ་འཛིན་བརྟན་པོ་ཞིག་མེད་ན་ཤེས་རབ་རྒྱང་པས་སྐྱོང་མི་ཐུབ་པར་
བརྟེན། དེའི་རྒྱ་ཚོགས་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་དགོས། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་
བསྐྱབ་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་དེའི་རྒྱ་ཚོགས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱུང་
དགོས། ར་ཚོས་གཙོ་བོ་སོ་ཐར་གྱུར་སེམས་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྐྱོམ་པ་མང་པོ་
ཞིག་གླངས་ཡོད་པས་དེ་དག་བསྐྱུང་རྒྱ་གལ་ཆེ། རབ་གྱུར་ཚོ་ཡིན་ན་སོ་སོར་
ཐར་པའི་སྐྱོམ་པ་དག་ཚུལ་སྐྱོང་གི་བསྐྱབ་པ་སོགས་བསྐྱུང་རྒྱ་ཡོད་ལ། ཁྲིམ་པ་
ཡིན་ན་སོ་སོའི་སྐྱོ་ཚོད་དང་མཐུན་པར་དག་བསྐྱེན་གྱི་སྐྱོམ་པ་སོགས་བསྐྱུང་རྒྱ་
ཡོད།

གལ་ཏེ་དེ་དག་སྐྱུང་མ་རུས་ན་ཡང་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་སྐྱོམ་པ་བསྐྱེན་
གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྐྱོམ་པ་གླངས་ནས་བསྐྱུང་རྒྱ་ཡོད། དེར་བརྟེན་ང་
ཚོས་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ལག་ལེན་བསྐྱར་སྐྱབ་པ་དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
བསྐྱུང་རྒྱ་དེ་ཡིན། དེ་གང་སྐྱབ་ཅི་སྐྱབ་ཀྱིས་བསྐྱུང་དགོས། དེའི་ཐོག་ཏུ་ཉིང་དེ་
འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དེ་དག་སྐྱེ་སྐྱབ་ན་ལེགས། གལ་སྲིད་མ་སྐྱེས་
གྱུར་ཡིད་སྐྱོན་བྱས་ཏེ་དེ་འདྲ་སྐྱེ་བར་ཤོག་བསམས་ནས་སྐྱོན་ལམ་རྒྱག་ བསྐྱབ་

པ་གསུམ་ཉམས་སུ་སྤངས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་ཐར་པའི་གོ་འཕང་སོལ་པ་
ཞིག་ཡོང་། འོ་ན་རང་ཉིད་ཐར་པའི་གོ་འཕང་སོལ་པ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་གམ་ཞེ་ན།
དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་གོ། །རླུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འི་
རང་ལ་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་བ་ལ་སྙག་ཏུ་གྱུར་པས། འིན་ཅན་འདི་རྣམས་བཞག་ནས་
རང་གཅིག་ལུ་ཐར་ཐབས་བྱས་ན། དཔེར་ན། ཚེས་རྒྱན་དང་གཅན་གཞན་གྱི་
འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་རང་གི་པ་མ་སྐྱེན་མཆེད་སོགས་ནང་མི་མཐའ་དག་
ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་འཛིགས་པ་ལས་ཐར་པའི་ཐབས་བསམ་སློབ་གང་ཡང་མ་བཏང་
བར་རང་གཅིག་ལུ་སྒོམ་པ་ཡིན་ན། གཞན་གྱིས་མ་རབ་ཐ་ལལ། ཞེས་མེད་ཅིག་
ཏུ་བརྟེན་བ་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྐྱུག་
བསྐལ་སྲོང་བཞིན་པ་དེ་བཞག་ནས་རང་ཉིད་གཅིག་ལུ་ཐར་ཐབས་བྱས་ན་དེ་དང་
མཚུངས་པས། རང་ཉིད་གཅིག་ལུ་ཐར་པའི་ཚོག་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
བྱེད་དགོས། རང་གི་སྐྱེ་བ་ལ་སོག་མ་མེད་པས་སེམས་ཅན་རེ་རེས་ཀྱང་རང་གི་
མར་གྲངས་མེད་པ་བྱས། མ་ནམ་བུས་རེས་བཞིན་དུ་ཆེ་འདྲིའི་མས་འིན་གྱིས་
སྲོང་བ་བཞིན་དུ་འིན་གྱིས་བསྐྱུངས་པ་ལ་སྙག་ཡིན། དེ་འདྲའི་སློན་ནས་བཀའ་འདྲིན་
བསམ་དགོས་སོ། །

རྒྱ་འབྲས་ཡན་དག་བརྒྱན་གྱི་སློན་ནས་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུ་ལ།

༘ མདོར་ན་གོང་དུ་བཤེན་གཉེན་བསྐྱེན་པའི་པན་ཡོན་བཤེན་པ་བཞིན།
ང་ཚོ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་གང་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་
ཡོང་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། ལྷོ་གོས་གཏམ་གསུམ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་

དགོས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཛོལ་བ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་
 དགོས། དེར་བརྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཛོལ་བ་ལ་སེམས་ཅན་དང་སངས་
 རྒྱས་གཉིས་བཀའ་འདྲིན་མཉམ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད། དེ་ཡང་གང་འདྲ་ཡིན་ཞེ་ན།
 དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་ཐོབ་པ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ཡོད། སྐྱེ་བ་སྐྱོན་མར་
 སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུངས་བ་དང་། བཅོད་བ་བསྐྱོམས་
 བ་སོགས་བྱས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟའི་ལུས་དང་། ལོངས་སྤྱོད། གཟུགས་བཟང་
 བ་དེ་དག་གྲུབ་ཡོད། ལུས་རྟེན་འདི་འབྱུང་བ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་དགོས། དེ་
 བཞིན་དུ་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བ་ལ་སྐྱེན་པ་གཏང་དགོས་པས་སེམས་ཅན་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། སྤྱི་མ་མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་འཛོལ་བ་ལ་དེའི་རྒྱ་གཞུང་
 གཞོད་གཞི་དང་བཅས་པ་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུངས་ཏེ་མངོན་མཐོ་འཛོལ་
 དགོས་ལ། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་འཛོལ་བ་ལ་ཡང་སེམས་
 ཅན་ལ་བརྟེན་དགོས་པས་སེམས་ཅན་ནི་ལེན་ཏུ་ནས་རིན་ཆེ་བ་ཡིན། དེར་
 བརྟེན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཛོལ་བར་འདོད་པའི་སྒོ་
 སྐྱེ་བ་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་རིན་འབྲུག་ནས་རིན་གཞོ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་སྐྱོན་དུ་བཏང་
 དགོས།

དེ་ཡང་རིན་འབྲུག་ནས་རིན་གཞོ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་འབྱུང་བ་ཡིན། རིན་གཞོ་ཞེས་པ་
 དང་རིན་ལན་གསལ་བཅས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཆེ་འདི་ལ་བསམ་ན་ཡང་ཚུར་
 བན་བཏགས་མཁན་གྱི་མི་དེ་བཀའ་ངལ་འཕྲད་པའི་སྐབས་སུ། ཁོང་གིས་ངལ་
 ལྟར་བན་བཏགས་པས་རིན་ཆེན་པོ་ཡིན། ད་ལྟ་ངས་རིན་ལན་ཞིག་གཞུང་ན་མ་
 གཏོགས་མི་འགྲིག་བསམ་པ་དེ་འདྲ་འབྱུང་བས། དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟ་ང་རང་ཚོ་

མངོན་མཚོའི་གོ་འཕང་ནི་ཐོབ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་མངའ། ལམ་སྟོན་
 དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཡང་ལྷན། རང་གི་ངོས་ནས་སྤྲིག་སྟོང་དགེ་སྦྱོར་གྱི་
 བསམ་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྦྱིས་ཡོད། སེམས་ཅན་གཞན་མང་པོ་ཞིག་མ་རིག་པས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་མི་འདོད་པའི་སྦྱུག་བསྐྱེད་སྟོང་། བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་བདེ་བའི་རྒྱ་སྦྱོར་
 མི་ཤེས། སྦྱུག་བསྐྱེད་མི་འདོད་ཀྱང་སྦྱུག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་འབད་མེད་དུ་བྱུང་བ་འདི་
 དག་སྟོང་རྗེ་བསམ་པའི་རང་ནས། ད་ནི་འདི་དག་གི་དོན་ཞིག་བྱ་དགོས་འདུག་
 སྦྱུག་པའི་དྲིན་གཞོ་འདོད་ཀྱི་བསམ་བ་བསྐྱེད། སེམས་ཅན་གཞན་ཟས་གོས་
 སོགས་ཀྱིས་སོངས་བ་ལ་ཟས་གོས་སྦྱད་བ་དེ་ཅམ་ལ་དྲིན་གཞོའི་གཙོ་བོ་མི་ཟེམ།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་ཟས་གོས་ཀྱིས་སྦྱོང་མི་ཐུབ་ཅིང་། བསྐྱེད་པ་ལ་
 སྦྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྟོན་པར་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་གཏན་དུ་བདེ་བ་ལ་མི་པམ། གང་
 ཡིན་ཞེ་ན། དཔེར་ན་ཅ་དངོས་ཤིག་བྱུང་བ་ན་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་སྣང་གི་
 རྣོ་མང་པོ་ཞིག་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་སྦྱུག་བསྐྱེད་སྟོང་དགོས་པར་འགྱུར་གྱི་ཡོད།

འོ་ན་གང་གྲེད་དགོས་ཤེ་ན། འཁོར་བའི་སྦྱུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་གོལ་
 ཞིང་ཐར་པ་དམ་པའི་བདེ་བ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ལྷན་པ་
 ཞིག་གྲེད་དགོས། དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་དང་རྣ་སོང་གི་སྦྱུག་
 བསྐྱེད་ལས་ཐར་ན་ཅི་མ་རུང་སྦྱུག་པའི་སྟོང་རྗེ་དང་། བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་
 བ་ཅི་མ་རུང་སྦྱུག་པའི་བྱམས་པ་བསྐྱེད་དགོས། བདེ་བ་དང་ལྷན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་
 པ་དང་། སྦྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་
 པས། སྟོང་རྗེ་དེ་ཤུགས་རྗེ་ཆེར་སོང་སྟེ་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ལྷན་པ་དང་། སྦྱུག་
 བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་བདག་གཅིག་ཤུས་བྱའོ་སྦྱུག་པའི་རྣོ་སྦྱེས་པ་ན་

སྐྱལ་བསམ་སྐྱེས་པ་ཡིན། སྐྱལ་བསམ་དེས་དྲངས་པའི་སྐོ་ནས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་དང་། སྐྱལ་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
བ་ཞིག་གྱུ་དགོས།

འོ་ན་ད་ལྟ་རང་ལ་རྒྱས་པ་དེ་ལྟར་འདུག་གསལ་ཞེ་ན། ད་ལྟ་རང་ཡང་འཁོར་
བ་ལས་མ་བྲལ་ན་སེམས་ཅན་གཞན་འཁོར་བ་ལས་བསྐྱེད་བར་ག་ལ་རྒྱས།
དཔེར་ན། འདམ་དུ་ཚུད་པའི་མི་ཞིག་འདམ་ལས་འདོན་པ་ལ་རང་ཉིད་སྐྱམ་ས་ལ་
གནས་པ་ཞིག་དེས་བར་དགོས་པ་ནི། འདམ་གྱི་ནང་དུ་ཚུད་པ་གཉིས་པུ་ཚུན་
འཐེན་དེས་བྱས་ན་མར་གཉིད་དུ་འབྱིང་འགྲོ་བ་ལས་རོགས་པས་ཡང་འདོན་
ཐབས་མི་འབྱུང་། དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་
དང་བཅ་སོང་གི་འདམ་ལས་དྲངས་པའི་ཆེད་དུ། ལྷུང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་
ཐོབ་བར་གྱུ་སྐྱམ་པའི་བསམ་པ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་སྐྱེས་པ་ན་དེ་ལ་གྲང་
ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་གྲེ། །

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་བར་གྲེ་སྐྱམ་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་པན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནི། སྐྱོད་འཇུག་ལས་མགོ་བོའི་
ལྷན་པའི་ན་ཆ་སེལ་དགོས་སྐྱམ་པའི་བསམ་པ་ཅོམ་སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་པན་ཡོན་
དཔག་ཏུ་མེད་བར་གསུངས་ན། ཉམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་དང་། སྐྱལ་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་
ཞིག་བདག་གིས་གྲེ་སྐྱམ་པའི་བསམ་པ་སྐྱེས་ན་པན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
འབྱུང་བ་ལྟ་ཅི་སྐྱོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་དེ་དག་ལ་པན་ཡོན་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་ཅོམ་གྱིས་སངས་

རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་འཕྲོ་བ་ལྷན་སམ་ཞེ་ན། དེ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་འཕྲོ་བ་པའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་སོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་འཕྲོ་བ་པར་བྱ། དེའི་ཆེད་དུ་དམ་པའི་ཚེས་གསན་སྣམ་པའི་ཀུན་སྒྲོང་ལེགས་པར་བཅོས། དེ་ཡང་རང་གི་དོས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་དུས་རི་སྲིད་གྱི་བར་དུ་དགའ་ལས་རྒྱག་པར་བཟོད་ན་ཡང་། སེམས་ཅན་རྣམས་གྱིས་དེའི་ཡུན་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བས་སྣང་མེད་དུ་བཞག་པར་མི་ལུས། དེའི་སྲིད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྤྲུང་བར་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་འཕྲོ་བ་པར་བྱ་དགོས་ཀྱི་འདུག དེ་ལ་དེ་རིང་འདྲིར་དགའ་ལྡན་བཀའ་སློལ་སྤྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད་ལྷན་ནས། དེ་ཉམས་སུ་སྐྱབས་ཏེ་སྤྲུང་བ་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་འཕྲོ་བ་པར་བྱ་སྣམ་པའི་སློབ་ནས་ཉན་དགོས།

ཁ་སང་ལྷན་པ་བཞིན་སྲིད་མདོ་ལུགས་ཀྱི་སྤྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། སྤྲུགས་ལུགས་ཀྱི་སྤྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་གཉིས་འགྱུར་བ་ལས། འདྲིར་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པས་འདི་ལྷན་པ་ལ་རབ་བྱུང་ན་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་དབང་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས། འདི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བརྒྱུད་པའི་དགའ་ལྡན་བཀའ་རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་སྤྲུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པར་བརྟེན། རྒྱང་ན་ཉིན་རིང་དགའ་ལྡན་སྤྲུག་བརྒྱ་དང་འབྲེལ་བའི་སློབ་ནས་དམིགས་བརྩེ་མ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དང་། དེ་ལྟར་མ་རྒྱང་ན་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་ཅམ་ངེས་པར་དུ་གསུངས་དགོས། བོང་དུ་ལྷན་པ་བཞིན་ཀུན་སྒྲོང་གྲང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་སྲིད་དང་། རྒྱད་པར་དུ་སྤྲིགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་སྲིད་གཅིག་ལ་སྤྲུང་བ་སྤྲུང་བར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་འཕྲོ་བ་པར་བྱ། དེའི་

ཆེད་དུ་དམ་པའི་ཚོས་གསལ་སྟོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཁྱད་ཀྱང་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་
པའི་སྟོན་གསལ་པར་བྱའོ། །

མཚོན་པར་བརྗོད་ཅིང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ།

༥ གསལ་བྱའི་ཚོས་ནི། དགོ་ལྡན་བཀའ་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱད་ཆེན་ཅ་
བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། སྤྱིར་བོད་
གྱི་ཚོས་བརྒྱུད་གཞན་བཀའ་བརྒྱུད་གྱི་སྤྱད་ཆེན་པོ་ཞེས་བ་ཡོད་ཀྱང་། འདི་
ནི་དགོ་ལྡན་བཀའ་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱད་ཆེན་པོ་ཞེས་ལྷོ་བ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་
པཎ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཚོས་རྒྱན་གྱིས་མཛད་པའི་ཅ་འགྲེལ་གཉེས་གྱི་ནང་ནས་ཅ་བ་
དང་། རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་བ་ནི་བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བས་ན་
རྒྱལ་བ། སངས་རྒྱས་གྱི་གོ་འཕང་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་ལ། ལམ་ལོག་པ་དང་དམན་
པའི་སྟོན་དང་བྲལ་བ་གཞུང་ལམ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལྟ་བུའི་ཐབས་ལམ་བརྗོད་
བྱར་བྱེད་པས་མཚན་ལ་དེ་ལྟར་བཞུགས་སོ། །སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་གྱིས་བྱ་བ་
ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ཐོག་མར། ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་དགོན་མཚོག་ལ་སྐབས་སུ་
འགྲོ་སྟོལ་ཡོད་པ་བཞིན། འདིར་ཡང་རྩོམ་པ་པོ་རང་ཉིད་སྤྱིས་བྱ་དམ་པར་ཤེས་
པའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཤུག་བྱ་བ་ལ་ལྟ་བུའི་མཚོན་བརྗོད་མ་མཛད་
པར་སྤྱད་ཆེན་པོ་ལ་མཚོན་བརྗོད་མཛད་པའོ། །

༥ དེ་ཡང་། ར་མོ་མརྟ་ལྷ་ལྷ་ལ། ཞེས་པས་མརྟ་ལྷ་ལྷ་ལ་ནི་སྤྱད་ཆེན་
པོ་དང་། ར་མོ་སྤྱད་འཚལ་བ་སྟེ། ར་མོ་མརྟ་ལྷ་ལྷ་ལ་ནི་སྤྱད་ཆེན་པོ་ལ་སྤྱད་
འཚལ་ལོ་ཞེས་པའོ། །འདིའི་སྤྱད་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་འདི་ལམ་དུས་གྱི་སྤྱད་ཆེན་

དང་། ལམ་དེ་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུའི་ཕྱག་ཆེན་གཉིས་ལ་
ཕྱག་འཆའ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །

ཀུན་ཁྲབ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། །དབྱེར་མེད་བརྗོད་བྲལ་སེམས་
གྱི་དོན་རྗེའི་དབྱེར་སྤྱོད། །རྗེན་པར་སྟོན་མཛད་ཁྲབ་བདག་སྤྱུང་པའི་རྗེ། །རྣམ་མེད་རྣམ་
མའི་ཞབས་ལ་གྲུས་པས་འདུད། །ཅེས་གསུངས་པ་འདིས། བཏ་ཆེན་སློབ་བཟང་
ཆོས་རྒྱན་རང་ཉིད་ལ་གདམས་པ་འདི་སྟོན་པའི་རྩ་བའི་རྣམ་མ་ལ་མཚོན་པར་
བརྗོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ཀུན་ཁྲབ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ་ཞེས་པས། མདོ་
ལྷགས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཀུན་ལ་ཁྲབ་ཅིང་ཆོས་
ཐམས་ཅད་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བེད།
དབྱེར་མེད་བརྗོད་བྲལ་སེམས་གྱི་དོན་རྗེའི་གར། །ཞེས་དེ་འདྲའི་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་དབྱེར་མེད་པ། ལྷ་བསམ་
བརྗོད་མེད་ཅེས་པ་ལྟར། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གནས་ལྷགས་མདོར་
སྤུལ་དུ་གཟིགས་པ་བཞིན་དུ་སྤྲུལ་བརྗོད་མི་སྤྱོད་པས་བརྗོད་བྲལ། སེམས་གྱི་དོན་
རྗེ་ཞེས་གཞུག་མ་སྟེན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། འོད་གསལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རོ་
ཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ། དེ་ལྟ་བུ་དེ་སྤྱི་བ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་རྗེན་པར་སྟོན་མཛད་རང་ཉིད་
གྱི་རྩ་བའི་རྣམ་མ་རྗེ་བཙུན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ལ། ཁྲབ་བདག་ཅེས་གསུངས་
པས་རྒྱལ་བ་དུག་པ་ཁྲབ་བདག་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དང་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ། དེ་
ཡང་གཞུང་གིས་བསྟན་པ་བཞིན་ཉམས་སུ་བཞེས་ནས་སྤྱུང་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་
པོར་གཞུགས་པ། བཀའ་རྒྱན་ཅན་གྱི་རྣམ་མའི་ཞབས་གྱི་བདེ་མོར་གྲུས་པས་འདུད་
ཅེས་མཚོན་པར་བརྗོད་པའོ། །

༥ མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་རྒྱ་མཚོའི་བཅུད་བསྐྱུས་ནས། །ལེགས་བར་
 འདོམས་མཛད་དགོ་ལྡན་བཀའ་བརྒྱུད་པ། །ལྷུ་བ་མཚོག་རྣམས་བཟོ་ཡབ་སྲས་
 གྱི། །བཀའ་སྲོལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་པ་གྱི། །ཞེས་པས་བརྩམ་བར་དམ་
 བཅའ་མཛད། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་དེ་མདོ་སྐགས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྣང་
 སོ་བསྐྱུས་པ་ལྟ་བུར་བྱུང་བས། དེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་པའི་ཡང་སྣང་དེ་རྗེ་བདག་ཉིད་
 ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་རིམ་པ་ཕྱག་ཆེན་གསོལ་འདེབས་ནང་གསལ་བ་ལྟར་
 རོ། །དེ་ཡང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཉོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ། དེ་ནས་བ་སོ་
 ཚོས་གྱི་རྒྱལ་མཚན། དེ་ནས་ལྷུ་བ་མཚོག་རྣམས་བཟོ་ཡབ་ཚོས་གྱི་རྗེ་རྗེ་དེ་དག་
 ནས་རིམ་བཞིན་བརྒྱུད་བར་བརྟེན། དེ་དག་གི་བཀའ་སྲོལ་བཞིན་ཆེ་གཅིག་ལུས་
 གཅིག་ལ་འཚང་རྒྱ་བའི་གདམས་པ་འདི་ངས་འབྲུག་བར་བྱ་གསུངས་པ་ཡིན།
 བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཛད་པ་པོའི་མཚན་ནི་པཌ་ཆེན་ལྷོ་བཟང་ཚོས་རྒྱན་ཞེས་
 བྲལ། །

འདི་ལྟ་བུའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་པ་ནི་རྗེ་ཡབ་སྲས་གྱི་སྐུ་དུས་ནས་
 ཡོད་ཀྱང་། གདམས་པ་རྒྱུད་ལ་བཀྱི་བའི་གཞུང་པ་འདི་པཌ་ཆེན་ལྷོ་བཟང་ཚོས་
 རྒྱན་སྐུ་དུས་མ་གཏོགས་མ་བྱུང་། དེ་ཡང་པཌ་ཆེན་ལྷོ་བཟང་ཚོས་རྒྱན་གྱི་སྐུ་
 ཐོག་གོང་མ་རྒྱལ་བ་དབེན་ས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་སྐུ་ཆེ་དེ་ལ་བྱུང་འབྲུག་གི་གོ་འཕང་
 བརྟེན་པ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་གིས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཇུག་བྱུང་དུ་གསལ་བ་
 བཞིན། ཁོང་གི་གསུང་གི་བྱུང་གཅིག་ལ་དགོ་ལྡན་པ་ལ་གཞན་དང་མ་འདྲ་བའི་
 ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་པ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་སྐབས་སུ་བབ་པ་མ་རེད་
 ཅེས་གསུངས་ཡོད། རྒྱལ་བ་དབེན་ས་པ་ཆེན་པོ་ནི་འདིག་ཉེན་ཚོས་བརྒྱུད་གྱི་བྱི་

མས་མ་གོས་པ་ཚོས་བརྒྱད་རྗེ་སྟོན་མས་ནས། བྱི་ཚུལ་ལ་སྟོན་པའི་སྟོང་པ་ལྟ་བུར་
 གནང་ནས་སྐྱ་ཚེ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བརྟེན། ལུག་མོང་པའི་སྤང་ཚུལ་
 ལ་སྟོན་པ་ལྟ་བུར་གནང་བས་དབེན་ས་སྟོན་པ་ཞེས་ཞུ་མཁན་ཡོད། ལྷན་འཇུག་
 གི་གོ་འཕང་བརྟེན་ཟིན་པས་དགོངས་པ་རྫོགས་སྐབས་སུ་སྐྱ་གཏུང་རྗེ་ཚུང་དུ་
 མོང་ནས་ནམ་མཁར་འཇུག་ཡལ་བ་ལྟར་ཡལ་གྲབས་བྱས་པའི་ཚེ། སྟོན་མ་
 རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པར་བརྟེན་སྐྱ་གཏུགས་ཁྱེ་གང་ཅམ་བཞུགས་པ་དེ་
 འདྲ་བུར་ཡོད། བ་སོ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ནི་རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཚེན་པོ་དང་། མཁས་
 གུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ། རྫོགས་ལྷན་འཇུག་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཀྱི་སྟོན་མ་
 དང་། ལྷན་བརྒྱུད་གདམས་པའི་མཛོད་འཛིན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་གོ། །ཁོང་གི་སྟོན་
 མ་སྐྱ་ཚེ་དེ་ལ་ལྷན་འཇུག་གི་གོ་འཕང་བརྟེན་པ་གྲུབ་ཚེན་ཚོས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ཞུ་བ་
 དང་། དཔལ་ལྷན་དོ་རྗེ། ཁམས་པ་རིན་ཚེན་དོ་རྗེ་སྟེ་དོ་རྗེ་མཚེད་གསུམ་ཞེས་
 པ་ཞེས་བྱུང་། རྒྱལ་བ་དབེན་ས་པས་གདམས་པ་འདི་གསན་ས་ནི་གོང་དུ་ཞུས་
 པའི་དོ་རྗེ་མཚེད་གསུམ་ཀྱི་ནང་ཚན་གྲུབ་ཚེན་ཚོས་དོ་རྗེ་ཞུ་བ་དེ་ཡིན།

གྲུབ་ཚེན་ཚོས་དོ་རྗེ་འཇུག་ལུས་དོ་རྗེའི་སྐྱ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟ་ཡང་པོད་ལ་
 བཞུགས་ནས་སྐལ་ལྷན་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་མཇུག་ཀྱི་ཡོད་པར་གྲགས།
 དབེན་ས་པས་གྲུབ་ཚེན་ཚོས་ཀྱི་དོ་རྗེའི་སྐྱ་མཏུན་ནས་ཚོས་འདི་ཞུ་བའི་ཚེ། གྲུབ་
 ཚེན་ཚོས་ཀྱི་དོ་རྗེ་སྐྱ་གཏུགས་རགས་པ་བསྐྱུས་ནས་འཇུག་ལུས་ཀྱི་གོ་འཕང་
 བརྟེན་ཟིན་པས་ལུག་མོང་གཏུག་བྱའི་སྤང་རོང་མཇུག་དུ་མེད་ཀྱང་། རྒྱལ་བ་
 དབེན་ས་པས་རང་གི་སྐྱབ་སྤྱན་ཏུ་མཇུག་ནས་གསན་པ་རེད། གྲུབ་ཚེན་ཚོས་ཀྱི་
 དོ་རྗེའི་སྐྱ་མ་བ་སོ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ནི། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་

གཙུང་པོ་ཡིན། རྗེ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་དང་། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
སོགས་ཀྱི་མན་ངག་རྣམས་གསལ་ཏེ་སྟོན་བརྗེད་ཀྱི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ལྟ་བུར་
གྱུར་པ་ཞིག་གོ།

བ་སོ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྒྲ་མའི་གཙོ་བོ་རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་
མཚོ་ཡིན། རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱུང་ནས་ཚོས་
གསལ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་འཇམ་དབྱུངས་ཀྱི་ཞལ་གཟེགས་མ་བྱུང་གོང་
ནས་རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱུངས་ཀྱི་ཞལ་
མཇམ་བྱུང་། ཁོང་ནི་ཐོག་མར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བྱ་བལ་དུ་སེབས་ཁར་འཁོར་
དག་པ་རྣམ་བརྟུན་ཅེས་པའི་གྲལ་དུ་ཡོད། རྗེས་སུ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་དགའ་ལྡན་
དགོན་པ་ལྟམ་བཏབ་ནས་མཛད་འཇིག་ནས་མཁའ་དང་མཉམ་པར་གྱུར་པའི་
སྐབས་སུ་ཡང་། ཁོང་ནི་སྐབ་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་བཞུགས་ནས་སྐབ་པའི་བཀའ་
བབ་དམ་པ། སྐབ་པ་སྟོང་པོར་བྱས་ནས་བཞུགས་མཁའ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་སྒྲ་
མའི་གཙོ་བོ་རྗེ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན། རྗེ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ནི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་
དཔལ་དབྱུངས་ཀྱི་རྣམ་སྐྱལ་ཡིན་པ་མདོ་རྒྱུད་དུ་མར་ལུང་གིས་བེན་ཡོད།

ཐ་མམ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། དང་པོར་རྒྱ་ཆེན་ཐོས་པ་
མང་དུ་བཅོལ། །བར་དུ་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་གདམས་པར་འད། །ཐ་མར་
ཉིན་མཚན་ཀུན་དུ་ཉམས་སུ་སྒྲངས། །ཀུན་གྲང་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་
བསྐྱོ། །ཞེས་ལམ་རིམ་ཉམས་མཁུང་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་ཐོག་མར་མདོ་རྒྱུད་
ཐམས་ཅད་ལ་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས། ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་དེ་ཡང་
ཐོས་ལོ་ཅོམ་གྱིས་མ་བཞག་པར་ཉམས་བཞེས་གནང་། ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་ལ་

བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར། རྟོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་མདོ་སྐགས་ཀྱི་
གསུང་རབ་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བཅུམས་ནས་རྗེས་འཇུག་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་
ལ་བཞག། །དེ་ཡང་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བཀའ་ཚོམ་རྣམས་ནི། གསུང་རབ་ཀྱི་
དོན་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་འགྲིམ་མ་སྤོང་ཞེས་གསུངས་པས། ངེས་
པ་བརྟན་པོ་སྤྲུགས་སྐྱུད་ལ་འཁྲུངས་ནས་གསུངས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། ཚོས་
ཁྲུངས་བཅུན་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་མདོར་
བསྡུས་ཤིག་ལུས་པ་ཡིན།

སྐྱོད་བ་སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་ནན་ཉན་བྱ་བ།

༥ འདི་ལ་སྐྱོད་དངོས་མཇུག་གསུམ་ལས། །དང་པོ་བསྟན་དང་ཐེག་
ཆེན་ལ། །འཇུག་པའི་སྐོ་དང་གཞུང་ཤིང་སྤྱིར། །ཁ་ཚམ་ཆོག་ཚམ་མ་ཡིན་
པའི། །སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་ནན་ཉན་བྱ། །ཞེས་སྤྲུག་ཆུ་ཆེན་པོ་འདི་སྐོ་མ་
མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ཐོག་མར་སྐྱོད་བ་ཆོགས་བསལ་སྤྱིབ་སྐྱོད་བྱ་དགོས། སྤྱི་
འོལ་བ་ལས་ཁྲུད་བར་དུ་འབྱེད་ཅིང་ནང་པའི་བསྟན་བ་ལ་འཇུག་པའི་སྐོ་དེ་
སྐྱབས་འགོ་ཡིན་པས་ཐོག་མར་སྐྱབས་འགོ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་གཞུང་
ཤིང་ལྟ་བུ་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་པས་ཐེག་བ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་བ་སྟེ།
སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ནན་ཉན་བྱ་དགོས་གསུངས། སྐྱབས་འགོ་དེ་ལ་
ཀུན་སྐོར་གི་སྐོ་ནས་སྐྱབས་འགོ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་འབྱུང་ཡང་འདི་ནི་ཐེག་བ་
ཆེན་པོའི་སྐྱབས་འགོ། དེའི་ནང་ནས་སྤྲུགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དང་སྐྱར་ནས་
གསུངས་པར་བརྟེན། ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་འགོའི་རྒྱ་ལ་འཇིགས་པ་དང་། དད་

བ་དེ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་འདྲིགས་པ་དང་། དད་པ། སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་རྒྱ་
 གསུམ་ལ་བརྟེན་བ་ཞེས་དེས་པར་དགོས། མོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་གྱི་དན་སོང་གི་
 རྒྱལ་བསྐྱེད་ལ་འདྲིགས་ཤིང་སྐྱག་པའི་སྒོ་དང་། དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ལུས་པ་དགོན་
 མཚོག་གསུམ་ལ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དེ་ལ་སྐྱེས་
 བུ་ཚུང་དུ་དང་ཐུན་མོང་པའི་སྐྱབས་འགོ་དང་། དན་སོང་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྐྱིར་
 འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྐྱག་བསྐྱེད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་ནས་དེ་ལས་འདྲིགས་
 པའི་སྒོ་བསྐྱེད། དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྐྱབས་གནས་འཚོལ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་
 དེ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་པའི་སྐྱབས་འགོ་རང་ཉིད་འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་
 ལ་འདྲིགས་ཤིང་སྐྱག་པ་དེ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་འཁོར་བ་དང་དན་སོང་གི་སྐྱག་བསྐྱེད་ལས་འདྲིགས་ཤིང་སྐྱག་པའི་སྒོ་
 བསྐྱེད། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྐྱག་བསྐྱེད་ལས་གོལ་ན་ཅི་མ་རུང་སྐྱམ་པའི་སྤྱིར་རྗེ་
 བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དེ་ལ་སྐྱེས་བུའི་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་འགོ་ཟེར།
 ཅན་ཅན་བུ་ཞེས་པས་ཁ་ཅམ་ཚོག་ཅམ་མིན་པར་རང་གི་རྒྱུད་དང་འབྲེས་དེས་བ་
 ཞེས་བུ་དགོས་གསུངས།

སེམས་གྱི་ཚོས་ཉིད་མཐོང་བ་ཡང་། །ཚོགས་བསགས་སྤྱིབ་སྐྱབས་ལ་
 བསྐྱོས་པས། །ཡིག་བརྒྱ་འབྲུམ་ཅམ་ལྟར་བཞགས་ནི། །བརྒྱ་སྐྱག་གང་མང་སྒོན་
 བཅང་ནས། །ཞེས་སྐྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་བ་སེམས་གྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་བཞག་པར་
 བརྟེན། དེ་མཐོང་ཐུབ་པ་ལ་དེས་པར་དུ་ཚོགས་བསགས་སྤྱིབ་སྐྱབས་ལ་སྐྱོས་པ་
 ཡིན། སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་གང་འདྲ་ཞེས་སྐྱེས་ཀྱང་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་
 པའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤྲིག་པ་དང་སྤྱིབ་པར་གྱུར་བ་ཡིན། མཐུན་རྐྱེན་ལ་

ཚོགས་བསལ་དགོས་པར་བཏེན། ཡོན་ཏན་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་འགལ་རྒྱུན་
སྤྲིག་སྤྲིབ་སྐྱེད་པ་དང་། མཐུན་རྒྱུན་ཚོགས་བསལ་པ་ལ་སྣོས་ཀྱི་ཡོད། ལྷག་
རྒྱ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་ཚོགས་བསལ་སྤྲིབ་སྐྱེད་པ་ལ་སྣོས་བས་
ཚོགས་བསལ་པའི་ཆེད་དུ་ལྷག་འཆའ་བ་དང་། སྤྲིབ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིག་
བརྒྱ་བསལ་པ་སོགས་བྱ་དགོས། སྤྱིར་བོད་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་སྤྲིག་པའི་གཉེན་
པོར་དགེ་བ་གང་བསྐྱབས་ཐམས་ཅད་འགོ་ཡང་། ཡིག་བརྒྱ་འབྲུམ་ཅམ་གསུངས་
པ་ནི་ཡིག་བརྒྱ་ཞེས་པ་དོན་རྗེ་སེམས་དཔའ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཡིན། དོན་རྗེ་
སེམས་དཔའ་ནི་སྤྲིག་སྤྲིབ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་དོན་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐྱུར་བཞེངས་པ་
ཞིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན། གཞན་དང་མ་འདྲ་བའི་སྤྲིག་པ་དག་
པ་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ཡིག་བརྒྱ་འབྲུམ་འདོན་དགོས་པའོ། །

ཡིག་བརྒྱ་འབྲུམ་ཅམ་གསུངས་པ་དེ་སྤྱིར་སྤྲིག་པ་བྱས་ནས་བཞགས་པ་
མ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཉིན་རེ་བཞིན་གདབ་འགྱུར་དུ་འཕེལ་འགོ་དཔེར་ན། སློག་
གཙོད་ལྟ་བུའི་སྤྲིག་པ་གཅིག་བྱས་ནས་བཞགས་པ་མ་བྱས་པར་ལྷག་པ་ཡིན་ན་
ཕྱི་ཉིན་སློག་གཙོད་ཀྱི་སྤྲིག་པ་གཉིས་འགྱུར་བ་དང་། གནང་ཉིན་བཞིར་འགྱུར་བ་
སོགས་ལོག་ལྡབ་དུ་འགྱུར་འགོ་ཉིན་རེར་ཡིག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་རེ་མ་ཆགས་
པ་བཏོན་ན། སྤྲིག་པ་གང་བསལ་པ་དེ་མ་གཏོགས་བོད་འཕེལ་དུ་འགོ་བ་དེ་
འགོག་ཐུབ་ཅིང་། འབྲུམ་གཅིག་བརྒྱས་པ་ཡིན་ན་སྤྲིག་པ་རྣམས་པར་དག་པར་
འགྱུར་བ་ནི། འབྲུམ་གཅིག་ཉིད་དུ་བརྒྱས་བྱས་ན། །རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དུ་
འགྱུར། །ཞེས་སྣོད་པོའི་རྒྱན་ལས་གསུངས་པས། མ་མཐའ་ཡང་འབྲུམ་གཅིག་
འདོན་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

ཚོགས་བསག་བ་ལ། བརྒྱ་བྱུང་གང་མང་སྟོན་བཏང་ནས། །ཞེས་གསུངས་
བས་བརྒྱ་བྱུང་དང་། འབྲུམ་བྱུང་སོགས་གང་མང་འཆོལ་དགོས། བྱུང་འཆོལ་བ་
དེས་ལུས་གྱི་སྟོན་ས་བསགས་པའི་སྟེག་བ་དག་བ་དང་། ལུས་གྱི་སྟོན་ས་དཀའ་
བ་སྐྱེད་ན་སྟེག་བ་དག་སྟོབས་ཆེ་བའི་བྱུང་ཡོད་པས་བརྒྱ་བྱུང་གང་མང་ཞེས་
དངོས་སུ་གསུངས་ལ། དེས་མཚོན་ནས་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་བཤའ་གས་པའི་ཡན་
ལག་གོང་དུ་སོང་ཟེན་ཞིང་། བྱུང་དང་། མཚོད་ལ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སོགས་དོན་
གྱིས་བསྟན་ཏོ། །

དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་། །དབྱེར་མེད་ཅ་བའི་སྐྱ་མ་
ལ། །སྟོང་ནས་གསོལ་འདེབས་ཡང་ཡང་བྱ། །ཞེས་འདི་སྤྱིའི་ལེགས་ཚོགས་མ་
ལུས་བ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་གཞི་ཅན་གྱི་སྐྱ་མ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་བ་དེ་ཡིན།
བསྐྱེད་རིམ་སྟོལ་བ་མང་ལགས་ཀྱང་། །སྐྱ་མ་སྟོལ་བའི་གོང་ན་མེད། གཟུངས་
སྐྱུགས་བཟང་བ་མང་ལགས་ཀྱང་། །གསོལ་བ་འདེབས་པའི་གོང་ན་མེད། །ཞེས་
བསྐྱེད་རིམ་བསྟོལ་ས་ནས་ལྷ་སྟོལ་བ་ལས་སྐྱ་མ་སྟོལ་བ་ཐན་ཡོན་ཆེ་བ་དང་། ལྷ་
གཞན་གྱི་གཟུངས་སྐྱུགས་བཟངས་པ་ལས་སྐྱ་མ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་བ་དེ་ཐན་
ཡོན་ཆེ་ཞིང་རྗེས་སུ་མི་བསྐྱུ་བར་གསུངས་པ་ནི། སྟོང་ནས་གསོལ་འདེབས་ཡང་
ཡང་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྟོག་བ་སྐྱེ་བ་ལ་ཚོགས་བསགས་སྐྱིད་བྱུང་བྱེད་ཚུལ།

༩ རྟོགས་བ་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་དམིགས་ནས་སྟོང་བ་གཅིག་སུ་ལ་འབད་
བས་རྟོགས་བ་མི་སྐྱེ་བས། རྟོགས་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་གོང་དུ་ཞུས་བ་བཞིན་

འགལ་རྒྱུན་སྤིག་སྤིག་སྐྱོང་བ་དང། ལ་ལྷན་རྒྱུན་ཚོགས་བསགས་པ། ཉམས་ལེན་དམིགས་པ་སྐྱོང་བ། ལྷ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱོམས་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སོགས་དེ་དག་ལྷན་དུ་འགྲེལ་བའི་སྐོར་ཉམས་ལེན་བྱ་དགོས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་གལ་ཆེའོ། །

སོ་སོས་གང་ཉམས་སུ་ལེན་བྱའི་གཞུང་ལ་བལྟ་རྟོག་བྱེད། ཉམས་ལེན་དམིགས་པ་སྐྱོང་། ཚོགས་བསགས་སྤིབ་སྤུངས་བྱ་ཞིང། ལྷ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བྱུང་བ་མི་འདུག་སྟེ་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང། རྗེས་སུ་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྐྱེ་བྱུང་བ་ཞིག་འབྱུང་བས། རྗེ་བཅུ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་རྗེ་ལོ་ལོ་ཆེ་ལ་གདམས་པ་འདི་གནང་ཞིང། རྗེ་ལོ་ལོ་ཆེས་ཀྱང་སྤར་གདམས་པ་འདི་གནང་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་ནས་ལྷ་མ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་དགོས་པར་གསུངས། དེ་ཡང་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སྐོམ་པའི་ཆེ་ལྷ་མ་ཐ་མལ་བ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱོམས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་ན་པན་ཡོན་ཆེར་མི་འབྱུང་ལ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང། ལྷ་མ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བསམས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་ན། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བལྟས་པས་དེའི་ཆ་ནས་བྱིན་རྒྱབས་ཆེ་བ་དང། ལྷ་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་བྱིན་རྒྱབས་སྤུང་བས་ལྷ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བསམས་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་དགོས། ལས་རྒྱུན་སྤིག་ཆེན་གྱི་བྱིད་གནང་སྐབས་གཙོ་བོ་ལྷ་མ་མཚོན་པའི་བྱིད་དང་སྤྱག་ཆེན་གྱི་བྱིད་སྤྱགས་ནས་གསུངས་སོལ་ཡོད། དེ་ཡང་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སྐོག་ཏུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པས་དེ་ལྟར་བྱས་

པའོ། །

ལྷ་མའི་རྣམ་འབྲོར་ཞེས་པ་དེ་ལ་རྒྱས་བསྟུན་མང་པོ་ཡོད། ལྷ་མ་མཚོན་པ་
དང་། ལྷ་བྱུག་ལྷ་མའི་རྣམ་འབྲོར། དགའ་ལྷོ་ལྷ་བརྒྱལ་སོགས་པ་རྣམས་ལྷ་
མའི་རྣམ་འབྲོར་ཡིན། ལྷ་མའི་རྣམ་འབྲོར་ཞེས་པའི་དོན་ནི། རང་སེམས་ལྷ་མ་
རྣམ་མ་ལ་འགྱུར་རྒྱུ་པའི་ཆེད་དུ་དེ་རྣམ་སྐོམ་པའི་ཚོ་ག་ཞིག་ལ་ལྷ་མའི་རྣམ་
འབྲོར་ཟེད། ལྷ་མ་རྣམ་མང་འགྱུར་རྒྱུ་པ་ཞེས་པ་ལྷ་མ་ངོ་མ་ལ་འགྱུར་རྒྱུ་པ་
ཞིག་གོ། །

བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཐབ་ཡོན་དང་། མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་དག་
ཅན། དེ་ནས་རྩ་བ་དང་པ་སྦྱངས་བ་དང་། བཀའ་རྒྱུན་བྱས་པ་བསྐྱེད། དེ་
རྣམ་ལྟེན་སྐོར་སྐོར་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། དེ་ཡང་ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྟུན་ཏེ་སེམས་གཉིད་ནས་ལྷ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་མ་
གསོལ་བ་འདེབས། ལོང་དུ་སྤྱུག་ཆེན་གསོལ་འདེབས་ནང་གསལ་བ་བཞིན། ས་
ཁྲིད་ཀྱི་སྦྱོར་དང་བདག་གི་ལུས། །ས་ཁྲིད་ཀྱི་གསུང་དང་བདག་གི་དག། །ས་ཁྲིད་ཀྱི་
སྤྱུགས་དང་བདག་གི་ཡིད། དོན་དབྱེར་མེད་གཅིག་དུ་བྱིན་གྱིས་སྐྱོབས། །ཞེས་
རང་སེམས་དང་ལྷ་མའི་སྤྱུགས་འདྲེས་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྦྱར་ནས་གཏུང་
འཁྱུགས་ཀྱི་སྐོར་སྐོར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཞིག་ལ་ཡང་ལྷ་མའི་རྣམ་འབྲོར་
ཟེད། དེ་འདྲའི་སྐོར་སྐོར་ཚོགས་བསགས་སྐྱིབ་སྦྱངས་བྱ་བ་གལ་ཆེའོ། །

ཚོགས་བསགས་སྐྱིབ་སྦྱངས་དང་། ལྷ་མའི་རྣམ་འབྲོར་སྐོར་དུ་བཏང་ཏེ།
དངོས་གཞི་སྤྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ། །བཞེད་ཚུལ་མང་དུ་འདུག་ན་ཡང་། །མདོ་སྤྱུགས་
དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་ཡོད། །བྱི་མ་དོ་རྗེའི་ལུས་ཉིད་ལ། །གནད་དུ་བསྐྱུན་སོགས་

ཐབས་མཁས་ལས། །བྱུང་བའི་བདེ་ཚེན་འོད་གསལ་ཏེ། །ས་ར་ཉ་དང་རྒྱ་རྒྱུབ་
 ཞབས། །རྒྱ་རོ་མི་ཉིའི་ཕྱག་ཚེན་ཏེ། །བྱུབ་སྣང་སྐོར་ནས་བསྟུན་པ་ཡི། །ལྷ་མོ་དང་
 རྒྱུད་སྤེའི་ཡང་སྤེའི་ཡིན། །ཞེས་སྤྱིར་ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་པོ་ཞེས་པ་ལ་སྤོན་གྱི་མཁས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞེག་ཡོད་ཀྱང་། མདོར་བསྟུས་ན་
 མདོ་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་པོ་དང་། སྤགས་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་པོ་གཉིས་
 ཀྱི་ནང་དུ་འདུས། མདོ་སྤགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་པོ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱི་མ་
 སྤགས་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་པོ་ལ།

སྤགས་ཞེས་པ་གསང་སྤགས་ལ་ཟེད། དེ་ཡང་གསང་བ་ཚེན་པོའི་སྐོར་ནས་
 ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པས་འདྲིའི་ནང་དུ་མདོར་བསྟུས་ཤིག་མ་གཏོགས་མ་
 གསུངས་ལ། ལྷ་མ་མཚོན་པའི་ནང་དུ་ཡང་སྤགས་ཀྱི་སྐོར་ལ། འོད་གསལ་ལ་རྒྱ་
 ལུས་བྱུང་དུ་འདུག་པའི་ལས། །ཆེ་འདིར་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་གྱིན་གྱིས་
 ཚོབས། །ཞེས་སོགས་མདོར་བསྟུས་ཤིག་མ་གཏོགས་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་པ་
 དེ། སྤགས་ནི་གསང་བ་ཚེན་པོའི་སྐོར་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པས་དེ་དག་ལས་
 མདོར་བསྟུས་ཤིག་མ་གཏོགས་མ་གསུངས་པ་ཡིན། བཤད་བྱ་ལ་མདོ་སྤགས་
 གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས། རྗོད་བྱེད་ཚིག་ལ་མང་ཉུང་ཡོད་ཅིང་དགོས་པ་གཞན་
 མེད་ན་ཡི་གོ་ཉུང་བ་དེ་སྤོན་དུ་བཤད་དགོས་པ་ནི་རྒྱ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་སོལ་
 ཡིན། བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་ཡང་རྒྱས་བསྟུས་གཉིས་ཡོད་ན། དོན་བསྟུས་པ་དེ་སྤོན་
 ལ་བཤད་ནས་རྒྱས་པ་མཐུག་ཏུ་བཤད་སོལ་ཡོད་པས། འདིར་ཡང་སྤགས་ཀྱི་
 སྐོར་མདོར་བསྟུས་པ་ཅུ་ལས་མེད་པས་སྤོན་དུ་བཤད་དོ། །

སྐྱུག་ས་ཕྱུག་ས་གྱི་ཕྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཤད་པ།

༥ དེ་ཡང་། བྱི་མ་དོ་རྗེ་ལྷུས་ཉིད་ལ། །གནད་དུ་བསྐྱུན་སོགས་ཐབས་
 ལའས་ལས། །རྒྱུང་བའི་བདེ་ཆེན་འོད་གསལ་ཏེ། །ཞེས་གསུངས། སྐྱུག་ས་ཕྱུག་ས་
 གྱི་ཕྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་ཟེར་ཞེ་ན། སྐྱུག་ས་པོ་རང་ཉིད་གྱི་
 ལྷུས་ལ་ཅ་རྒྱུང་ཐིག་ལེ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་ནས་བསྐྱོམ་ཚུལ་གཞུང་ལས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན། དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་གྲངས་པས་རྒྱུང་ཐམས་ཅད་
 མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེའི་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས་འཆི་རིམ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་གྱི་སྤྱི་
 ཉུགས་ནམས་ཤར་ནས་འོད་གསལ་འཆར། འོད་གསལ་དེ་ཡང་རང་ག་བ་མ་ཡིན་
 པ། མ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། རྒྱ་འོད་གསལ་གཉེས་འདྲེས་པ་ཞེས་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་སྟོའི་ཡི་དོ་བོར་བསྐྱུར་བ་ཞིག་གོ། དེ་འདྲ་བའི་འོད་གསལ་དེ་ལ་ལམ་གྱི་ཕྱུག་
 རྒྱ་ཆེན་པོ་ཟེར། རྒྱུང་ཐམས་ཅད་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེར་བསྐྱུས་ནས་གཉུག་མ་
 ལྟན་ཅིག་སྤྲེས་པའི་འོད་གསལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོའི་དོ་བོར་སོང་བ་དེ། ལྷ་
 མེད་གྱི་རྒྱུད་སྡེ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ནས་བཤད་བྱའི་ཡང་སྟོང་དང་། སྐྱུག་ས་གྱི་སྐབས་
 ལྷ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཡང་ཡང་བསྐྱུགས་བརྗོད་གནང་ཡུལ་དེ་ཡིན་ནོ། །

བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཕྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་སྟོན་ནས་ཡོངས་སུ་
 གྲགས་པ་ཞིག་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མ་ཐེབས་པའི་གོང་ནས་ཡོད། ལྷ་རོ་བ་དང་
 མི་ཉི་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཕྱུག་ཆེན། དེ་ཡང་དོན་དུ་གཉུག་མ་ལྟན་ཅིག་སྤྲེས་པའི་
 འོད་གསལ་བདེ་བ་ཆེན་པོ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་སྟོའི་དོ་བོར་གྱུར་བ་
 དེ། ལྷ་རོ་མི་ཉིའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཕྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་དེ་ལ་ཟེར་དོ། །

ལྷ་བ་སྟོང་ཞེས་པ་ལྷ་བ་པ་སྡེ་བདུན་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་མང་པོ་ཡོད། དེ་

དག་གི་དགོངས་པ་ཡང་གཞུག་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་འོད་གསལ་ལ་ལ་ཟེར། འདི་
 བསྐྱོམ་པ་ལ་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་དགོས། ལྷན་ཐམས་ཅད་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་
 ལ་འདུ་བའི་ཐབས་ཀྱིས། དེ་བསྐྱུས་པ་ལ་གསང་བ་འདུས་པ་དང། འཁོར་ལོ་བདེ་
 མཚོག་ རྫོ་རྗེ་འདིགས་ཀྱིས་ཤིག་གཞུང་ནས་བཤད་པ་བཞིན་ཅུ་གསུམ་
 འཁོར་ལོ་འདུག་ཅེས་པ་དང། ཐོག་མར་སྐྱོམ་པའི་ཆེ་ལྷོ་བར་དམིགས་ནས་སྐྱོམ་
 བའམ་ཡང་ན་སྐྱོང་གར་སྐྱོམ། ཡང་ན་གསང་གནས་ཀྱི་ཅེར་དམིགས་ནས་སྐྱོམ་
 བ་སོགས་སྐྱོམ་ཚུལ་མང་པོ་གསུངས་ཡོད། དེ་ཡང་ལྷ་མ་མཚོད་པ་དང་སྐྱེལ་ནས་
 ལུག་ཆེན་སྐྱོམ་པ་ཡིན་ན། ལྷ་མ་མཚོད་པ་ནི་གཙོ་པོ་གསང་བ་འདུས་པ་དང་
 འབྲེལ་ནས་གསུངས་པས། གསང་བ་འདུས་བར་ལུས་དབེན་རིམ་པ་དང་པོ་དང།
 སེམས་དམིགས་ཀྱི་རིམ་བར་དག་དབེན་དང། སེམས་དབེན་གཉིས་བསྐྱུས་ནས་
 གཉིས་པ། དེ་ནས་སྐྱེ་ལུས། འོད་གསལ། ལྷན་འཇུག་ཅེས་རྫོགས་རིམ་རིམ་
 བ་ལྷན་གསུངས་ཡོད།

དེ་ཡང་བསྐྱེད་བྱེད་མཐར་ལུག་ནི་འོད་གསལ་སྐྱེ་ལུས་ལྷན་ཏུ་འཇུག་པའི་
 ལྷན་འཇུག་གི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། དེ་འབྲེལ་ལྷན་འཇུག་གི་གོ་
 འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ལྷན་ཏུ་འཇུག་བྱའི་ཡ་གྲུལ་འོད་གསལ་དང། ལྷ་ལུས་
 གཉིས་སོ་སོ་ནས་བསྐྱེད་དགོས། འོད་གསལ་དང་སྐྱེ་ལུས་ཞེས་པ། རིམ་པ་
 གསུམ་པའི་སྐྱེ་ལུས་དང། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་ཡིན། ལྷ་ལུས་
 ལྷ་ལྷན་པ་ལ་ལྷན་ཐམས་ཅད་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་བསྐྱེད་ལུས་པ་ཞིག་དགོས་
 པས། རིམ་པ་གཉིས་པ་སེམས་དབེན་དབེན་འོད་གསལ་ཤར་དགོས། སེམས་
 དབེན་དབེན་ཡི་འོད་གསལ་འཆར་བ་ལ་ལྷན་ཐམས་ཅད་སྐྱོང་གར་ལུགས་གནས་

ཐེམ་གསུམ་གྱི་ད། དེ་རྣམ་གྱི་ད་པ་ལ་ཐོག་མར་རྒྱུད་ལྷགས་པའི་ཐབས་སུ་ཅ་ཡི་
འདུད་པ་བཞོམ་དགོས། དེ་ལྟོས་བ་ལ་དག་དཔེ་ཅ་རྣོ་རྗེའི་བརྒྱུས་པ་བསྐོམ་དགོས་
སོ། །

ཐོག་མར་རྒྱུད་དབུ་མའི་ནང་དུ་ལྷགས་པའི་ཆེད་དུ། ཉེ་བ་དང་གསང་
གནས་གང་རྩང་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་གཏད་དེ་བསྐོམས་ནས་རྒྱུད་དབུ་མའི་ནང་
དུ་ལྷགས་ཐབས་གྱེད་པ་དེ་ལ་ལུས་དཔེ་ཅ་ཟེམ། དེ་རྣམ་གྱི་ལུས་དཔེ་ཅ་སྐོམ་པ་
ལ་སྐོམ་དུ་རྒྱུད་སྐྱེན་གྱི་དུ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐོམ་དགོས། བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་
རིམ་ཞེས་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་བསྐྱབ་གཞི་ལྟ་ཡི་སྐྱུར་དངོས་སུ་ལྡན་
སྟབ་པ་དེ་འདྲར། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་ལྟ་ཡི་སྐྱུར་དངོས་སུ་ལྡན་སྟབ་པ་མ་
ལྡན་ཡང་། མོས་པ་ཡིད་གྱེད་གྱི་སྐོ་ནས་ལྟ་ཡི་སྐྱུར་ལྡན་པའི་མོས་པ་བྱ་དགོས་
སོ། །

བཆི་བ་ཚོས་སྐྱེའི་ལམ་འབྲེལ་རྒྱུ་ལ་བཞད་པ།

༩ ལྷ་གསུམ་ལམ་འབྲེལ་ཞེས་པའི་སྐྱ་གསུམ་དེ་ལ་གཞིའི་བཆི་བ་དང་།
བར་དོ། ལྷེ་བ་ལེན་པ་གསུམ་ལ་སྐྱ་གསུམ་དངོས་མིན་ཡང་སྐྱ་གསུམ་ཞེས་
བཏགས་པའི་གཞིའི་སྐྱ་གསུམ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་འོད་གསལ་སྐོམ་
པ་དང་། ལྷ་ལུས་སྐོམ་པ། ལྡན་ཡང་སྐྱ་ལུས་པ་ལྡན་པ་རྣེད་པ་ལ་ལྷགས་པ་དེ་
དག་ལ་ལམ་གྱི་སྐྱ་གསུམ་ཞེས་བརྗོད། ལྡན་བྱ་གཞིའི་སྐྱ་གསུམ་དེ་སྐྱོད་གྱེད་
ལམ་གྱི་སྐྱ་གསུམ་གྱིས་སྐྱངས་པ་ལ་བཞེན་ནས་སྐྱངས་པའི་འབྲས་བུ་ཚོས་སྐྱ།
ལོངས་སྐྱ། ལྷུལ་སྐྱ་སྐྱེ་འབྲས་བུའི་སྐྱ་གསུམ་ཞེས་དངོས་དེ་འབྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞིའི་སྐྱ་གསུམ་སྦྱོང་བྱེད་དངོས་ལོ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་འབྱུང་
ཡང་། དེའི་དགེ་ཅ་སློབ་བྱེད་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱ་གསུམ་ལམ་འབྱེད་དེ་བསྐོས་
དགོས། གཞིའི་སྐྱ་གསུམ་སྦྱོང་ཞེས་པ་ནི། བདག་མེད་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་
གྱིས་བདག་འཛིན་དང་རྣམ་པ་མི་མཐུན་པར་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་འགལ་དུ་སོང་
བའི་སྐོ་ནས་སྦྱོང་བ་ཡིན་ཡང་། གཞིའི་སྐྱ་གསུམ་སྦྱོང་ཚུལ་འདི་དེ་ཉམས་མེད་པར་
དེ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་སྐོ་ནས་སྦྱོང་བ་ཡིན། གཞིའི་འཆི་བ་ཐ་མལ་བ་འཆི་
བའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བསྐྱུས་ཏེ། སེམས་ཇེ་སྔ་ཇེ་
སྔར་སོང་ནས་མཐར་གཏུག་སེམས་མངོན་དུ་འབྱུང་བས་ན། དེ་དང་རྣམ་པ་
མཐུན་པར་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱའི་ལམ་འབྱེད་དེ་བསྐོས་དགོས་སོ། །

༥ འཆི་བ་ཆོས་སྐྱའི་ལམ་འབྱེད་སྐོས་ཞེས་པ་དེ་ཡང་བདག་བསྐྱེད་སྐོས་
པའི་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་སྣང་ཉིད་བསྐོས་དགོས་ཤིང་། སྣང་ཉིད་སྐོས་པའི་ཆེ་
འཆི་བ་ཆོས་སྐྱའི་ལམ་འབྱེད་དེ་བསྐོས་དགོས། དེ་ཡང་ཨོ་ཤུ་ལྷ་ལྷོ་ན་བཟོ་སྐྱ་
བྱ་ཐ་ཨུ་ཀོ་ཉཱ། ཞེས་སྐབས་འདི་བརྗོད་ནས་སྣང་ཉིད་སྐོས། དེའི་སྐབས་སུ་
སྣང་བཅུད་ཐམས་ཅད་རིམ་བུས་བསྐྱུས་ཏེ་རང་ལ་ཐིམ། རང་ཡང་ལྷ་གང་སྐོས་པ་
དེའི་ས་བོན་ལ་ཐིམ། དཔེར་ན། གསང་འདུས་ལྷ་བྱ་ཡིན་ན། ལྷ་ཡིག་ལ་ཐིམ། ལྷ་
གི་ཞབས་ཀྱི་ལྷ་ནི་ཉ་ལ། ཉ་ཉ་ཡི་མགོ་བོ་ལ། མགོ་བོ་ལྷ་ཆོས་ལ། ལྷ་ཆོས་ཐིག་
ལེ་ལ། ཐིག་ལེ་རྒྱ་ད་ལ། རྒྱ་ད་མི་དམིགས་པ་སྣང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་པར་བསམ།
ཐིམ་རིམ་དེ་དང་ཐ་མལ་བ་འཆི་བའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཀྱི་རྒྱུད་རགས་པ་རྣམས་
རིམ་བཞིན་ཐིམ་པ་དང་ཆོས་མཐུན། ཐ་མལ་བ་འཆི་བའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཀྱི་
འབྱུང་བ་ས་ཡི་རྒྱས་པ་རྣམས་རྒྱུད་དུ་སོང་ནས། རྒྱ་ཡི་རྒྱས་པ་གསལ་དུ་འགྲོ་བ་

ན་ས་ཚུ་ལ་ཐེམ་ཞེས་ཐེར་བ་དང་། ས་ཚུ་ལ་ཐེམ་པའི་སྐབས་སུ་ནད་པ་རང་ཉིད་
ཀྱི་སྣང་བ་ལ་སྡིག་རྒྱ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་དང་། ས་ལ་མར་བྱེད་ས་སོང་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་
བ་འཆར།

ཚུ་མེ་ལ་ཐེམ་ཚུལ་ཡང་ཚུའི་བྱས་པ་ཚུང་དུ་སོང་ནས་མེའི་བྱས་པ་གསལ་
དུ་འགོ་བ་ལ་བྱོ། །དེའི་སྐབས་སུ་དུ་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་མི། དཔེར་ན། ཁང་པའི་
ནང་དུ་དུ་བ་འབྲུལ་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འཆར། དེའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་རྟགས་ལ་
གང་ཡོད་ཅེ་ན། ཁ་སྐམ་པོར་འགོ་བ་དང་། མིད་པ་སྐམ་པོ་ཆགས་པ་སོགས་
འབྱུང་ངོ་། །མེ་ཚུང་ལ་ཐེམ་ཞེས་པ་ཡང་། མེའི་བྱས་པ་ཚུང་དུ་སོང་ཉེ་ཚུང་གི་
བྱས་པ་གསལ་དུ་འགོ་བ་ན་མེ་ཚུང་ལ་ཐེམ་པའོ། །རང་གི་སྣང་བ་ལ་མཁའ་སྣང་
མེ་སྲིང་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ཤར། དེ་ནི་དཔེར་ན། སྤྱིན་འབྲུ་མེ་སྲིང་མཚན་མེའི་སྐབས་
སུ་དམར་ཚུབ་ཚུབ་བྲས་ཉེ་རྒྱགས་པ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འབྱུང་། ཚུང་ནམ་ཤེས་ལ་
ཐེམ་ཞེས་པ་ཚུང་གི་བྱས་པ་ཚུང་དུ་སོང་ནས་ནམ་ཤེས་ཀྱི་བྱས་པ་གསལ་དུ་
སོང་བའོ། །རང་གི་སྣང་བ་ལ་མར་མེ་ཉལ་ལ་འབར་བ་ལྟ་བུ་ཞེས། ཚུང་གིས་མི་
བསྟོད་པར་དམར་ལྷམ་མེར་འབར་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འཆར།

དེའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཀྱི་འགྲུལ་བསྟོད་ཀྱང་མི་སྐབ་པར་འགྱུར། དེའི་རྗེས་
སུ་སྣང་མཚེན་ཐོབ་གསུམ་ཞེས་པ་ཞིག་འཆར་རྒྱ་ཡོད། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྣང་བ་
ཐེམ་པའི་སྐབས་སུ་སྣང་བ་རང་དུས་སུ་སྟོན་གནས་གཡའ་དག་ལ་སྒྲོ་འོད་ཀྱིས་
ཁྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་དཀར་ལམ་པའི་སྣང་བ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་མཚེན་བ་
དམར་ལམ་ཞེས་པ་སྣང་བ་དེ་ཡལ་ནས་སྟོན་གནས་གཡའ་དག་པ་ལ་ཉི་འོད་ཀྱིས་
ཁྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་དམར་ཉང་ཉང་ཞིག་འཆར། དེའི་རྗེས་སུ་ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་ཞེས་

བ་སྲོད་ཀྱི་དུས་སུ་ཐུན་བ་མཐུག་པོས་ཁྲབ་བ་ལྟ་བུའི་སྲོད་སང་ནག་ལམ་ལམ་གྱི་
སྒྲུང་བ་འཆར། ཉེར་ཐོབ་ལ་སྲོད་སྒྲུང་གཉིས་ཡོད་པའི་སྲོད་ལ་སྒྲུང་བ་ནག་ལམ་
བ་དེ་བལྟན་བ་དང་། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲུང་ལ་བྲན་བ་མེད་པར་བརྗེད་ནས་སྒྲུང་བ་
གང་ཡང་མེད་པར་བསྟུན། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲུང་ལ་གཞིའི་འོད་གསལ་ཞེས་བ་ཐ་
མལ་བ་འཆི་བའི་ཆེ་འབྲུང་བའི་འོད་གསལ་དེ་འབྲུང་། འོད་གསལ་ཞེས་བ་དེ་
ཡང་སྲོད་བྱེད་ཀྱི་སྲོན་གསུམ་དང་བྲལ་བ་ཞེས། བོང་དུ་རྒྱ་འོད་ཀྱིས་ཁྲབ་བ་དང་།
ཉི་འོད་ཀྱིས་ཁྲབ་བ། སྲོད་ཀྱི་ཐུན་བ་མཐུག་པོས་ཁྲབ་བ་ལྟ་བུ་སོགས། སྲོན་དེ་
དག་གང་ཡང་མེད་པར་ཐོ་རངས་སུ་ནམ་མཁའི་རང་མདངས་ལྟ་བུ་སྲོད་སང་སང་
མ་གཏོགས་ཁ་དོག་སོགས་ཀྱི་ཁྲུང་བར་གང་མི་འཆར། འཁོར་འདས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་སེམས་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་ཡང་འོད་གསལ་དེ་ལ་ཟེར་རོ། །

འོད་གསལ་དེ་སྒྲགས་ཉམས་ལེན་བྱས་ཏེ་མདོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཐབས་
བྱེད། གཞིའི་འོད་གསལ་ལམ་མ་ཡིས་འོད་གསལ་དེ་བསྐྱོམས་ནས་བྱའི་འོད་
གསལ་དང་བསྐྱེ་བྱུབ་བ་ན། ལམ་དུ་བསྐྱུར་ནས་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་
པའི་གོ་འཕང་འཕྲོ་བྱུབ་པས་ན་སྲུ་ངན་ལས་འདས་བ་འཕྲོ་བ་པའི་རྩ་བ་ཡིན་
གསུངས། འོད་གསལ་དེ་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་མ་བེན་བར་ཐ་མལ་བར་ཤོར་ན།
དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡང་ཡིན། དེ་ལྟར་
སྲོད་ཉིད་བསྐྱོམ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་ལྟ་ཡི་ནལ་འབྱོར་ཀྱི་སྲོན་དུ་སྲོད་ཉིད་བསྐྱོམ།
དེའི་སྐབས་སུ་སྲོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་རིམ་གྱིས་བསྐྱུས་ནས་རང་གི་ལྷན་ལ་ཐིམ།
དེ་ལྟར་ཐིམ་པའི་སྐབས་སུ་རང་གི་མོས་ངོར་ས་རྩུ་ལ་ཐིམ་སོང་། ས་རྩུ་ལ་ཐིམ་
པའི་ཉགས་སུ་སྐྱིག་རྩུ་ལྟ་བུའི་ཉགས་ཤར་བྱུང་སྐྱམ་བ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་

ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ཤར་རྒྱུ་ཡོད་སྟེ་སྣམ་པ་བྱེད་དགོས། སྣང་གར་རྩྭ་ཡིག་སྟོན་ཡོད་ཀྱི།
 རང་གི་ལུས་ཀྱི་སྣོད་སྣང་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྣང་གའི་རྩྭ་ལ་ཐེམ་སོང་སྟེ་སྣམ་པ་
 བྱེད། དེའི་སྐབས་སུ་ཚུ་མེ་ལ་ཐེམ་པའི་རྟགས་སུ་དུ་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ཤར་བྱུང་།
 སྟོན་རྒྱུ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་སྟོན་དུ་སོང་བྱེད། འདིའི་རྗེས་སུ་མཁའ་ནང་མེ་ཁྲེར་ལྟ་
 བུའི་སྣང་བ་འཆར་རྒྱུ་ཡོད་སྟེ་སྣམ་པ་བྱེད་དགོས། དེའི་རྗེས་སུ་རྩྭ་གི་ཞབས་སུ་ལྷ་ལོ་
 ཏ་ལ་ཐེམ་སོང་སྟེ་སྣམ་པ་བྱེད། དེའི་སྐབས་སུ་མེ་རྒྱང་ལ་ཐེམ་པའི་རྟགས་སུ་མཁའ་
 བང་མེ་ཁྲེར་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ཤར་སོང་། དེའི་གོང་དུ་དུ་བ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ཤར་བྱེད།
 འདིའི་མཚུགས་དུ་མར་མེ་ཏ་འབར་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འཆར་རྒྱུ་ཡོད་སྟེ་སྣམ་པ་བྱེད། ཏ་ཡི་
 ལུས་དེ་ཏ་ཡི་མགོ་བོ་ལ་ཐེམ། དེ་ཐེམ་པའི་སྐབས་སུ་མར་མེ་ཏ་ལ་འབར་གྱི་སྣང་
 བ་ཤར་བྱུང་སྟེ་སྣམ་པ་དང་། དེའི་གོང་ལ་མཁའ་བང་མེ་ཁྲེར་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་དེ་འདས་
 བྱེད། ཏ་ལྟ་མར་མེ་ཏ་ལ་འབར་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་ཤར་ཡོད། འདིའི་རྗེས་སུ་སྣང་བ་
 དཀར་ལམ་པ་འཆར་རྒྱུ་ཡོད་སྟེ་སྣམ་པ་བྱེད། བམ་རྒྱུན་རྩྭ་ལ་རྩྭ་ཚེས་མེད་ཀྱང་འདིར་
 རྩྭ་ཚེས་ཅིག་བསམ། དེའི་སྣོད་དུ་ཐིག་ལེའམ་གོར་གོར་ཞིག་དང་། དེ་སྣོད་དུ་རྩྭ་
 ད་སུམ་འཁྲོག་ཡོད་པ། ཏ་ཡི་མགོ་བོ་རྩྭ་ཚེས་ལ་ཐེམ་པའི་སྐབས་སུ་སྣང་བ་
 དཀར་ལམ་པ་ཤར་བྱུང་བསམ། དེའི་གོང་དུ་མར་མེ་ཏ་ལ་འབར་གྱི་སྣང་བ་ཤར་
 བྱེད། རྗེས་སུ་མཆེད་པ་དམར་ལམ་པ་འཆར་རྒྱུ་ཡོད་སྟེ་སྣམ་པ་བྱེད། སྣང་བ་དཀར་
 ལམ་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་སྣོད་སང་རྩྭ་འོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་གཞི་ལ་
 འབྱུང་གི་ཡོད། སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་སྣོད་སང་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྣོད་པའི་
 སྣོད་སང་། དེའི་སྐབས་སུ་སྣོད་པ་ཉིད་བྱེད་དགོས། དེ་ཡང་ཅང་མེད་ཀྱི་སྣོད་པ་
 མ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྣོད་པའི་སྣོད་པ་ཡིན་སྟེ་སྣམ་པ་བྱེད། འདིའི་རྗེས་སུ་
 མཆེད་པ་དམར་ལམ་པ་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད་སྟེ་སྣམ་པ་བྱེད།

དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་ཆེས་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ། རྒྱ་ཆེས་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ་པའི་སྐབས་སུ་
མཆོད་པ་དམར་ལམ་པ་ཤར་བྱུང་སྟམ་པ་བྱེད། དེའི་སྟོང་སང་དམར་ལམ་པ་
དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་སང་། འདིའི་གོང་དུ་སྟང་བ་དཀར་ལམ་པ་སོང་བྱེད།
འདིའི་རྗེས་སུ་ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་པ་ཡོང་རྒྱ་ཡོད་སྟམ་པ་བྱ། ཐིག་ལེ་ན་ད་ལ་
ཐིམ། ཐིག་ལེ་ན་ད་ལ་ཐིམ་པའི་སྐབས་སུ་ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་པ་ཤར་བྱུང་། འདིའི་
གོང་དུ་མཆོད་པ་དམར་ལམ་པ་སོང་བྱེད། འདིའི་རྗེས་སུ་འོད་གསལ་འཆར་རྒྱ་
ཡོད། འོད་གསལ་འཆར་པའི་ཆེ་འོད་གསལ་དེ་ཐ་མལ་བར་མ་ཤོར་བའོས་ཟེན་
བར་བྱས་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡི་རོ་བོར་བསྐྱུར་བྱས་པ་ཞིག་བྱ་སྟམ་པ་
དང་། འོད་གསལ་འཆར་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་འདི་ཆོས་སྐྱུ་དངོས་ཡིན་སྟམ་པར་
བྱ་དགོས། ཆོས་སྐྱུ་དེ་ཡང་བྱུང་ཆོས་བཞི་ལྟར་བེར་བ། སྟོ་དེའི་སྟང་རོར་སྟོང་
སང་། དེས་རོམ་དེས་ཆ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེས་པ། སྟོ་དེ་ཡང་འོད་གསལ་
བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རོ་བོར་སོང་བས་སྟོང་ཡུལ་བདེ་བ་ཟེད། དེ་ལ་ཆོས་སྐྱུ་དངོས་དེ་
རོ་སྟམ་པའི་ར་རྒྱལ་བཞག་ནས་སྟོམ་པ་དེ་ལ་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱུའི་ལམ་འཁྲུང་
སྟོམ་པ་ཟེད། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱུའི་ལམ་འཁྲུང་བསྟོམ་
དགོས། དེ་བསྟོམས་པས་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་འོད་གསལ་སྐྱེ་བའི་དགེ་ཅ་
སྟོན་བྱེད་དུ་འགོ་བ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་དོ་རྗེའི་ཡུལ་ལ་གཞན་དུ་
བསྐྱུན་ནས་བསྟོམས་པའི་དབང་གིས། སྐར་ལྟར་སྟང་བ་རྣམས་འཆར་བས་གཞི་
དང་ལམ་རྣམ་པ་མཐུན་པ་ཟེད། བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོན་དུ་སྟོང་ཉིད་བསྟོམས་པ་ཞི་
འཆི་བ་ཆོས་སྐྱུའི་ལམ་འཁྲུང་བསྟོམས་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་པ་ལ་བསོད་
ནམས་གྱི་ཆོགས་དང་།

ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་གཉིས་བསག་དགོས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་
བསགས་པར་འགྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྐྱུངས་པ་ནི་རྗེས་སུ་ལྷ་ཡི་ར་རྒྱལ་
འདྲིལ་པའི་སྐབས་སུ་ཐ་མལ་པའི་སྤང་ཞེན་བཀག་ནས་དག་པ་ལྷ་ཡི་རྣམ་པར་
འཆར་བདེ་བས་ཡིན། སྟོང་པར་སྐྱུངས་ནས་འོད་གསལ་ཤར་བའི་མོས་པ་བྱ་
ཞིང་། དེ་ལ་ཚོས་སྐྱུ་དངོས་ཡིན་སྟམ་པའི་ར་རྒྱལ་འདྲིལ་ཐ་མལ་པ་རྣམས་འཆི་
བའི་ཆེ་འོད་གསལ་པལ་ཆེར་ལ་ཉེ་མ་གསུམ་ཅམ་རིང་གནས་གྱི་ཡོད། དེའི་
མཚམས་སུ་སྤང་པར་ཐེམ་པའི་རིམ་པ་ལས་སྟོན་ཉེ་གོ་རིམ་མ་འབྲུག་པར་
ལྷགས་སྟོན་དུ་ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་པ། མཆེད་པ་དམར་ལམ་པ། སྤང་བ་དཀར་
ལམ་པ་དེ་དག་འཆར་གྱི་ཡོད། རང་གི་མོས་འོར་ཚོས་སྐྱུ་དངོས་ཐོབ་ཡོད་སྟམ་པ་
བྱེད།

བར་དོ་ཕོངས་སྐྱེའི་ལམ་འབྲེལ་བཤད་པ།

༥ ཕོངས་སྐྱུར་ལྡང་ཚུལ་ནི། རྫོང་ཡིས་ལུང་གཅིག་ནས་གལ་ཉེ་ཚོས་སྐྱེའི་
རང་དུ་ལྷན་རིང་ལྷག་ན་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱུ་དེ་སངས་རྒྱལ་འབགས་པ་ནང་མན་
ཚུན་ཁོ་ནའི་སྟོན་ལྷན་ཡིན་པ་མ་གཏོགས། གཞན་གྱིས་མཛོན་སུམ་དུ་མཇལ་མི་
ཐུབ་པར་བརྟེན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་མི་འདུག དེས་ན་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤང་བའི་སྟོན་སྐྱེ་དོན་སྐྱེ་བར་མཛད་པའི་གཟུགས་སྐྱེ་ལ་ལྡང་
བར་བྱའོ་སྟམ་པའི་འཕེན་པ་གཏང་། གཞི་དུས་སུ་ཐ་མལ་པ་ལ་འོད་གསལ་དེ་
ལས་ལྡངས་པ་ན་ཉེར་ཐོབ་བྱུང། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བར་དོ་བྱུང་དགོས། རྣམ་

འབྱོར་པའི་མོས་དོ་ལ་གོང་དུ་འཆི་བ་ཚོས་སྐྱའི་ལམ་འབྱེད་དོས་ཟེན་ནས་ཚོས་
 སྐྱུ་དངོས་ཡིན་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་བཞག་དེའི་རྗེས་སུ་འོད་གསལ་དེ་ལ་མཉམ་བར་
 འཛིག་པའི་ཆེ་རྒྱུང་གཡོས་ཉེ་ཉེར་ཐོབ་ཤར། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གཞི་ལ་ཐ་
 མལ་པ་བར་དོ་ཤར་བའི་དོད་ལ། སྐྱུ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱུར་
 དངོས་སུ་ལྷང་སྟམ་པའི་མོས་པ་བྱ། དེ་ལ་ལོངས་སྐྱུ་དངོས་ཡིན་སྟམ་པ་དང། དེ་
 ཡང་ལམ་འབྱེད་སྐྱོམ་པའི་སྐབས་སུ་གང་བསྐྱོམ་བྱའི་ལྷ་གསང་བ་འདུས་པ་ལྟ་བུ་
 ཡིན་ན་རང་ཉིད་དང་པོའི་མགོན་པོ་ཞེས་པ་ཞིག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོད། འཛིགས་བྱེད་
 ཡིན་ན་རྒྱ་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཅུར་གྱུར་པ་བསྐྱེད་པ་དང། རྣམ་
 འབྱོར་མ་ཡིན་ན་འོ་ཡིག་བདེ་མཚོག་ཡིན་ན་རྒྱ་དབྱེད་བསྐྱོམ་པ་སོགས་དེ་དག་གི་
 བར་དོ་ལོངས་སྐྱའི་ལམ་འབྱེད་ཟེར། འོ་ཡིག་སྐྱོམ་པའི་སྐབས་སུ་དོ་བོ་ལོངས་སྐྱུ་
 ཡིན་པ་དང། རྣམ་པ་འོ་ཡིག་གི་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། དེ་ལ་ལོངས་སྐྱུ་དངོས་དེ་འོ་
 སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་བཞག་དགོས། དེ་ལ་བར་དོ་ལོངས་སྐྱའི་ལམ་འབྱེད་ཞེས་པ་ཐ་
 མལ་པ་རྣམས་ལ་འབྱུང་བའི་བར་དོ་གྲུབ་པའི་དོད་ལྟ་བུ་ཡིན། གཞི་ལ་བར་དོ་བ་
 དེ་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་འཛིན། དེ་ནས་གཟུགས་སྤུང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་
 དེ་གི་སྐྱུང་བྱ་དང། དེའི་སྤོང་བྱེད་ལ་དེ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་
 སྐབས་སུ་ཉེར་ཐོབ་གྲུབ་པ་དང་མཉམ་དུ་གཟུགས་སྤྲ་མོ་ཞིག་ལོངས་སྐྱའི་རྣམ་
 པར་བཞེངས་ནས་ལོངས་སྐྱུ་དངོས་ཡིན་སྟམ་པ་བྱེད།

སྐྱེ་བ་སྐྱུལ་སྐྱའི་ལམ་འབྱེད་བཞག་པ།

༥ ལོངས་སྐྱུ་དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡན་ཆད་མ་གཏོགས་མཇམ་

མི་རྒྱས་པས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཚེན་པོ་སྐྱབ་སྐྱབ་གྱི་མི་འདུག དེར་བརྟེན་
 གདུལ་བྱ་མཚོག་དམན་ཐམས་ཅད་གྱི་མངལ་སྐྱབ་པའི་སྐྱེ་ལ་སྤང་བར་བྱའོ་སྐྱམ་
 ཏུ་འཕེན་པ་བཏང་། དེ་ལས་ཉེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པ་བསྐྱེད། དེ་ལ་འབྲས་དུས་གྱི་སྐྱེ་སྐྱེ་དངོས་ཡིན་སྐྱམ་པའི་ར་རྒྱལ་བཞག་
 ལོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་སྐྱེའི་ལམ་འཁྲུང་ཟེར། དེ་ལྟར་ལེགས་པར་གོམས་ན་འཚི་
 བའི་སྐབས་སུ་བསྐྱོམས་པའི་རྟགས་དེ་དག་འཚར་ཡོང། ད་ལྟ་དེ་དང་དེའི་སྐབས་
 ཡིན། རྩི་མ་དེ་དག་དངོས་ཟེན་པ་བྱེད་སྐྱམ་དུ་འཕེན་པ་གཏང་། འོད་གསལ་དེ་ཡང་
 ཐ་མལ་བར་མ་ཤོར་པ་ལམ་གྱི་དོ་བོར་བསྐྱར་སྐྱབ་པ་བྱ་སྐྱམ་པ་དེ་འབྲ་བྱས་པ་
 ཡིན་ན། དངོས་སུ་བསྐྱར་མ་སྐྱབ་ན་ཡང་མན་ཡོན་ཚེན་པོ་འབྱུང་ངོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
 ཐེམ་རིམ་རྒྱས་པར་བསྐྱོམ་ན་ས་རྩུ་ལ་ཐེམ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ས་ཁམས་དང་།
 གཟུགས་སྤང། མིག་དབང་རྒྱད་གྱི་བསྐྱེས་པའི་གཟུགས། གཞི་དུས་གྱི་མེ་ལོང་
 ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་བཅས་ཐེམ་པར་བསམ། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་ནས་རིམ་བཞིན་
 རགས་པ་ཉེར་ལྗེའི་ཐེམ་རིམ་རྣམས་འབྱུང། ཐེམ་རིམ་དེ་དག་ལ་གོ་བ་ཆགས་པ་
 ཡིན་ན་ངན་སོང་དུ་མི་སྐྱེ་བར་གསུངས་ཡོད།

༥ ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་པོ་དེ་ལ་མདོ་ལུགས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་པོ་དང་། ལུགས་
 ལུགས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་པོ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས། ལུགས་ལུགས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་
 ཚེན་པོ་དེ་ཕྱག་ཚེན་རྩ་བར་ཡི་གེ་ཉུང་ཉུང་ཞིག་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་མེད། དེ་
 ལྟ་བུའི་ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་དེ། རྒྱང་དབྱ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་
 གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་བ་ཚེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་ཉིད་
 དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་དབེ་ཡི་འོད་གསལ་དང་། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་

དུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དག་ལ་སྐྱབས་སུ་གསུངས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ལྷན་
ཏུ་ཆེན་པོ་ཟེར། དེ་ཡང་དོ་རྗེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བརྟུན་ནས་རྒྱུད་དབྱེ་མར་
ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
ཡེ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ། དེའི་སྡོམ་དུ་རྒྱུད་དབྱེ་མར་ཞུགས་པའི་ཐབས་སུ་
ལུས་དབེན་དང་དག་དབེན་སྡོམ་དུ་འགོ་དགོས། དེ་ལ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་
བ་ལ་བྱབས་བྱེད་པའི་རྩོམ་དུ་དགོ་ཅ་སྟེན་བྱེད་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱ་
གསུམ་ལམ་འབྲེང་བསྐྱོམ་དགོས།

རིམ་སྐྱེ་བུ་གསུམ་འཁོར་ལོ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

༥ རིམ་བ་སྐྱེ་ཞེས་བ་ནི་ལུས་དབེན་རིམ་བ་དང་པོ། དག་དབེན་དང་
སེམས་དབེན་གཉིས་ལ་སེམས་དམིགས་ཀྱི་རིམ་བ་ཞེས་བརྗོད་ནས་རིམ་བ་
གཉིས་པ། རྒྱ་ལུས་རིམ་བ་གསུམ་པ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་རིམ་བ་བཞི་པ། རྒྱུད་
འཇུག་རིམ་བ་སྐྱེ་བ་བཅས་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
མཐར་ཐུག་གི་མི་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་འཇུག་འགོ་བ་ཐུབ། རྒྱུད་དབྱེ་མར་ཞུགས་གནས་
ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་ལ་དོ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་
གནས་རྩོམ་ནམས་ཤེས་དགོས།

༦ དོ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་གནས་རྩོམ་ལ་སྤྱོད་པའི་མང་དུ་གསུངས་ཀྱི་སྐབས་
འདིར་གསལ་ཆེ་ཤོས་ནི་ཅ་གསུམ། འཁོར་ལོ་བཞི་ཞེས་བ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་རང་གི་
ལུས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀྱི་དབུས་དང་། རྒྱབ་མདུན་གཉིས་སུ་བྱེས་ན་
རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཅ་དབུ་མ་བྱི་སྡོམ་ལ་ནང་དམར་བ་སྐྱོམ་ནི་གོ་སོགས་ལས་སྟོམ་

ཅམ་ཞིག་ཡོད། དེའི་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀྱི་གཡས་སུ་རོ་མ་དམར་པོ་དང་།
 གཡོན་དུ་རྒྱང་མ་དཀར་པོ་གནས་ཤིང་། ལྷེ་བའི་རྩ་འཁོར་ཡོད་སར་རོ་མས་དབུ་
 རྒྱང་གཉིས་ལ་གཅུས་གཅིག་བརྒྱབས་པ་དང་། རྒྱང་མས་ཀྱང་གཅུད་ཅིག་
 བརྒྱབས་པ་ལ་མདུད་པ་གཅིག་སྡིང་གའི་མཚམས་སུ་ཡང་རོ་མས་གཅུད་གཅིག་
 དང་། རྒྱང་མས་གཅིག་ཡང་རོ་མས་གཅིག་རྒྱང་མས་གཅིག་སྤྲར་ཡང་རོ་མས་
 གཅིག་རྒྱང་མས་གཅིག་བྱས་པའི་མདོར་ན་རོ་མས་གསུམ་དང་། རྒྱང་མས་
 གསུམ་དགེས་པ་ལ་མདུད་པ་གསུམ་ཅི། མགྱིན་པའི་རྩ་འཁོར་ཡོད་སར་མདུད་
 པ་གཅིག་ཅེས་རོ་རྒྱང་གཉིས་ཀྱི་རེ་རེ། སྤྱི་བའི་རྩ་འཁོར་ཡོད་སར་མདུད་པ་རེ་
 རེ་སྟེ། རོ་མས་གཅིག་དང་རྒྱང་མས་གཅིག་སྟེ་གཉིས་དགེས་ཀྱང་དེ་གཉིས་
 བསྡོམས་ནས་མདུད་པ་གཅིག་ཏུ་བཅི། རྩ་འདབ་གྲེས་ཚུལ་རྒྱས་པར་ལྷ་མི་
 དགོས་ཀྱང་། སྡིང་ག་ལ་རྩ་འདབ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་རྩ་བ་དབུ་
 མ་ལ་རྒྱག་པའི་སྤོགས་བཞི་ནས་རྩ་འདབ་བཞི་གྲེས། དེ་ལས་རེ་རེ་གྲེས་པས་
 སྡིང་གའི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་ཅེས་ཟེར། སྤྱི་བོ་ལ་རྩ་འདབ་སུམ་བཅུ་སོ་གཉིས་དང་།
 མགྱིན་པ་ལ་རྩ་འདབ་བཅུ་དྲུག་ཡོད། སྤྱི་བའི་རྩ་འདབ་རྣམས་མར་ཁ་སྐྱབས་པ་
 དང་། མགྱིན་པའི་རྩ་འདབ་རྣམས་ཡང་ཁ་གྲེས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་དེས་ཐབས་ཤེས་
 རྒྱང་དུ་འཇུག་པ་མཚོན། ལྷེ་བའི་རྩ་འདབ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་ཡང་ཁ་གྲེས་པ་དང་།
 སྡིང་གའི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་མར་ཁ་སྐྱབས་པ་དེས་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་གཉིས་མཚོན།
 རྩ་དབུ་མའི་ཡང་སྟེ་ནི་སྟེན་མཚམས་ཞེས་པ། ལྟ་བུ་བ་ལ་མདོད་སྟེ་ཡོད་ས་དང་།
 དྲག་བོ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེན་ཡོད་པའི་མཚམས་སུ་ཡོད་ཅིང་། མར་སྟེ་ཉགས་ཀྱི་
 ཅེར་སྟེ་བས་ཡོད། རོ་རྒྱང་གཉིས་ཀྱི་ཡང་སྟེ་སྟེ་དྲུག་ཏུ་རྒྱག་པའོ། །

སྐྱོམ་པའི་སྐབས་སུ་ཅུ་གསལ་མ་བཏུབ་པོར་དུ་སྟོང་ར་བསྐྱོམ་དགོས།
ཐོག་མར་རང་ཉིད་ལྟ་གང་ཡང་ཕྱད་པའི་ནུས་པར་སྐྱོམ། སྐྱོམ་པའི་ལྟ་ཡི་ལུས་ཀྱི་
ནང་སྟོང་པར་སྐྱུངས། སྟོང་པ་དེ་འོད་ཟེར་གྱིས་ཁེངས་པ་ལྟ་བུའི་ངང་ནས་ཅུ་
གསལ་བཏུབ་ན་བདེ། རོ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུན་དུ་ཅུ་དབུ་མ་བསྐྱུམས་པ་ལྟ་བུར་
གནས་པས། རོ་རྒྱུད་གཉིས་སུ་རྒྱུད་རྒྱ་བ་མ་གཏོགས་ཅུ་དབུ་མའི་ནང་དུ་རྒྱུད་རྒྱ་
མི་རྒྱབ། རོ་རྒྱུད་གཉིས་སུ་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་དེ་ཐ་མལ་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུད་འཁོར་བར་སྐྱེ་
བའི་རྒྱུད་ལྱུར་བས། རོ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་དབུ་མའི་ནང་དུ་བསྐྱུ་རྒྱབ་པ་ཞིག་
དགོས།

རྒྱུད་དབུ་མ་ཡར་ལྷུགས་ནས་རྩི་ཨ་གསུམ་བཤད་པ།

༩ གཙོ་བོ་སྟོང་གའི་སྐབས་འཁོར་གྱི་དབུ་མ་མི་ཞིགས་པའི་ཐོག་ལེ་ལ་
ལྷུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱེད་དགོས་ཀྱང་། དང་བོར་སྟོང་ག་ལ་དམིགས་ནས་
བསྐྱོམས་ན། རྒྱུད་འདུ་མ་རྒྱབ་པར་སྟོང་རྒྱུད་ངམ་སྟོང་གི་ན་ཆ་འདྲུང་བའི་ཉེན་ཁ་
ཡོད། དེར་བརྟེན་ཐོག་མར་ལུས་ཀྱི་གནད་གཞན་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམ་དགོས།
ཆེད་དུ་གཉེན་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ལ་འབད་ན། རྫོན་དུ་
བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་བརྟན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས། ཐོག་མར་ལུས་དབེན་
བསྐྱོམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན། དེའི་སྟོན་དུ་རྫོང་སེམས་སྐྱོམ་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་
ཡིག་བརྒྱ་བསྐྱེད། ལྷ་མའི་ནུས་འཕྲོར་བསྐྱོམ། ལུས་ཀྱི་ཅུ་གསལ་འདེབས་ཅིང་
ཅུ་ལམ་སྐྱུངས། ལྷ་མ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་སྐྱེ་བར་ཕྱིན་གྱིས་རྒྱབས་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་འདེབས། ལྷ་མའི་

རྣམ་འཕྲོར་སྐྱ་མ་མཚོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། དེ་རྣམ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྐྱ་མ་
 མཚོག། །ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་སྲིད་དབྱེས་བཞིན་སྦྱི་བོར་ཕྱོད། །ཞེས་པས་གསོལ་
 འདེབས་བྱ། ཐུན་ཏུག་སྐྱ་མའི་རྣམ་འཕྲོར་ཡིན་ན། རང་གི་སྦྱི་བོའི་གཙུག་ཏུ་ས་
 མ་ངོ་ཞེས་པའི་བར་དུ་བསྐོམས། དེ་ནས་སྐྱ་མ་ལ་ལུས་དབེན་གྱི་རྟོགས་པ་རྒྱད་
 ལ་སྦྱེ་བར་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་འདེབས། ཐོག་མར་རྩ་
 གསལ་བཏབ་སྟེ། རྩ་གསལ་སོ་འབྲུང་བ་དང་། རྩ་གོགས་རྒྱང་གོགས་མི་འབྲུང་
 བར་གསོལ་བ་འདེབས། དེ་ནས་རང་རྣམ་གསལ་བའི་རང་ནས་ལུས་དབེན་
 བསྐོམས་ན་ལུས་དབེན་གྱི་རྟོགས་པ་སྦྱེ་བ་ཡིན་གསུངས། དེ་ནས་སྐྱ་མ་སྦྱི་
 གཙུག་ན་བཞུགས་པའོ། །གཞུང་ལས་སྐྱ་མ་རང་གི་སྦྱིང་ག་ན་བཞུགས་པར་
 ཡང་གསུངས་ཡོད། གང་དུ་སྐོམ་ཀྱང་གཙོ་བོ་རང་གི་སེམས་དང་སྐྱ་མ་ཡི་དམ་ངོ་
 བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་ཐེག་ལེའམ་ཡི་གེ་རྩྱུ་ཡིག་སོགས་གང་རུང་ཞིག་ལ་
 རང་སེམས་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད། རྩྱུ་ཡིག་དེ་ཐོག་མར་སྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་
 དབྱས་སམ། ཡང་ན་གསང་གནས་གྱི་འོར་ལུང་ཅེས་གང་རུང་དུ་ཕབ། དེ་རྣམ་
 གོམས་པས་དམིགས་པ་གང་ལ་གཏད་སར་རྒྱང་འདུ་བའི་གནད་ཡོད། རྒྱང་
 སེམས་གཉིས་འཇུག་པ་གཅིག་ཅིང་མཉམ་དུ་འགྲོ་བས་དམིགས་པ་གང་དུ་གཏད་
 བ་དེར་རྒྱང་འདུ་ཡོང། དམིགས་པ་གོང་དུ་བཤམ་པ་རྣམ་བུས་ན་རྒྱང་འདུ་སྟེ།
 རང་གི་ཐུགས་ཀ་འམ་ཡི་གེ་དེ་ལས་འོད་ཟེར་འསྐྱོལ་ཏེ། སྦོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་
 གྱི་ཉེས་སྦྱོན་སྦྱངས། དེ་ཡང་སྦོད་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། བཅུད་
 ཐམས་ཅད་སྣ་དང་སྣ་མའི་རྣམ་པར་འོད་དུ་ལྷ། སྦོད་ཐམས་ཅད་འོད་དུ་ལྷ་ནས་
 བཅུད་ལ་ཐེམ། བཅུད་དེ་ཡང་རང་གི་ལུས་ལ་ཐེམ། རང་ཡང་སྦོད་སྦྱང་ནས་འོད་
 དུ་ལྷ་ཏེ་ཐེག་ལེ་ལ་ཐེམ་པའི་མོས་པ་བྱས་ན་རྒྱང་ནང་དུ་འདུ་ཡོང། རྒྱང་དབྱེས་པ་

ཞུགས་ཙམ་བྱས་ཀྱང་གནས་མ་ཐུབ་ན་མི་ཤན་པས་གནས་པར་བྱེད་དགོས།
རྒྱུ་དབྱ་མའི་ནང་དུ་ཡང་ཡང་བསྐྱོམས་པས་རྒྱུ་དབྱ་མར་གནས་པར་བྱེད་ཀྱི་
ཡོད།

༘ གནས་པའི་ཉལས་རི་འདྲ་ཞིག་འབྱུང་ཞེ་ན། ལྷ་བྱུག་གི་རྒྱུ་རྒྱ་བ་ཆད་
དེ་ལྷ་བྱུག་ནས་རྒྱུ་མི་རྒྱ་བར་འབྱུང། ཉེང་དེ་འཛིན་སྐྱོམ་པའི་ཆེ་བྱིང་བ་ལ་མོ་
བསགས་ཡོད་ན་ཡང་ལྷ་བྱུག་གི་རྒྱུ་རྒྱ་བ་ཆད་པ་ཞིག་འབྱུང་གི་ཡོད། ལྷ་བྱུག་
ནས་རྒྱུ་རྒྱ་བ་ཆད་ནས་སྟོ་བ་མི་འགྲུལ་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ན་རྒྱུ་དབྱ་མར་
གནས་པའི་ཉལས་ཡིན། དེ་ནས་རྒྱུ་དབྱ་མར་ཐིམ་དགོས་པས་ཐིམ་པའི་ཉལས་
ལ། ལོང་དུ་འཛི་བ་ཚོས་སྐྱའི་ལམ་འབྱེད་བ་ཤད་བ་བཞིན་དུ་ས་རྩུ་ལ་ཐིམ་པ་
སོགས་ཀྱི་ཉལས་སུ་སྐྱེག་རྒྱ་ལྟ་བུ་དང་། དུ་བ་ལྟ་བུ། མཁའ་ནང་མེ་ཁྲེང་ལྟ་བུ།
མར་མེ་ཉལ་འབར་ལྟ་བུ། ལྷང་བ་དཀར་ལམ་དང་། མཆེད་བ་དམར་ལམ། ཉེར་
ཐོབ་ནག་ལམ་དེ་དག་རིམ་བཤ་བཞིན་དུ་འབྱུང། དེ་ལྷར་སྐྱོམ་པའི་སྐབས་སུ་རྩ་
འཁོར་གཞན་དུ་རྒྱུ་དབྱ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱུང་བ་ཡིན་ནའང།
འཛི་རིམ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་ཐིམ་པའི་ཉལས་དེ་མི་འབྱུང་ཡང་། དེ་དང་ཆ་འདྲ་
བ་འབྱུང་བས་དེའི་སྐབས་སུ་ཉལས་དེ་དག་ངོས་ཐིན་པར་བྱེད། ལྷང་བ་དཀར་
ལམ་པ་དང་། མཆེད་བ་དམར་ལམ་པ། ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་པ། དེའི་རྗེས་སུ་འོད་
གསལ་འཆར། རྩོགས་རིམ་མ་བསྐྱོམ་གོང་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་གོ་བ་རྟེན་བ་ཞིག་
བྱེད་དགོས་ཉེ། འོད་གསལ་ཤར་བའི་ཆེ་འོད་གསལ་དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྩོགས་པ་ལྟ་བུའི་ཉལས་ལྷང་ཞེས་སྟོང་སང་དེ་བ་ཞིག་ཤར། སྟོང་སང་དེ་རང་
ག་བ་མ་ཡིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་སྐྱུར་ནས་

བསྐྱོམ་དགོས། དེ་ལྟར་སྐྱོམ་པའི་སྐབས་སུ་གསང་བའི་ཚེར་རམ། ཡང་ན་སྡེ་བ་
 ལ་བསྐྱོམ། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་རྒྱུད་ནམས་དེར་འདུས། དེའི་སྐྱོབས་ཀྱིས་སྡེ་
 བའི་གཏུམ་མོ་སྦྲར། གཏུམ་མོས་རྡོད་སྐྱེས་ནས་སྤྱི་བོའི་ཡུང་སེམས་ལྷ། སྤྱི་བོ་
 བས་མར་མགྱིན་པར་བབས་པས་དགའ་བའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ། སྤྱིང་གར་བབས་པས་
 མཚོག་དགའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྡེ་བར་བབས་པས་ཁྲུད་པར་གྱི་དགའ་བ། གསང་
 གནས་ཀྱི་ཚེར་སྐྱེབས་པ་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་སྐྱེ། ཡུང་སེམས་དེམ་པ་བཞིན་
 དུ་བབས། རྒྱུད་དང་བདེ་བ་ལ་གོམས་པ་མཉམ་ན་དགའ་བ་བཞི་དང་མཉམ་དུ་
 སྐྱོང་བ་བཞི་སྐྱེ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བའི་སྐབས་སུ་ཐམས་ཅད་སྐྱོང་བ་འོད་
 གསལ་འཆར་བས་དེ་ནི་སྐྱོང་བ་ཤར་བའི་ཆ་ནས་ཐམས་ཅད་སྐྱོང་བ་འོད་གསལ་
 དང་། བདེ་བ་སྐྱོང་བའི་ཆ་ནས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ། གཉུག་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་
 བའི་བདེ་བ་ཚེན་བོའི་འོད་གསལ་ཞེས་པའམ་སྤྲུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་
 བོ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན།

བསྐྱེད་བསྐྱོད་དགུ་བཤད་པ།

༥ གཉུག་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་འོད་གསལ་ཞེས་པ་དེ་སྤར་གོམས་
 པས་ལྷ་ཐོག་ཏུ་བཞག་ནས་སྐྱོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྐོ་ཡི་ངོ་
 བོར་སྐྱེས་པ་དེ་འབྲུ་ཞིག་ལ་དཔེ་ཡི་འོད་གསལ་ཟེར། དཔེ་ཡི་འོད་གསལ་
 འཆར་བ་ལ་སྤྱིང་གར་གནད་དུ་བསྐྱུན་དགོས། གསང་གནས་སོགས་ལ་
 དམིགས་པ་གཏད་ནས་འོད་གསལ་འཆར་བའི་ཆེ་སེམས་དབེན་མཐར་སྐྱག་
 དཔེའི་འོད་གསལ་འཆར་མ་སྐྱབ་ཡུང་དེ་དང་རྗེས་མསྐྱབ་པ་ཞིག་ཤར་བ་ཡིན།

རྩོམ་ལྷན་པ་དེ་མདོན་དུ་གྱུར་བའི་སྐབས་སུ་ཚོས་སྐྱུ་དང་བསྟེ། དེ་ལ་ཡང་འོད་
གསལ་ཚོས་སྐྱུ་དང་བསྟེ་བ་ཞེས་ཚོས་སྐྱུ་དངོས་ཚོ་བ་པ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྐྱུ་འི་
རྒྱལ་འོོག། །ལྷན་སྟེས་གྱི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་ཉོགས། མཉམ་གཞག་དེ་ལས་
ལྟར་བ་ན་ལྷགས་སྟོག་གི་ཉེར་ཚོ་བ་འཆར་བ་དང་མཉམ་དུ་ཡིད་དོར་མོངས་སྐྱུར་
ལྟར། དེ་ལ་མོངས་སྐྱུ་དང་བསྟེ་བ་ཟེར་ཞིང་། ཡིད་དོར་སྐྱུལ་སྐྱུར་ལྟར་བའི་
མོས་པ་བྱས་ནས་སྐྱུར་ཡང་བྱང་བོ་རྩིང་བ་ལ་ལྷགས་པའི་མོས་པ་བྱེད། དེ་ལ་
སད་པ་སྐྱུལ་སྐྱུ་འི་བསྟེ་བ་ཟེར། གཉིད་སད་པའི་སྐབས་སུ་སད་དུས་གྱི་བསྟེ་
བ་སྐྱོར་གསུམ་སྐྱོམ། དེ་ལ་གོམས་པ་ལེགས་པོ་དང་། གོམས་པ་བརྟན་པོ་བྱང་
བ་ཡིན་ན་གཉིད་ལྷག་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་གོང་ལྟར་ཤར་བས་དེ་ལ་གཉིད་ཚོས་
སྐྱུར་བསྟེ་བ་དང་། གཉིད་སལ་དུ་སྤྱིན་ནས་མི་ལམ་གཏོང་བའི་ཚེ་མི་ལམ་གྱི་སྐྱ་
བའི་ལུས་སུ་ལྟར་བ་དེ་མི་ལམ་མོངས་སྐྱུ་དང་བསྟེ་བ། གཉིད་སད་པ་ན་སད་པ་
སྐྱུལ་སྐྱུ་དང་བསྟེ་བ་ཞེས་གཉིད་དུས་གྱི་བསྟེ་བ་སྐྱོར་གསུམ་མོ། །

དེ་གསུམ་ལ་གོམས་པ་ལེགས་པོ་བྱང་ན། འཆི་བའི་སྐབས་སུ་ལས་དབང་
གིས་རྒྱང་བསྐྱོད་འོད། རྒྱང་བསྐྱུས་པས་སྐྱུར་སྐྱོམ་པའི་དུས་གྱི་ཉམས་སྣང་དེ་དག་
དང་འབྲེ་བ་ཤར་བ་རྣམས་ངོས་ཟེན་པར་བྱས་ཏེ། ཐུམ་རིམ་རྣམས་འཆི་རིམ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་ཤར་བ་དང་མཉམ་དུ་སྟོང་ཉིད་གྱི་རིམ་པར་སྐྱུར། ལས་དབང་གི་
འཆི་བ་འོད་གསལ་ཤར་བའི་ཚེ་སྐྱུར་སད་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་འོད་
གསལ་དང་བསྟེ།

སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་སྟོ་ཡི་དོ་བོར་བསྐྱེད། དེ་ལ་འཆི་བ་ཚོས་སྐྱུ་འི་བསྟེ་བ་
ཟེར། འཆི་བ་ཚོས་སྐྱུ་འི་བསྟེ་བ་དེ་ཡག་པོ་བྱང་ན། བར་དོ་བྱུང་བའི་ཚོད་དུ་མོས་

ངོ་ཅམ་མ་ཡིན་པས་བར་དོ་འོངས་སྐྱོད་རྗེས་པའི་སྐྱུར་བཞེངས་པ་དེ་ལ་བར་
དོ་འོངས་སྐྱུའི་བསྐྱེ་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱུ་ལྔ་བ་འོངས་སྐྱུའི་ངོ་བོར་བཞེངས་བ་
དེ་ཉིད། གཏུལ་བྱ་སྐྱེན་མོང་གི་སྤང་བར་བྱས་པའི་སྐྱུ་རགས་པར་བཞེངས་པ་དེ་
ལ་སྐྱེ་བ་སྐྱུལ་སྐྱུའི་བསྐྱེ་བ་ཐེད། བསྐྱེ་བ་སྐྱོར་དབྱ་ཉི་མད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་སྐྱོར་
གསུམ། གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་སྐྱོར་གསུམ། རཆི་དུས་ཀྱི་བསྐྱེ་བ་སྐྱོར་གསུམ་
མོ། །དེ་དག་གི་ཉམས་ལེན་ལེགས་པོ་བྱུང་ན་དེའི་ཐོག་ནས་སངས་རྒྱས་བསྐྱུབ་
ཐུབ། རྒྱང་དབྱ་མའི་ནང་དུ་འདུ་བའི་ཆེད་དུ་དང་པོ་གནས་གཞན་ལ་གནད་དུ་
བསྐྱེན་ནས་རྒྱང་དབྱ་མར་འཇུག་ཐུབ་པ་ཉེད། སྤྱིང་གར་གཞུག་པ་ལ་སྤྱིང་གའི་
ཚ་མདུད་དཔྱོད་དཔོན། དེ་འགྲོལ་བ་ལ་ངག་དབེན་དོ་རྗེ་བརྒྱས་པ་བསྐྱོམ་དཔོན།

དོ་བརྒྱས་བསྐྱོམ་ཚུལ།

༥ དོ་རྗེ་བརྒྱས་པ་ཞེས་པ་ལ་འབྲུ་གསུམ་གྱི་དོ་རྗེ་བརྒྱས་པ། སྤྱིང་གའི་
ཚ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་མི་འགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཡོད་སར་རྒྱུ་དང་། ཐིག་ལེ། ས་
བོན་པོགས་སྐབས་སུ་བབས་པ་གང་བསྐྱོམ་དཔོན་པ་དེ་བསྐྱོམ། དེའི་ཆེ་རྒྱང་
པར་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་རྒྱང་གི་གདངས་དེ་ཡི་གེ་རྒྱུ་གི་སྐྱ་དང་། དེ་ཡང་
གཞན་ལས་རྒྱུ་གི་སྐྱ་ཉན་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ། རང་གི་དབྱུགས་པར་གཏོང་བའི་
དབྱུགས་ཀྱི་སྐྱ་རྒྱུ་གི་སྐྱ་དང་། རྒྱང་རྒྱབ་པའི་ཆེ་དབྱུགས་ཀྱི་སྐྱ་ཚོ་གྱི་སྐྱ་ཡི་
གདངས་སུ་འོངས་བ་དང་། ཡང་ཐིག་ལེ་དེ་ལས་ཡར་འགྲོ་བའི་ཆེ་རྒྱུ་གི་སྐྱ་ཡི་
རྒྱལ་དུ་སྤྱིང་ག་ནས་ཡར་འགྲོ་བ་དང་། མར་འོངས་པའི་ཆེ་ཚོ་གྱི་གདངས་ཀྱིས་
འོངས་བར་བསམ། ར་ཆོ་ཐ་མལ་པ་ལ་རྒྱང་པར་འགྲོ་བ་དང་། རྒྱང་འོངས་བ་

གཉིས་མ་གཏོགས་མེད་པས་དེ་ལ་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་གནས་པ་ཞིག་བསྐྱབ་
 དགོས། གནས་པའི་སྐབས་སུ་ལྷན་པའི་གདངས་སུ་གནས་སོང་སྐྱམ་པ་དང་། དེ་
 འབྲེ་སྐྱེ་བོ་དང་། ཡང་ན་སྟེ་བ། ཡང་ན་གསང་གནས་སྟེ་བུ་དེ་འབྲེ་ཞིག་ལ་
 དམིགས་པ་ཡང་ཡང་བྱས་པས་རྩ་དབུ་མ་འགག་པ་དེས་བཤོང་། དེ་ལ་དག་
 དཔེན་རྟོ་རྗེའི་བསྐྱབ་པ་ཟེར། དག་དཔེན་གྱི་སྐྱོགས་གཅིག་སྟེ་དག་དཔེན་གྱི་
 ཁོངས་སུ་འདུས། དེས་དབུ་མ་སྐྱེས་ཟེར་བ་ན། སྐྱེད་ག་ལ་དམིགས་པ་གཏང་
 བས། རྒྱུད་དལ་བྱས་ངང་ནས་རིམ་པས་རྩྱུང་བསྐྱེད་བསྐྱེས་ནས་སྐྱེད་ལྷན་པ་
 བཞིན་སྟོང་བ་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་། དེ་དང་མཉམ་དུ་རྒྱུད་འདུས་པས་ན་དགའ་
 བ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ། དགའ་བ་བཞི་པ་སྟོན་སྐྱེས་དགའ་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་།
 ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་འོད་གསལ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སྟོན་པ་ཐ་དད་དུ་སྐྱེ། དེའི་
 ལྷན་པས་སུ་སྟོང་ཉིད་དོན་སྐྱེའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་ཡོད། འཆི་རིམ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
 སྐྱེད་གར་ལྷན་པ་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དཔེན་མཐར་
 ཐུག་སྐྱེས་ན། ཚེ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་འཕྲོད་པས་ཁྱབ་བོ། །

སྐྱེ་བུས་དང་བྱུང་འབྱུག་གི་རོ་སྟོན།

༥ དེ་སྟེ་བུའི་འོད་གསལ་གྱི་མཉམ་གཞག་དེ་ལས་སྐྱེད་བའི་ཚེ། ཁ་སང་
 ལྷན་པ་བཞིན་ལྷན་པས་སྟོན་གྱི་ཉིད་ཐོབ་ཤར་བ་དང་མཉམ་དུ་མ་དག་པའི་སྐྱེ་མའི་
 ལྷན་པ་ཞེས། རྒྱུད་སེམས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་སྟོན་པ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པས། རྒྱུད་གི་
 ཉིད་པེན་དང་སེམས་གྱི་སྟོན་ཅིག་བྱེད་བྱེད་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་བའི་སྐྱེ་
 མའི་སྐྱེ། ལྷན་པ་དང་བཞིན་མེད་པ་ནམ་མཁའི་འཇམ་ཚོན་སྟེ་བུ། དེ་ཡང་ཡན་

ལག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། ཡི་དམ་གྱི་སྐྱ་སྐོམ་པའི་སྐབས་སུ་ཉེན་དང་བརྟེན་པའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྣམ་པར་བཞེངས། མཐར་ལྷ་དེ་དང་དེའི་
 སྐར་དངོས་སུ་སྒྲུབ་ཐུབ་པར་འགྱུར། དེ་ཡན་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་གྱི་ཚུལ་དུ་
 བསྐོམས་གྱི་ཡོད། དེ་ནས་སྐྱ་མའི་སྐར་བཞེངས། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱ་ལུས་ཐོབ་པ་ན་
 མདོ་ལུགས་ལྟར་ན་བསྐལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་པས་གས་ཉེ་འཚོང་
 རྒྱ་དགོས་ཀྱང་། སྐགས་ལུགས་ལ་སྐྱ་ལུས་ཐོབ་པ་ན་བསྐལ་ཆེན་གངས་མེད་
 གསུམ་གྱི་ཚོགས་གྱི་དོད་ཐུབ་པའམ། སྐྱ་ལུས་ཐོབ་པ་ན་བསྐལ་ཆེན་གངས་མེད་
 གསུམ་གྱི་ཚོགས་བསགས་པ་དང་འབྲེལ་བས། སྐགས་ལ་བརྟེན་ན་ལམ་སྐར་བ་
 རེད་ཅེས་པའམ། སྐགས་གྱི་སྐར་ལམ་ཟེར་བ་དེ་ལྟར་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱ་ལུས་ཀི་
 རི་འབྲེལ་བུས་ནས་གྲུབ་པ་དང་། སྐྱ་ལུས་ཅེས་པ་ཀི་འདི་འབྲེལ་བའོ་སྐྱ་དུ་དོས་ཟེན་
 པའམ། ཐོག་མར་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་གྱེད། དེ་ལས་རྒྱུད་
 སེམས་ཅམ་ལས་གྲུབ་པའི་སྐྱ་ཞིག་གྲུབ་པ་ན། དེ་ལ་སྐྱ་ལུས་ཟེར་གྱི་འདུག་སྐྱམ་
 པའི་གོ་བ་ལེགས་པོ་ཆགས་པ་ཡིན་ན་ཡང་། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་འབྲེལ་
 པའི་ལན་ཡོན་ཐོབ་པར་གསུངས་ཡོད། སྐྱ་ལུས་པ་དེས་སྐྱ་ལུས་ལས་ལྡངས་ནས་
 སྐར་ཡང་སྤང་བོ་རྙིང་བ་ལ་ཞུགས་ཉེ་རྗེས་ཐོབ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད། རྗེས་
 ཐོབ་གྱི་བྱ་བ་བྱས་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འོད་གསལ་ལ་མཉམ་པར་བཞག། དེ་ལྟར་
 བྱས་པས་རིམ་བཞི་བ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཤར་བའི་ཆེ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
 དུ་ཉོགས། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྤང་བ་སོགས་གཉིས་སྤང་གང་ཡང་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་
 ལ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
 དུ་ཉོགས་པའི་འོད་གསལ་དེ་ལ་རིམ་བཞི་བ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཟེར། དོན་གྱི་
 འོད་གསལ་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་

པ་མ་ཐད་སྐར་གྱི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་དེ་ཡང་རིགས་སྐྱེན་དང་བཅས་པ་ཡལ་འགྲོ་དོན་གྱི་
འོད་གསལ་དེ་ཡས་བཞེངས་པའི་ཆེ་དག་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་ཞེས་མ་དག་པའི་སྐྱེ་
མའི་སྐྱེ་ལས་གཞན་དག་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེར་བཞེངས། དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེས་ཉོན་
སྲིབ་གྱི་དངོས་གཉེན་གྱི་ད། སྐྱེ་མའི་སྐྱེར་བཞེངས་པ་ན་ཉོན་སྲིབ་སྐྱེར་སྐྱེར་སྐྱེར་
དག་པས་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་དེ་ལ་དག་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་ཟེར། དེ་ནས་བཟུང་འགྱུར་བ་མེད་
བ་འཆི་མེད་རྫོ་རྫོའི་སྐྱེ་བཞེས་པས་སྐྱེ་དེའི་སྐྱེན་ཆད་པ་མི་སྲིད། དེ་སྐྱེ་བའི་དག་
པའི་སྐྱེ་ལུས་པ་དེ་དག་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེར་བཞེངས་ཆེ་འོད་གསལ་ལས་སྐྱེར་སྐྱེར་
ཀྱང། སྐྱེར་ཡང་འོད་གསལ་ལ་མཉམ་པར་འདོག་པའི་ཆེ་བུང་འཇུག་གི་གཙོ་བོ་
ཉོགས་པ་བུང་འཇུག་ཅེས་པ་དེ་འཛོལ།

དེས་ན་རིམ་པ་ལྟ་བུ་སློབ་པའི་བུང་འཇུག་འཛོལ་པའི་ཆེ་ཤེས་སྲིབ་མཐའ་
དག་མ་སྐྱེར་སྐྱེར་སྐྱེ་ལོད། བུང་འཇུག་པ་དེས་ཤེས་སྲིབ་སྐྱེར་པའི་ཆེད་དུ་
ལམ་སྟག་མ་རྣམས་བསྐྱོམས་ཏེ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་བསལས་
བས་ཤེས་སྲིབ་མ་ལུས་པ་སྐྱེར་པའི་རུས་བ་ཐོབ། རུས་བ་ཐོབ་ནས་མཉམ་པར་
འདོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་སློབ་པ་མཐའ་ཡི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཟེར། དེ་ནི་སློབ་
ལམ་གྱི་ཐ་མ་ཡིན་ལ་ཤེས་སྲིབ་གྱི་དངོས་གཉེན་ཡང་ཡིན། དེས་བྱངས་པའི་ཤེས་
སྲིབ་ལས་གོལ་བའི་རྣམ་གོལ་ལམ་ཐོབ་པ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་
ཤེས་དང་། སངས་རྒྱུས་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆེ་མདོ་ལུགས་སྐྱེར་
ན་དེས་པ་ལྟ་བུ་གྱི་ལོངས་སྐྱེ་དང་། ལུགས་ལུགས་སྐྱེར་ན་ཁ་སྐྱོར་ཡན་ལག་
བདུན་ལྟ་གྱི་གོ་འཕང་ཞེས་པ་དེ་ཐོབ། རིམ་པ་དེ་སྐྱེར་དེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ལུགས་ལུགས་གྱི་བྱུ་བྱུ་ཆེན་པོ་བསྐྱོམས་ཏེ་ལམ་བསོད་ཚུལ་ཤེས་དགོས།

སྤྲུལ་སྤྱོད་འདི་འགྲེལ་བའི་ནང་དུ་མདོར་བསྡུས་ཅམ་ལས་མ་གསུངས་པས་
རྒྱས་པར་ཞུས་པ་ཡིན། དོན་ཚན་གཞན་རྣམས་བོད་ནས་འཕྱོར་བའི་འགྲེལ་བ་
གཉིས་སུ་གསལ་པོ་ཡོད་པས་དེ་ཅམ་ལས་རྒྱས་པར་ཞུ་མི་དགོས།

མདོ་ཕྱག་སྤྱོད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཤད་པ།

༩ དེས་ན་མདོ་ཕྱག་སྤྱོད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་རི་འབྲུག་ལ་ཟེར་ཞེས་ཀྱང་།
སྒྲོན་མ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱིས། །དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་ཚུལ་
ཉེ། །འདི་ལས་གཞན་པའི་ཐར་པའི་ལམ། །མེད་ཅེས་འཕགས་མཚོག་སྤྱུ་སྤྱུ་
གསུངས། །འདིར་ནི་དེ་ཡི་དགོངས་པ་བཞིན། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད་པོ་ག་སྟེ།
།སེམས་གྱི་རོ་སྟོན་བྱེད་པའི་ཚུལ། །རྒྱད་ལྡན་ལྟ་མའི་གསུང་བཞིན་བརྗོད། །ཅེས་
ཕྱུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་བ་དང་། སྤྲུལ་
དོན་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་བ་གཉིས་བཤད་པའི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་སྐོམ་ཚུལ་
དེ་མདོ་ཕྱག་སྤྱོད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐོམ་ཚུལ་ཡིན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྐོ་མ་
བསྐྱོམ་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད། ཐར་པ་འཕྲོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྐོ་
སྤྱེད་གོས་ཞེས་མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུ་གྱིས་གསུངས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་བ་ལ་
མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུ་ཚད་མར་བྱེད་དགོས་པ་ནི། བཙུག་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་
མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུ་གྱིས་ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དེ་གསལ་བར་
མཛད་ཅེས་སྤྱད་བསྟན་ཡོད། སྤྲུལ་འདིར་འཕགས་མཚོག་སྤྱུ་སྤྱུ་གྱི་དགོངས་
པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་སྐོམ་ཚུལ་དེ། ཐོག་མར་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད་
བསྐྱོམས། སེམས་གྱི་རོ་སྟོན་བྱེད་པ་སོགས་པའ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཚོས་རྒྱན་ཁོང་གི་

ལྷ་མ་མཁས་བྱུང་སངས་རྒྱས་ཡི་ཤེས་ཀྱི་མན་ངག་བཞིན་དུ་འདྲིའ་བཤད་པར་
བྱ་གསུངས། དུལ་གྱི་ལྷ་བ་ནི་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་
གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་བཟུལ་ནས་གསུངས་པ་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་སྐྱབས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་ཡང་མེད་ལ།

དུལ་སྟོང་པ་ཉིད་གཏན་ལ་སབ་པའི་ཆ་ནས་མདོ་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་སྐྱབས་
ལ་མེད་པས་དུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཁྱད་པར་མེད། འོན་ཀྱང་དུལ་ཅན་གྱི་ཆ་
ནས་ཁྱད་པར་ཡོང་བ་ཡིན། མདོ་ལུགས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སློབ་དེ་ཤེས་པ་
རགས་པ་ཞིག་གིས་རྟོགས་པ་མ་གཏོགས། ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུང་སེམས་
དང་། གཏུག་སེམས་ཞེས་པ་མདོ་ཡི་སྐབས་སུ་མི་བཤད། སྐབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་རྒྱུང་སེམས་ཅན་དཔུ་མར་བསྐྱས་ནས་རགས་པའི་རྒྱུང་
སེམས་འགག་ནས་སྤྱོད་པའི་གཏུག་སེམས་མདོན་དུ་བྱས་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
དམིགས་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་སོགས་དུལ་ཅན་དང་
སྐྱབ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད། མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་འགྲུལ་བར་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་
བསྐྱས་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་བཟུལ། མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་མང་པོ་
ཡོད་ལ་དེ་དག་གིས་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ལོན་ཚུལ་མ་འདྲ་བ་ཡོད།
འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་དབལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
དགོས། དབལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྲགས་པ་ནི་ས་ཐོབ་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་པ་ཆེན་པོ་
ཡིན་ཡང་། མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་བཟུལ་བའི་ལྷ་བ་དེ་སྤེལ་བའི་སྐད་དུ་བསམ་
བཞིན་དུ་མིའི་སྤྱེ་བ་བཞེས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ།

དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་བཀའ་བ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དགོས་ཞེས་རྫོང་པོ་རྗེ་དཔལ་ལྷན་
ཨ་ཉི་ཤས་གསུངས་སོ། །

སྟོང་ཉིད་རི་ལྗར་བྱས་ན་རྟོགས་པ་འགྲུང་ཞེ་ན། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་
འགྲེལ་བར་ལྷང་བསྟན་པའི་མགོན་སོ་སྐྱ་སྐྱུ་གྱི་སྟོབ་མ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་རྗེས་
སུ་འབྲང་ན་སྟོང་ཉིད་སྲིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟོགས་པར་འགྲུང་བ་ལས། ལྷགས་དེ་
ལས་གཞན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་རུས། སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་སོ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པ་གང་ཡིན་སྟུང་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་རང་ཉིད་
གྱིས་ཀྱང་། ཉིང་དེ་འདྲིན་རྒྱལ་བའི་མདོ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་
ཕྱག་རྒྱ་ཉེ། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་ཅད་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་གྱིས་རྒྱར་ཚུད་པ་འབྲ་ཞིང་།
ཆོས་གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བས། དེས་རྒྱས་བཏབ་པའམ་
ཞེ་ས་མ་ཞུས་པ་ཡིན་ན་དམ་སྲུག་བཏབ་པ་རེད། ཆོས་རྣམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་རྒྱ་ལས་འདས་སུ་མེད་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཕྱག་རྒྱ་
ཟེད། ཆེན་སོ་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་རྟོགས་ན་འཁོར་བ་ལས་
ཐར་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་དང་། རྒྱད་པ་རྣམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བས་ཆེན་སོ་ཞེས་
བརྗོད་པའོ། །

༥ ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྟོང་གཏུ་མ། །ལྷ་ལྷན་རོ་སྟོམས་ཡི་གེ་བཞི། །ཞི་བྱེད་
གཅོད་ལུལ་རྗེས་ཆེན་དང་། །དབུ་མའི་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ། །སོ་སོར་མིང་
འདོགས་མང་ན་ཡང་། །ཞེས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་སོ་དེ་ལ་སྟོན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་
རྣམས་གྱིས་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་མང་སོ་བྱུང་ཡོད། དེ་ཡང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྟོང་
ཞེས་པ་དང་། གཏུ་མ་ཞེས་པ། ལྷ་ལྷན་ཞེས་པ། རོ་སྟོམས་ཏུག་སྟོང་ཞེས་པ། ཡི་

གོ་བཞི་ཞེས་པ། གཞན་ཡང་ཞི་བྱེད་དང་། གཅོད་ཡུལ་དང་། རྫོགས་ཆེན་དང་།
དབྱ་མའི་ལྷ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཚོས་བརྒྱད་སོ་སོར་མིང་འདོགས་མ་འདྲ་བ་
མང་པོ་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། རོན་དོན་སྲུ་ཞི། དེས་དོན་སྲུང་རིགས་ལ་མཁས་
ཤིང་། །ཉམས་སྲོང་ཅན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་པས། །དབྱེད་ན་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་
འབབ། །ཅེས་སྟོན་གྱི་མར་མི་དྲུགས་གསུམ་ནས་བརྒྱད་པའི་བཀའ་བརྒྱད་པའི་
སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱ་འགྲུར་རྩིང་མ་སོགས་གྱི་སྐྱ་མ་དམ་
པ་རྣམས་གྱིས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་རང་རང་གི་སྲུགས་བཞེད་ལྷར་གྱི་མིང་
འདོགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུས་ན་བྱང་
འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལོ་འཕང་ཐོབ་བྱེད་ཡིན་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཞེས་
གསུངས་པའོ། །

གསུང་པ་པོ་ཁོང་གིས་གསུང་སྐབས་རང་གི་དགོངས་པ་དེ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱའི་སློ་ཚོད་དང་མཐུན་པ་ཞིག་གསུངས་ཡོད། དེའི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་
གསུངས་པ་དེ་གདུལ་བྱའི་སློ་ཚོད་དང་མཐུན་པའི་ཚོས་རྣམ་དག་ཞིག་ཆགས་
ཡོད། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་གདུལ་བྱ་སློ་མོས་དམན་པ་སློ་ཚོད་དེ་ཅམ་མ་སྐྱེབས་
པས་ལག་ལེན་ལ་བསྟར་སྲུབ་པར་དཀའ་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་ལ་
སྲུངས་པ་ཚུང་བ་རྣམས་ཐ་སྙད་འདོག་ཚུལ་མ་མཁྱེན་པ་ཡིན་སྲིད། ཅེས་དོན་ལ་
འཇུལ་བ་མེད་མོད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ལ་བདེ་བོ་མེད་པ་འདི། གཞུང་ལུགས་ལ་སྲུངས་
པ་ཚུང་བས་མ་མཁྱེན་པ་མིན་ནམ་ཞེས་པའོ། །

དེ་དག་གིས་ལྷ་ལྗན་ཞེས་པ་དང་། རོ་སྟོམ་དྲུག་སྐོར་ཞེས་པའི་ལྷ་དང་དྲུག་
ཏུ་བགྱང་ཚུལ་དང་། བྱི་ཆེན་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་ཅི་ཚུལ་རྣམས་འགྲེལ་བ་རྣམས་

སྲུ་གསལ་བས་རྒྱས་བཤད་བྱ་མི་དགོས། དེས་ན་འདི་ལ་ལྟ་ཐོག་ནས། །སྒྲོམ་པ་
འཚོལ་དང་སྒྲོམ་ཐོག་ནས། །ལྟ་བ་འཚོལ་བའི་ལུགས་གཉིས་ལས། །འདིར་ཉི་མེ་
མའི་ལུགས་བཞིན་ཡིན། །ཞེས་ལུག་རྒྱ་ཚེན་པོ་འདི་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་རི་འབྲ་
དགོས་ཤེ་ན། དེ་ན་འདི་ལ་ལྟ་ཐོག་ནས་སྒྲོམ་པ་འཚོལ་བ་དང་། །སྒྲོམ་ཐོག་ནས་ལྟ་
བ་འཚོལ་བའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལྟ་བ་གཏན་ལ་མཐ་ནས་ལྟ་བ་རྟོགས་
བར་བྱས་ལྟ་ཐོག་ལ་ཞི་གནས་སྐྱབ་པ་དང་། དང་པོ་ཞི་གནས་བསྐྱབས། །ཞི་གནས་
བསྐྱབས་ནས་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་མཁན་གཉིས་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
ད་ལྟའི་སྐབས་སྲུ་བཤད་པ་འདི་སྔོན་དུ་ཞི་གནས་བསྐྱབས་ནས་དེའི་རྗེས་སྲུ་ལྟ་བ་
གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་བཤད་པའོ། །

ཞི་གནས་སྒྲོམ་རྒྱུ།

༥ དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཞི་གནས་བསྒྲོམས་ན། །ཞི་གནས་སྒྲོམ་རྒྱུ་དེ་ལ་
སྦྱོར་བ་དང་། དངོས་གཞི་གཉིས། །སྦྱོར་བ་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་བསྐྱེན་པ་དང་།
ལམ་རིམ་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་སྲུ་སྦྱོར་བའི་ཚོས་དུག་སྔོན་དུ་གཏང་དགོས་པ་དེ་
བཞིན་དུ་སྦྱོར་བའི་ཚོས་དུག་ཡང་སྔོན་དུ་གཏང་དགོས། །བསམ་གཏན་བདེ་བའི་
སྟོགས་བྱ་ལ། །ལུས་གནད་བདུན་དང་ལྡན་བྱས་ལ། །རྒྱུ་རོ་དབྱ་སྐྱགས་དག་ཏུ་
བསམ། །རིག་བ་དངས་སྟོགས་ལེགས་པར་སྤྱེ། །རྣམ་དག་དགེ་བའི་སེམས་ལྡན་
པས། །སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་སྔོན་དུ་བཏང་། །ཟབ་ལམ་གྲུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་
བསྒྲོམ། །ལུགས་དབྱ་གསོལ་འདེབས་བརྒྱ་ཅ་སོགས། །བྱས་ནས་གྲུ་མ་རང་ལ་
བསྐྱེམ། །ཞེས་ཞི་གནས་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་སྲུ་དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་གསུངས། །ཐོག་

མང་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པ་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་བསྟེན་པ་ཞེས་པ་དེ་དགོས། ཞི་
 གནས་ཀྱི་ཚོགས་བསྟེན་པ་ཞེས་པ་དེ་མེད་ན་བསྐྱལ་པ་མང་བོའི་བར་བསྐྱོམས་
 ཀྱང་ཞི་གནས་འགྲུབ་མི་ཐུབ་པར་ངོ་བོ་ཆེན་པོས་གསུངས་ཡོད། བསྐྱོམ་བརྒྱག་
 སའི་གནས་དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།
 རྫོང་ལྷན་གང་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཡུལ། །ལེགས་པར་རྙེད་དང་གནས་བཟང་དང་། །ས་
 བཟང་བ་དང་གྲོགས་བཟང་བ། །རྣལ་འབྱོར་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ལྷན། །ཞེས་ཚོས་
 བསྐྱབས་ནས་བསྐྱད་དགོས་པས་དེའི་སྐབས་སུ་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་ལེགས་
 པར་རྙེད་པ་ཞེས། སྤྲིག་ཟས་དང་མ་འདྲེས་པའི་ལེགས་པར་རྙེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་
 བརྟེན། གནས་བཟང་བ་ཞེས་པ་སྟོན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོམ་སྐྱབ་
 མཚན་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གནས། ས་བཟང་བ་ཞེས་པ་ས་མ་འབྲོད་
 པའི་དབང་གིས་ཚོས་བྱེད་འགའ་ཤས་ལ་ན་ཆ་སོགས་ཡོད་པས་དེ་འདྲ་མིན་པ།
 ལ་ཆ་སོགས་མི་སྐྱེད་པའི་ས་བཟང་བ། གྲོགས་བཟང་བོ་རང་དང་ལྟ་སྦྱོང་མཐུན་
 པ། ཚོས་དང་འདྲིག་རྟེན་གཉིས་ལས་ཚོས་གཙོ་བོ་བྱེད་མཁན། ལ་མིག་ཡར་བལྟ་
 བྱེད་པའི་གྲོགས་ཞིག་དགོས།

དེའི་སོགས་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་དང་ལྷན་ཞེས་པ་ཞི་གནས་སྐྱབ་
 མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་སྦྱོང་སྦྱངས། བྱིང་རྟོན་ལ་སོགས་
 པའི་སྟོན་བྱུང་བ་ཡིན་ན་སྟོན་སེལ་སྦྱངས་སོགས་ལེགས་པར་ཤེས་པ། མཚན་ས་
 ཁང་དུ་སྐྱེབས་ཐེན་ཀྱང་ད་དུང་མ་ཤེས་ནས་གཞན་ལ་འདྲི་བར་འགོ་དགོས་པ་དེ་
 འདྲ་མིན་པ། གང་དགོས་སྟོན་དུ་སོ་སོའི་སྟོ་ལ་ཆ་ཆ་ངེས་པ་དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་
 བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་དང་ལྷན་ཟེར། ཉིན་མོ་མི་དང་། མཚན་མོ་ཚུ་དང་། བྱི་ལ་སོགས་

པའི་སྐྱ་མེད་པའི་གནས་དཔེན་པ་འཇམ་མིང་མིང་ཞིག་ལ་ཞི་གནས་ལ་རྗེས་སུ་
 འགོ་བའི་གནས་ཟེར། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་ཁས་སྐྱེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
 རྣམ་པར་དག་པ་དེ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཡིན། སྤྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་པ་ཡོན་ཏན་རྣམས་
 སྐྱེ་བའི་གཞིར་གསུངས་ལ། ལྷག་པར་དུ་ཞི་གནས་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་
 པར་དག་པ་དེ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཞིག་གྱུར་ཡོད། འདོད་པ་ཚུང་ཞིང་ཚོག་ཤེས་པ་
 ཞེས་པ། འདོད་ཚུང་ཚོག་ཤེས་མེད་ན་བྱ་བ་མང་པོ་ལ་གཡེངས་ནས་ཞི་གནས་
 བསྐྱོམ་པ་མི་འབྱུང་། ཞི་གནས་དངོས་སྐྱབ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། བྱ་བ་མང་པོའི་
 འདུ་འཇི་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཞེས་པ་བྱ་བ་མང་པོ་བྱེད་རྒྱ་མེད། དགོ་སྦྱོར་གྱི་བྱ་
 བ་ཡིན་ན་ཡང་། ཁ་འདོན་ལྟ་བུ་རྒྱུན་འདོན་དགོས་ངེས་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་བྱ་བ་
 མང་པོ་བྱེད་རྒྱ་མེད། གཙོ་བོ་ཞི་གནས་རང་བསྐྱོམ་དགོས།

འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཞེས་པ། མིང་དང་།
 སྟུན་གྲགས་དང་། ཟས་གོས་གནས་མལ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ལ་ཆགས་པས་དོན་དུ་
 གཉེར་བ། དཔེར་ན། འདོད་པ་བ་ཡིན་ན་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཁམས་
 གོང་མ་ཡིན་ན་ཉིང་རེ་འཇིན་ལ་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་དེ་འདྲ་འབྱུང་བས། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་
 རྟོག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའོ། །འབྲུད་པར་དུ་ཞི་གནས་སྐྱབ་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་སྐྱ་
 མ་དམ་པའི་མན་ངག་དང་ལྡན་པ་ཡང་དགོས། ཞི་གནས་བསྐྱབས་ནས་སེམས་
 གནས་བཞི་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྐྱབས་སོང་། འོན་ཀྱང་ཞི་གནས་དངོས་འབྱུབ་སྐྱབ་གྱི་
 མི་འདུག་ཟེར་བ་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཡོང་གི་འདུག་འོན་ཏེ་དག་གིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཞི་གནས་གྱི་ཡན་ལག་ལ་རྒྱ་ཚོགས་ངེས་པར་ཚང་
 དགོས་པ་ལས་དེ་མ་ཚང་བས་ཡིན། རྒྱ་ཚོགས་ཚང་བ་ཡིན་ན་ཞི་གནས་དངོས་

འགྲུབ་པ་ལ་རྒྱ་བ་དུག་ལས་མི་འགོད།

གནས་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ལ་བསམ་གཏན་བདེ་བའི་སྟེགས་བྱ་ཞེས།
དཔེར་ན། རང་བཟུང་སའི་སྟེགས་དེ་རྒྱབ་མཐོ་ལ་མདུན་ཅུང་ཟད་དམའ་བ་དེ་འདྲ་
ཞེས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་གསུགས་སོ་དང་སོར་འགྱུར་བ་དང་། དུག་ལས་འགྱུར་རྒྱབ་
བདེ་བའི་སྟེགས་བྱུར་གྱུར་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་བདེ་བའི་སྟེགས་བྱ་ཟེར། ལུས་
རྣམ་སྐྱེད་གི་ཚོས་བདུན་ལྷན་ཞེས་རྒྱུན་དུ་དགོ་སྦྱོར་གང་བྱས་ཀྱང་། ལུས་རྣམ་
སྐྱེད་གི་ཚོས་བདུན་ལྷན་གྱི་སྐོ་ནས་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཚོས་ཉིད་གྱིས་
དབང་གིས་རྟོགས་པ་སྦྱེ་སྦྱོར་བར་གསུངས་པས། ལུས་རྣམ་སྐྱེད་གི་ཚོས་བདུན་
ལྷན་དུ་འདུག རྒྱུང་རོ་དགུ་སྟེགས་དུ་བསམ་ཞེས་རྒྱུང་རོ་བསམ་ལ་བ་འདི་རྩ་
གསལ་བཏབ་ནས་རྩ་ལམ་སྐྱེད་བའི་ཆེད་དུ་རྒྱུང་རོ་དགུ་སྟེགས་བསམ་ལ་གྱི་ཡོད།
དགུ་སྟེགས་ཅེས་བ་ནི། ལྷ་དུག་གཡས་ནས་དུག་ལས་རྒྱབ་ཏེ་གཡོན་དུ་གཏོང་བ་
གསུམ་དང་། གཡོན་ནས་རྒྱབ་ཏེ་གཡས་སུ་གཏོང་བ་གསུམ། གཉིས་ཀ་ནས་
རྒྱབ་ཏེ་གཉིས་ཀ་ནས་གཏོང་བ་གསུམ་སྟེ་དགུ་ དེ་ཡང་གཉིས་ཀ་ནས་གཏོང་
བའི་སྐབས་སུ་དགུ་མའི་ནང་དུ་ཞུགས་པའི་མོས་པ་བྱེད།

རང་གི་སེམས་ལ་བརྟུག་དཔྱད་ལེགས་སོ་བྱས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་
གྱུར་འདུག་གམ་དགོ་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་འདུག་བརྟུག་དཔྱད་བྱེད། སེམས་
ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་འདུག་ན་རིག་པ་དྲུངས་སྟེགས་སྟེས་ནས་རྒྱུང་འགོ་
འོང་བཟང་དགོས་གསུངས་པས། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དེ་
ལམ་སང་དགོ་བ་ལ་བརྒྱུར་མི་སྲུབ་པར་བརྟེན། སེམས་ལུང་མ་བརྟན་གྱི་ངོ་
སོར་བརྒྱུར་བའི་ཆེད་དུ་རྒྱུང་འགོ་འོང་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱུང་པར་བྱིན་སོང་རྒྱུར་

སྐྱེ་བས་བྱུང་སྐྱམ་པའི་སྐོ་ནས་དེ་ལ་དམིགས་པ་གཏད། དེ་ལྟར་དམིགས་པ་གཏད་
 པས་སྐར་སེམས་ལ་མི་དགེ་བ་བྱལ་བ་དེ་བརྗེད་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར། རྒྱུར་འགྲོ་
 འོངས་གཅིག་སྲུ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་ནས་སེམས་ལུང་མ་བརྟན་གྱི་རོ་ཐོར་
 བསྐྱར་བྱུང་བ་ན། དེ་ནས་དགེ་བ་ལ་དམིགས། རྣམ་དག་དགེ་བའི་སེམས་ལྡན་
 པའི། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས། ཞི་གནས་གཅིག་སྲུ་སྐྱེ་བ་ལ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་
 གྱིས་ཟིན་མི་དགོས། གྱི་རོལ་བ་ལ་ཡང་ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད། སྐབས་
 འདིར་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་ནས་གསུངས་པས། རྣམ་དག་དགེ་བའི་སེམས་
 དང་ལྡན་པ་ཞེས་པས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་གྱིས་ཟིན་པ་ཞིག་དགོས་པར་
 གསུངས། རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་པ་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ།
 གཞན་དོན་ལྟར་སྒྲུངས་ནས་གཞན་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐོམ་གྱི་ཡོད་བསམ་པ་
 དང་། ཞི་གནས་སྐོམ་གྱི་ཡོད་བསམ་པ་བྱས་ན། གང་སྐོམ་པ་དེ་བྱང་ཚུབ་གྱི་
 སེམས་གྱིས་ཟིན་པས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་གསུངས།

གོང་དུ་ཁྱུས་པ་ལྟར་སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ལམ་ལོག་པ་སྲུ་སྐྱེགས་
 པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འབྱེད་བྱེད་སྐྱབས་འགོ་དང་། ལམ་དམན་པ་ཉན་རང་ལས་
 ཁྱད་པར་འབྱེད་བྱེད་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ངེས་པར་དུ་བསྐོམ་
 དགོས། དེའི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐོམས་ནས་སྐྱེ་མ་ལ་གསོལ་བ་
 འུགས་པར་ལྟ་གདུག་སྐྱེ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐོམ་གསུངས་པ་དེ་འདིའི་ནང་དུ་
 གསུང་བ་ལྟར་ན་སྐྱེ་མའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུར་དུ་བཀོད་པ་ཞེས་སྐྱེ་མ་མཚན་པ་ལྟ་
 བུའོ། །

ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་ལེན་སྐབས་ཐོག་མར་སྦྱོར་བའི་ཚོས་ལྷག་
ནང་གི་དང་པོ་གནས་ཁང་གི་དོར་བྱ་བ་དང་། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་བཟམ་བ་
དང་། མཚོན་བ་གཡོ་མེད་པར་བཞོན་བ་མངོས་པར་བཤམས་བ་སོགས་སྡོན་ཏུ་
འགོ་དགོས། སྦྱོར་ཚོས་བཞི་བ་ཚོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་པ། ཡན་ལག་བདུན་
བ་མཇུག་དང་བཅས་འབུལ་བ། གསོལ་བ་འདེབས་བ་སོགས་ལྷ་མ་མཚོན་པའི་
ནང་ཏུ་ཚང་ཡོད། དེར་བརྟེན་སྦྱོར་བའི་ཚོས་ལྷག་སྡོན་ཏུ་ཐོན་གསུངས། དེ་ལྟར་
ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་ཏེ་ལྷ་མ་ལ་གསོལ་འདེབས་བྱེད། སྐབས་སུ་བབས་
བ་ཞི་གནས་བསྐོམ་རྒྱ་ཡིན་པས་ཞི་གནས་ཀྱི་རྟོགས་བ་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྦྱེ་བར་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་འདེབས། བདུད་རྩི་འབེབས་སྦྱངས་བྱ། ཞི་
གནས་ཀྱི་གོགས་བྱིང་ཚོད་སོགས་ཞི་བར་བྱས་ནས་ཞི་གནས་དངོས་དེ་འབྲུབ་
བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་སོང་སྟམ་བ་བྱེད། དེའི་རྗེས་སུ་ལྷ་མ་བསྐོམ་ན་ཡང་
འགྲིག་གོ། །སྟོན་བརྒྱུད་ཀྱི་མིང་འབུལ་བའི་སྐབས་སུ་བཤད་བ་གསུམ་བཤད་
ཅེས་བ་ཞིག་གནང་སྟོལ་ཡོད་པས་ཁ་སང་གི་བཤད་བ་བྱིན་བ་དེ་མ་བཅེས་བར།
དེ་རིང་གོང་ཏུ་བཤད་བ་གཅིག་སོང་ཟིན་ནས་ཡང་བསྐྱར་བཤད་བ་གཉིས་བྱེད་
དགོས།

ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱུར་བཤད་གཉིས་པ།

༥ སྐབས་ཐུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི། ལྷང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་
ཐེམ་གསུམ་བྱས་བ་ལས་བྱང་བའི་ལྷན་སྦྱོར་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྦྱོང་ཉིད་རྟོགས་
བ་དེ་ལ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྲེད། དེ་ནི་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་རྟོགས་བ་ཡིན་ལ།

རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་དེའི་སྡོན་ཏུ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་དགོས། བསྐྱེད་
 རིམ་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་སྐྱུ་གསུམ་ལམ་འབྲེར་ཡིན། དེ་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཚོགས་པར་སྐྱོར་
 བའི་ཚོས་དང་པོ་གསུམ། གནས་ཁང་གི་དོར་བྱ་བ་དང་། སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་གྱི་ཉེན་
 བཟུམ་པ། མཚོན་པ་གཡོ་མེད་པར་བཀོད་པ་མངོས་པར་བཤམས་པ་སོགས་
 བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུ་དང་དང་འདྲེས་དེས་སུ་བྱ།
 འགལ་སྐྱེན་སྤྲིག་སྤྲིབ་རྒྱུར་བའི་ཚེད་ཏུ་དོ་རྗེ་སེམས་པའི་སྐོམ་བཟུམ་བྱ་བ།
 གྱིན་ཚུལ་ལུགས་པའི་ཚེད་ཏུ་ཟུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་པ་སོགས་སྡོན་ཏུ་
 གཏང་དགོས། སྐྱབ་ཐབས་གཞན་སྐོམ་བཞིན་ཡོད་ན་དེའི་སྐྱབས་གྱི་སྐྱུ་གསུམ་
 ལམ་འབྲེར་བསྐྱོམ་ན་འགྲིག་གོ། གཞན་ཟུ་མ་མཚོན་པ་སྐྱུ་ཡིན་ན་སྐྱབས་འགོ་
 སེམས་བསྐྱེད་སྡོན་ཏུ་གཏོང་། དེའི་རྗེས་སུ་བདེ་ཚེན་ངང་ལས་ཅེས་པའི་སྐྱབས་
 སུ་སྐྱུ་གསུམ་ལམ་འབྲེར་བསྐྱོམ་ན་འགྲིག ཡང་ན་ཟུ་མ་མཚོན་པ་བཏོན་ནས་
 ཚོགས་ཞིང་བསྐྱས། ཟུ་མ་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་སྤྱི་བོར་བསྐྱེས། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་
 རྫོགས་པ་སྐྱེ་བར་གྱིན་གྱིས་བཟུབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་གདབ། དེའི་རྗེས་
 སུ་ཟུ་མ་རང་ལ་ཐེམ་པས་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་སྡོད་བཅུད་ཚུར་བསྐྱས་ནས་འཆི་བ་
 ཚོས་སྐྱའི་ལམ་འབྲེར་བསྐྱོམ། དེའི་རྗེས་སུ་ལོངས་སྐྱའི་ལམ་འབྲེར་དང་། དེའི་
 རྗེས་སུ་སྐྱལ་སྐྱའི་ལམ་འབྲེར་བསྐྱོམ་དགོས། ཐུན་ཏུག་ཟུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐོ་
 བས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ན། སྐྱར་ཡང་དབྱེས་བཞིན་རང་དང་རོ་གཅིག་གྱུར། ཅེས་
 པའི་སྐྱབས་སུ་འཆི་བ་ཚོས་སྐྱའི་ལམ་འབྲེར་བསྐྱོམ། ཟུ་མ་རང་དང་རོ་མཉམ་ཏུ་
 གྱུར་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་སྡོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་རང་ལ་ཐེམ། རང་ཡང་རིམ་གྱིས་སྡོད་
 པ་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པར་བསམས་ཏེ་འཆི་བ་ཚོས་སྐྱའི་ལམ་འབྲེར་བསྐྱོམ། སྡོད་པའི་
 རང་ལས་བར་དོ་ལོངས་སྐྱའི་ལམ་འབྲེར་བསྐྱོམ། དེ་ཡང་སྐྱུ་སྐྱ་བ་ལོངས་སྐྱའི་རྣམ་

པ་དེ་འོད་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱོན་པས་ཚོག་ལ། སྤྲུགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོན་ན་ཡང་
འགྲིག་མདོར་ན་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་ལྷུང་བའི་སྤྱོད་དེ་འདྲ་ཞིག་བསྐྱོན། བདག་
ཉིད་དོན་རྗེ་སེམས་དབའི་ར་རྒྱལ་གྱིས། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་བ་སྤྱུལ་སྤྱིའི་ལམ་
འཁྲེང་བསྐྱོན། དེ་དག་འི་སྤྱོད་གསུམ་ལམ་འཁྲེང་སྐྱོན་ཚུལ་ལོ། །གཙུག་པོ་འོད་
གསལ་ལྷུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱོན་དགོས། དེ་ལ་དང་པོ་རང་གི་ལུས་སྣོང་ར་བསྐྱོན།
དེའི་རྗེས་སུ་རྩ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞི་དང་བཅས་པ་གསལ་གདབ། དེའི་རྗེས་སུ་
རྩ་ལམ་སྤྱང་ཞེས་པ་ཐེག་ལེ་དེ་རྩ་ཡི་ནང་དུ་ཡང་མར་བབས་པས་རྒྱང་ཐམས་
ཅད་བྱངས་ནས་རྩ་ལམ་སྤྱངས། སྤྱོད་གསུམ་ལམ་འཁྲེང་བསྐྱོན། དང་པོ་སྤྱིང་ག་
ལ་དམིགས་པ་གཏད་པ་ཡིན་ན་ཉེན་ཁ་ཡོད་པས། ཐོག་མར་གསང་གནས་དང་།
ཡང་ན་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་གང་རུང་ཞིག་ལ་དམིགས་ཉེན་བརྒྱང་སྤྱི་
བསྐྱོན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་སྣོང་བ་བཞིའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱེ།

དེའི་སྐབས་སུ་བསྐྱོད་བསྐྱོར་དགའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ལུས་དབེན་
དང་། ལུས་དབེན་གྱི་རྗེས་སུ་དག་དབེན་དོན་རྗེའི་བརླས་པ། དག་དབེན་གྱི་སྤྱོད་པས་
གཙུག་དེ་དོན་རྗེའི་བརླས་པ་ཞེས་པོར་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན། དེའི་སྐབས་སུ་
དབུགས་པར་གཏོང་བའི་ཆེ་རྒྱ་གི་གདངས་ཀྱིས་པར་སྤྱིན་པོར་སྤྱུལ་པ་དང་།
རྒྱང་རྒྱབ་པའི་ཆེ་མོ་གྱི་གདངས་ཀྱིས་རྒྱང་སྤྱོད་པས་པོར་སྤྱུལ་པ་དང་། གནས་
པའི་སྐབས་སུ་ཉ་ཡི་གདངས་དཔེར་ན། དཀར་ཡོལ་ལ་སུ་རྒྱབ་པ་ན་སྤྱོད་ཉང་ཞེས་
ཟེར་ནས་གནས་པ་ལྟར་བསམ། དེའི་སྐབས་སུ་རྒྱང་གྱི་ལ་ཐོན་པའི་མོས་པ་མི་
བྱེད། ལུས་ན་རྗེས་པའི་གྱི་རྗེས་པ་སྤྱི་བ་ལ་རྒྱང་ནང་དུ་བསྤྱོད་དགོས་ཤིང་། དེ་

སྐར་འདུ་བ་ལ་གཞོན་པས་རྒྱང་སྲིང་ཐོན་པའི་མོས་པ་མི་བྱའོ། །

འོ་ན་རི་རྩུབ་བྱ་ཞེ་ན། དབྱུགས་ཡར་བརྟུབས་ཏེ་ཚོད་ཅིག་བྱེད། དེ་ནས་
སྲི་ལ་སྲོད་དགོས། དེ་རྗེ་བརླས་པ་བསྐྱོམས་པས་དབྱུ་མའི་ཚ་མདུད་རྣམས་སྲོད་
དུ་འགོ་སྲོད་དུ་སྲིབ་པ་ན་སྲིང་ག་ལ་དམིགས་པ་གཏད་ནས་བསྐྱོམ་དགོས། སྲིང་
ག་ལ་དམིགས་པ་གཏད་ཏེ་བསྐྱུ་རིམ་བྱེད་ཆེ། ཤོང་འོག་གཉིས་ག་ལ་རྒྱང་ཞུགས་
གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱེད་པ་ཡོད་ལ། སྲིང་གའི་རྒྱ་ཉིའི་ནང་དུ་རྒྱང་ཞུགས་གནས་
ཐིམ་གསུམ་བྱེད་པ་ཡོད། འོ་ན་ཡུང་དཔེ་ཡི་འོད་གསལ་མཐར་ཐུག་དུ་གྱུར་པ་
མིན། དཔེ་ཡི་འོད་གསལ་མཐར་ཐུག་དེ་སྲིང་གའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་འཆི་
རིམ་རི་རྩུབ་བ་བཞིན་དུ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱེད། འཆི་བའི་སྐབས་བཞིན་
དུ་བསྐྱུ་རིམ་གྱི་ལ་ཡིན་ན་སེམས་དབེན་དཔེ་ཡི་འོད་གསལ་འཆར། འོད་གསལ་
དེ་རང་ག་བ་མ་ཡིན་པ་སྲོང་ཉིད་དོན་སྲིད་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པའི་སྣོ་ཡི་རོ་བོར་
བསྐྱེད་པ་དེ་ལ་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་དཔེ་ཡི་འོད་གསལ་ཟེར། དེ་རྩུབ་བྱའི་འོད་
གསལ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་ལས་ལྷངས་ཏེ་སྐྱུ་མའི་སྐར་བཞེངས། སྐྱུ་མའི་
སྐྱུ་དེ་ཡང་ལྷ་གཅིག་ཤུ་མ་ཡིན་པ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་རྣམ་པར་བཞེངས། དེ་འདྲ་བའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དེ་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་
པར་གྱུར་པའི་རྒྱང་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། སེམས་དེས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཤུ་བཀོད་པ་བཅས་མིན་པ་རྒྱང་སེམས་ཚམ་ལས་གྲུབ་པའི་
ཐོགས་པ་མེད་པ་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ། དཔེར་ན། མེ་ཉོག་ལྷ་བྱུ་ལ་མཚོན་ན་ས་བོན་གྱིས་
ཉེར་ལེན་དང་། རྒྱ་ལུད་གྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུས་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་གྱི་
བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱང་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། སེམས་དེས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུས་

བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤུགས་གདོས་བཅས་ཀྱི་ལུས་མིན་པ། ལྷན་སེམས་ཅམ་
ལས་བྱུང་བའི་ཚོགས་པ་མེད་པ་འདྲ་ཚོན་ལྟ་བུའི་སྐྱུར་བཞེངས་བའོ། །

རིམ་བ་གསུམ་བ་སྐྱུ་ལུས་ཡིན། དེས་འོད་གསལ་ལ་ཡང་ཡང་མཉམ་བར་
བཞག་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་དེ་སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོ་སོར་
སྐྱེས་པ་ན་རིམ་བ་བཞི་པའི་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་ཟེར། དེ་ལས་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་
སྐྱུར་བཞེངས། དེས་ཤེས་སྐྱིབ་སྐྱུར་བ་ལ་ཚོགས་གང་བསག་དགོས་པའི་ཚོགས་
དེ་དག་གསོག་པར་བྱེད། ཚོགས་དེ་མཐར་ཕྱིན་ནས་སྐྱུར་ཡང་འོད་གསལ་ལ་
མཉམ་བར་འདྲིལ་ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ཚེ་སྐྱོབ་པ་མཐར་ཡི་འོད་
གསལ་ཟེར། དེའི་སྐྱུར་ཅིག་གཉེས་པར་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་ན་ཁ་སྐྱུར་ཡན་
ལག་བདུན་ལྷན་རྒྱལ་བ་རྣེ་རྣེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པོ། །དེ་ན་བཤད་པ་གཉེས་
བའོ། །

བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་ཀྱི་སྐྱུར་བཤད་གསུམ་པ།

༩། རྒྱལ་ལོ་ཚོས་སེམས་བསྐྱེད་དང་། རྟོག་པ་བཤགས་པ། ལྷ་མའི་རྣམ་
འགྲུབ་བསྐྱོམས་པ་རྣམས་ཐོན་དུ་གཏོང་། དེའི་རྗེས་སུ་ས་རྒྱ་ལ་ཐིམ་པ་སོགས་
ཀྱི་ཐིམ་རིམ་རྣམས་བསམ་པས་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཤར་བྱུང་སྐྱུམ་བ་བྱེད། དེ་ལ་
ཚོས་སྐྱུའི་ར་རྒྱལ་བཞག དེའི་རྗེས་སུ་ལྷན་སེམས་ཅམ་ལས་བྱུང་བའི་བར་དོའི་
དོད་ལྟ་བུའི་ལོངས་སྐྱུར་བཞེངས་ནས། དེ་ལ་ལོངས་སྐྱུ་དངོས་ཡིན་སྐྱུམ་པའི་
བར་དོ་ལོངས་སྐྱུའི་ལམ་འབྱེད་བསྐྱོམ། སྐྱུར་ཡང་སྐྱུར་བོ་རྗེས་པ་ལ་ལྷགས་པའི་
མོས་བ་བྱ་ཞིང་། དེའི་རྒྱལ་ལོ་སྐྱེ་བ་སྐྱུལ་སྐྱུར་བཞེངས་ཀྱི་ལོད་སྐྱུམ་བ་བྱེད།

སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ལྷན་སྦྲེས་གྱི་བདེ་བས་སྐྱོད་ཉིད་རྟོགས་
 པ་དེ་འདྲ་ཞེས་དགོས། དེ་ཡིང་བ་ལ་དེའི་གོང་དུ་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་པའི་ཐབས་
 ལུ་ལུས་དཔེན་བསྐྱོམ་དགོས། སྐྱིད་གའི་ཙམ་དུང་གོལ་བའི་ཆེད་དུ་དག་དཔེན་
 བསྐྱོམ། རྒྱུད་སྐྱིད་གའི་མི་འགས་པ་ལ་ཞུགས་གནས་སྐྱིམ་གསུམ་གྱི་དེ་པའི་ཆེད་
 དུ་སེམས་དཔེན་བསྐྱོམ། སེམས་དཔེན་དཔེ་ཡི་འོད་གསལ་མཐར་ཐུག་ཤར་
 རས་མཉམ་བཞག་ལས་སྤང་བ་ན་མ་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་འགྲུབ། མ་དག་པའི་སྐྱུ་
 ལུས་པ་དེ་འོད་གསལ་ལ་ཡང་ཡང་མཉམ་བར་བཞག་ནས་ཉོན་སྲིབ་གྱི་དངོས་
 གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཤར། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་
 པ་ན་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་འགྲུབ། དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་པ་དེ་ཡང་འོད་གསལ་ལ་
 མཉམ་བར་བཞག་པས་སྐྱུ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་འཇུག་གི་སྐྱུ་དེ་ལ་སྐྱོབ་
 པའི་རྒྱུ་འཇུག་ཟེར། དེ་འདྲའི་རྒྱུ་འཇུག་པ་དེས་ཤེས་སྲིབ་སྤང་པའི་ཆེད་དུ་
 ཚོགས་བསལ་དགོས་པ་དེ་བསགས། ཤེས་སྲིབ་སྤང་པའི་རུས་པ་ཐོབ་ནས་ཤེས་
 སྲིབ་གྱི་དངོས་གཉེན་གྱི་དེ་པའི་སྐྱབས་སུ་སྐྱོབ་པ་མཐར་ཡི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
 ཟེར། དེའི་སྐྱད་ཅིག་གཉེས་པར་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་ན་རྒྱལ་བ་དོ་རྗེ་འཆང་གི་
 གོ་འཕང་ཐོབ་ཟེར། དེས་བཤད་པ་གསུམ་པ་གྲུབ་པོ། །

ཁྲིད་ཞུ་མཐའ་ཚོས་ཁྲིད་དམིགས་སྐྱོད་དགོས། རྒྱུས་བསྐྱུས་གང་རྒྱུད་ཡང་
 ཚ་ཚང་བ་ཞེས་བསམ་སྐྱོ་བཏང་ནས་དམིགས་པ་སྐྱོད་བ་ཡིན་ན། ཚོས་གྲུབ་དུ་
 བཤད་པ་ཚར་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་དམིགས་པ་ཚར་གསུམ་གནང་པས་སྐྱུ་
 གསུམ་གྱི་གོ་ཚོད། ཤེས་ཏུ་དམིགས་པ་སྐྱོད་བ་སྐྱུ་གཅིག་གྲུས་ན་སྐྱུ་བཞིའི་
 རྣམ་འགྲུལ་དུ་གྱུར་བ་ཡིན། རྒྱ་མས་ཁྲིད་འཆང་པའི་སྐྱབས་སུ་རི་ལྟར་བཤད་པ་

བཞིན་བསྐྱོམ་ཐུབ་ཐབས་བྱ་དགོས། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་ན་ཐུན་གསུམ་གྱི་གོ་ཚོད་
བ་ཡིན་ནོ། ལྷོན་འགྲོ་དངོས་གཞི་རྗེས་གསུམ་ཞེས་གསུངས་པའི་ལྷོན་འགྲོ་ལ།
སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྤྲིག་པ་བཤགས་པའོ། །

བྱུང་ཆེན་དངོས་གཞི་བཤད་པ།

༩ དངོས་གཞི་བྱུང་ཆེན་པོ་ལ། །མདོ་སྐབས་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་
འདུས། །ཞེས་སྐབས་ལྷན་གྱི་བྱུང་ཆེན་པོ་ལྷུ་བ་དེ་དོ་རྗེའི་ལུས་ལ་གནད་
དུ་བསྐྱུན་ནས་གཉེན་མ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་འོད་གསལ་གྱིས་སྣང་བ་ཉིད་ལ་
མཉམ་པར་བཞག དེ་ཡང་སྣང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་དཔེ་ཡི་འོད་
གསལ་དང་། སྣང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཉེ་དེ་གཉིས་
ལ་སྐབས་ལྷན་གྱི་བྱུང་ཆེན་པོ་ཟེར། དེ་ལྟ་བུའི་འོད་གསལ་འཆར་བ་ལ་
དེའི་གོང་དུ་དག་དཔེན་དང་། ལུས་དཔེན་སོགས་བསྐྱོམ་དགོས་པ་སོགས་གོང་
དུ་ལུས་ཟེན་པ་ལྟར་འོ། །མདོ་སྐབས་གྱི་བྱུང་ཆེན་པོ་ཞེས་བ་དེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
མདོ་ཡི་དགོངས་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་གྱིས་བཀའ། དེའི་རྗེས་
སུ་འབྲངས་ནས་རི་ལྟར་བསྐྱུན་པ་བཞིན་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཟབ་མོ་སྣང་བ་ཉིད་དེ་
ལ་མདོ་སྐབས་གྱི་བྱུང་ཆེན་པོ་ཟེར། སྣང་ཉིད་ལ་བྱུང་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་
དགོས་པ་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྣང་དུ་ཟབ་མོ་སྣང་བ་ཉིད་གྱིས་རྒྱས་བཏབ་པ་
ལྟར་སྣང་བ་ཉིད་ཡོད་པས་བྱུང་ཆུང་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
ལས་རྣམས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བ་དང་། དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱབ་དགོས་པའི་
གནད་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་བྱུང་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་ལྷོན་

ལ་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་ལྟ་སྟོན་གསལ་སྒྲོན་པ་འཚོལ་བ་ཞིག་དང་། རྩོན་ཏུ་ཞི་
གནས་བསྐྱབས་ནས་སྒྲོན་སྟོན་གསལ་སྒྲོན་པ་འཚོལ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། འདྲིང་
འི་ཞི་གནས་སྒྲོན་ཏུ་བསྐྱབས་ཏེ་དེའི་རྗེས་སུ་ལྟ་སྟོན་མཐོང་སྐྱབ་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་
ནས་བཤད་དོ། །

ཞི་གནས་སྒྲོན་ཚུལ་དེ་ལ་སྐྱོར་བ་དང་། དངོས་གཞི་གཉིས། སྐྱོར་བ་འི་
གོང་ཏུ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་བསྟེན་བ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ཞི་གནས་སྐྱབ་པའི་གནས་
དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ཚང་བ། སྐྱབ་ཁང་ཡང་མ་མཐའ་ལུས་ཀྱི་སྐྱོད་ལམ་བཞི་ཤོང་
བ་སྟེ་འབྲེང་ན་མགོ་བོ་མ་དུད་པར་ཤོང་བ། ཉལ་ན་རྒྱང་ལག་བརྒྱུངས་བསྐྱམས་
བྱས་ཀྱང་མི་སྟོན་པ། འགོ་ན་སྐྱོགས་རེར་གོམ་བ་གསུམ་བཞེད་ཐུབ་པ།
འདུག་ན་སྐྱིལ་གྱང་བཅའ་བ་ལ་མི་གཞོན་པ་ཞིག་དགོས། འདོད་ཚུང་ཚོག་ཤེས་
དང་། བྱ་བ་མང་བའི་འདུ་འཛི་སྤངས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ། འདོད་པ་ལ་སོགས་
པའི་རྣམ་རྟོག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་བཅས་དགོས་ལ། དེ་དག་གི་ནང་ནས་གྱང་
གཙོ་བོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་དགོས་སོ། ། ལུས་རྣམ་སྤང་གི་ཚོས་
བདུན་ལྟར་ཏུ་བསྟུན། ཚུང་རོ་དགུ་སྟུག་ཏུ་བསལ། དེག་བ་དུངས་སྟོགས་སྟེས་
ནས་མི་དགོ་བའི་རྟོག་པ་སྐྱེས་འདུག་ན། སེམས་མི་དགོ་བ་དེ་ལས་གཡོལ་བའི་
ཚེད་ཏུ་དབྱུགས་འགྲོ་འོང་ལ་གྲངས་ཀ་བརྒྱབ། དེ་སྟུང་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བ་ན་གྲང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ལ་བསྐྱབ། གྲང་
ཚུབ་གྱི་སེམས་དང་ལྟན་པའི་སྐོ་ནས་སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ནན་ཏན་
བྱེད། །

སྤྲོ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་ནས་སྤྲོ་མ་སྐྱི་བོར་བཞུགས་པར་བསལ། དེའི་

སྐབས་སུ་བྱུག་ཆེན་བརྒྱུད་པའི་སྐྱ་མའི་གསོལ་འདེབས་འདོན་དགོས། སྐྱ་མ་
 མཚོད་པ་འདོན་བཞིན་ཡོད་ན་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་དབྱེད་བྱུག་ཆེན་གསོལ་
 འདེབས་གསུང། ལུག་ལྷན་སྐྱ་མའི་རྣམ་འཁྲོམ་ཡིན་ན་མཚུལ་གྱི་མཚུག་ཏུ་
 གསུང། བྱུག་ཆེན་གསོལ་འདེབས་གསུང་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱ་མ་རྣམས་གཅིག་གི་
 གོང་དུ་གཅིག་ཐོང་བཅེགས་སུ་བཞུགས་པར་མོས་ཤིང། གོང་མའི་གོང་མར་
 རྒྱལ་བ་དོ་རྗེ་འཆང་བཞུགས་པར་བསམ། རྒྱལ་བ་དོ་རྗེ་འཆང་གི་ལྷན་གྱི་དོ་
 རྗེ་འཆང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དང། དེ་ནས་འཇམ་དཔའི་དབྱེད་སྐབས་ཤིན་ཆེན་ཅ་པའི་
 སྐྱ་མའི་བར་གྱི་སྐྱ་མ་གཞན་ཐམས་ཅད་རོ་སོ་སྐྱ་མ་དེ་དང་དེ་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་
 འཇམ་པའི་དབྱེད་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསམ་དགོས། སྐྱ་མ་གོང་མ་ནས་བཟུང་མར་
 རིམ་བཞིན་གསོལ་བ་འདེབས། གསོལ་བ་བཏབ་རིམ་བཞིན་དུ་དོ་རྗེ་འཆང་
 འཇམ་པའི་དབྱེད་སྐབས་ལ་ཐིམ། འཇམ་པའི་དབྱེད་སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱེད་སྐབས་ཀྱི་
 རྣམ་པར་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཐིམ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རྟོགས་ལྷན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ལ་
 ཐིམ། དེ་ནས་སྐོམ་ཚུལ་ལྟར་རིམ་བཞིན་དུ་ཐིམ་ནས་མཐར་ཐིན་ཅན་ཅ་པའི་སྐྱ་
 མ་ལ་ཐིམ། ཅ་པའི་སྐྱ་མ་དེ་ཉིད་སྐྱ་མ་ཀྱུན་འདུས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གྲུང་བས་དེ་ལ་
 གསོལ་བ་ལྷུགས་ཟུག་ཏུ་འདེབས། མཐར་དེ་ཡང་རང་ལ་ཐིམ་སོང་སྐྱམ་པ་ལྟེང།

དེ་ལྟར་སྐྱ་མའི་རྣམ་འཁྲོམ་རྣམས་སྐྱ་མ་ལ་སྤྱིར་ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་
 པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་དང། བྱུང་བར་དུ་སྐབས་འདིར་ཞི་གནས་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
 པས། ཞི་གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་
 གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་ལྷུགས་ཟུག་བཏབ་ཏེ་བདུད་རྩི་འབེབས་སྤོང་ལྟེང། ཞི་
 གནས་སྐྱབ་པའི་གོགས་ལྟེང་མཐའ་དག་སྤངས་ཏེ་ཞི་གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བྱུང་།

པར་ཅན་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་སོང་སྐྱེ་བའི་སྐོ་ནས་གསོལ་འདེབས་བརྒྱ་
ཅ་བྲ། ལྷ་མ་རང་ལ་སྐྱེ་བའི་སྐབས་སུ་རང་ཉིད་གྱིས་ལྷ་མའི་ཡོན་ཏན་དྲན་བའི་
སྐོ་ནས་ལྷ་མ་ལ། ལྷ་མའི་ཡོན་ཏན་དྲན་བས་དད་པ་དང་། བཀའ་བྱིན་དྲན་བས་
གུས་པ་སྟེ་དད་གུས་ཤུགས་དྲག་སོའི་སྐོ་ནས་མིག་ནས་མཆི་མ་འཇུག་པ་དང་།
ལུས་གྱི་བ་སྐྱུ་ལྡང་བའི་ཚོད་ཅམ་དུ་དད་གུས་དང་ལྡན་པ། ལྷ་མ་ཡང་རང་ལ་བཅེ་
བ་ཆེན་སོའི་སྐོ་ནས་མར་ཐེམ་ལ་ཁད་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་བསམ།

དེ་ལྟར་བསམ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལྷ་མ་རང་ལ་ཐེམ། ལྷ་
མ་རང་ལ་ཐེམ་བས་རང་ཉིད་སྤང་བ་བཅས་བྱུན་ངང་ཞེས་པ་རྟོག་པ་གཞན་གང་ཡང་
མེད་པ་དགའ་ཡ་ལེ་བ་ལྟ་བུའི་ངང་ནས་གནས་པར་བསམ་དགོས་གསུངས། དེ་
ཡང་ཅ་བར། སྤང་བ་བཅས་བྱུན་ངང་དེ་ལ། །རེ་དོགས་ལ་སོགས་ལྷ་རྟོག་
གིས། །བཅས་བཅོས་གང་ཡང་མི་བྱེད་བར། །གཡོ་མེད་ཅུང་ཟད་མཉམ་བར་
ཞོག། །ཅེས་དམིགས་ཉེན་ལྷ་མ་དེ་ཉིད་རང་ལ་ཐེམ་པའི་རྐྱེན་གྱིས་རང་གི་སེམས་
ལྷ་རྟོག་གཞན་གང་ཡང་མེད་པའི་སྐོ་ནས་རང་ལ་མ་འོངས་པ་ན་གཏམ་སྐྱེན་
གསལས་ལ་སོགས་པ་དེ་འདྲ་འབྱུང་དུ་རེ་བའི་རེ་བ་དང་། རྐྱེན་དང་ཆག་སྐོ་སོགས་
འབྱུང་མི་ཡོང་ངམ་སྐྱེ་བའི་དོགས་པ་སྟེ་ལྷ་རྟོག་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བ་
སེམས་གོང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་སྤང་བ་བཅས་བྱུན་ངང་ལ་ཅུང་ཟད་གཡོ་བ་མེད་
པར་མཉམ་བར་འཇོག།

བརྒྱལ་དང་གཉིད་ལོག་ལྟ་བུ་ཡི། །ཡིད་བྱེད་བཀའ་པ་མ་ཡིན་པ། །མ་
ཡིངས་དྲན་པའི་རྒྱང་སོ་ཚུགས། །ཞེས་དེའི་སྐབས་སུ་དམིགས་པ་ནི་རང་
སེམས་ལྷ་རྟོག་གང་ཡང་མེད་པའི་སེམས་གསལ་ཞིང་རིག་པ་དེ་ལ་དམིགས་

ནས་གསལ་བའི་ངར་དང་ལྷན་པ་དང་། ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་
ཚོ་གསལ་བ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། བསམ་རྒྱུ་འབྲས་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད་པར་བརྒྱལ་བ་
དང་། གཉིད་ལོག་པ། ཅེ་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དེ་འབྲས་ཡིན་པ། སེམས་
ལ་དམིགས་ནས་སྐྱུ་བ་ན་དམིགས་ཏེན་སེམས་དེ་ལ་མ་གཡེང་བ་འབྲས་པ་ཡང་
དང་ཡང་དུ་བརྟེན་ནས་བསྐྱུ་བ་དགོས། ཉིང་དེ་འདྲིན་སྐྱུ་བ་པའི་སྐྱབས་སུ་འབྲས་བ་
དེ་གལ་ཆེ་ལོས་ཡིན། དེ་ཡང་དམིགས་ཏེན་མ་བརྗེད་པར་འབྲས་པས་རྒྱན་སྦྲོང་
ནས་བསྐྱུ་བ་དགོས་པས་འབྲས་པའི་རྒྱང་སོ་རྒྱུགས་གསུངས་པའོ། །

ཉིང་དེ་འདྲིན་ལ་མཉམ་པར་འདྲིན་པའི་སྐྱབས་སུ་སེམས་ཞུམ་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྦྱེས་པའི་བྱིང་བ་དང་། འདོད་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡུལ་གཞན་ལ་འཕྲོ་བའི་
ཚོད་པ་དེ་གཉིས་ཉིང་དེ་འདྲིན་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་གོགས་ཆེ་ལོས་ཡིན། དེར་
བརྟེན་བྱིང་ཚོད་འབྱུང་གི་འདུག་མི་འདུག་ལྟ་མཁན་གྱི་ཤེས་བཞིན་ཞེས་བ་བྱ་ར་
བྱེད་མཁན་གྱི་སློབ་དེ་བྱིང་ཚོད་མ་སྦྱེས་གོང་ནས་བསྐྱོགས་ཞེས་གསུངས་པས་ག་
སྤྱི་གཟུང་བུ་བྱེད། སྤྱིར་དགོ་བའི་སློབ་གང་འབྲས་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་སེམས་གནས་
པའི་ཆ་ཞིག་དང་། སོ་སོར་དཔྲོད་པའི་ཆ་ཞིག་བཅས་གཉིས་ཡོད་དགོས། གནས་
པའི་ཆ་ནས་ཞི་གནས་རྗེས་མཐུན་པ་དང་། སོ་སོར་དཔྲོད་པའི་ཆ་ནས་སྤྱི་གཟུང་
མཐོང་རྗེས་མཐུན་པ་ཞེས་གསུངས་སློབ་ཡོད། དེ་འབྲས་བའི་ཞི་གནས་རྗེས་མཐུན་
པ་དེ་དང་། སྤྱི་གཟུང་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྤྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཞི་སྤྱི་གཟུང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་གསུངས་པའོ། །

ཞི་གནས་གྱི་རོ་ལོ་དང་རྒྱབ་རྩུབ་བཞད་པ།

༥ ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་ནི་རྒྱ་ཚོགས་མ་ཚང་ན་འགྲུབ་མི་ཐུབ་པ་
 ཡིན། སྤྱིར་ཞི་གནས་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་སྤྱི་རོལ་བ་དང་། རང་པ་གཉིས་ཀ་ལ་
 འབྲུང་བས་སྤི་ནང་ཐུན་མོང་བས་ཉམས་སྲུ་སྐྱང་བྱ་ཡིན། དེས་ན་རོ་ལོའི་ཆ་ནས་
 ལམ་དུ་བཞག་མི་ཐུབ། ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་དེ་ནི་གང་འདྲ་ཞིག་བྱས་ནས་
 བསྐྱབ་དགོས་ཤིང་། སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་
 དགོས། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཞི་གནས་གྱི་ཕན་ཡོན་མཐོང་བའི་སློབ་ནས་ཉམས་པ་ལྟ་
 སྟོང་བའི་མཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བརྟེན་པ་དང་། སྟོབས་རྒྱལ་དང་ཡིད་བྱེད་
 བཞིའི་སློབ་ནས་སྐྱབ་རྩུབ་ཞེས་གཞུང་ཆེན་པོ་ནམས་སྲུ་གསུངས་ཡོད། གཞུང་
 ཆེན་པོ་ནས་གསུངས་པ་བཞིན་ཉམས་ལེན་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་
 པ་ཞིག་འབྲུང་། དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ལ་མཚམས་རེ་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱབ་པར་མི་
 འདོད་པ་དེ་འདྲ་འབྲུང་། དེ་ནི་ལེ་ལོའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཉིང་རེ་
 འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་དད་པ་སྤྱི་བར་བྱ་དགོས། ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པ་
 ཡིན་ན་མངོན་ཤིང་དང་། དེས་འབྲུང་གི་བསམ་པ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ། བྱང་
 རྒྱལ་གྱི་སེམས་སོགས་སྤྱི་མི་ཐུབ་པར་བརྟེན། ལམ་གོང་མའི་རྟོགས་པ་སྤྱི་བ་
 ལ་དེས་པར་དུ་ཞི་གནས་ཐོབ་དགོས། དེས་ན་ཞི་གནས་དེ་མ་ཐོབ་ན་ཐབས་མི་
 འདུག་སྟམས་པའི་སློབ་ནས་ཞི་གནས་གྱི་ཕན་ཡོན་མཐོང་བའི་དད་པ་བསྐྱེད། དད་
 པས་ཞི་གནས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་འདྲེན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཙོན་
 འགྲུས་ཚོས། བཙོན་འགྲུས་ཚོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷས་སེམས་དགེ་བ་ལ་རི་
 ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བགོས་དུ་བྱུང་བའི་ཤིན་སྐྱངས་འཕྲོག། འདི་བཞི་ནི་ལེ་ལོའི་

གཉེན་པོ་ཡིན།

ཞི་གནས་ཀྱིས་ཐོག་མར་དམིགས་ཏེན་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་དེ་མ་བརྗེད་
 བར་བྱ་དགོས། དམིགས་ཏེན་དེ་བརྗེད་ན་གདམས་ངག་བརྗེད་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་
 བས་དེའི་གཉེན་པོ་ལ་འཇམ་ལེས་བརྗེད་པོ་བསྐྱེད། དམིགས་པ་ལ་ཚེ་གཅིག་ཏུ་
 མཉམ་པར་འཛོག་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་བྱིང་ཚོད་བྱུང་ན་ཉེས་པ་དང་། བྱིང་ཚོད་
 བྱུང་བའི་ཚེ་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་པ་མ་བསྐྱེན་ན་གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་མ་བྱས་
 པའི་ཉེས་པ་ཡིན། བྱིང་ཚོད་དང་བྲལ་ཟེན་གྲང་ད་དུང་གཉེན་པོ་བསྐྱེན་པ་ཡིན་
 བ་གནས་ཆ་ལ་གོད་པས་གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་མ་བྱས་པར་གནས་དགོས།
 དང་པོ་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་ལ་དད་པ་སོགས་བཞི་དང་། གདམས་ངག་བརྗེད་པའི་
 གཉེན་པོ་ལ་འཇམ་པ། བྱིང་ཚོད་འབྱུང་མི་འབྱུང་བུ་ར་བྱེད་མཁུ་གྱི་ཤེས་བཞིན།
 བྱིང་ཚོད་བྱུང་བའི་དུས་སུ་དེ་ཞི་བའི་ཚེད་དུ་གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ།
 བྱིང་ཚོད་དང་བྲལ་ཟེན་པ་ན་གཉེན་པོ་འདུ་མི་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་བརྒྱད་ལ་སྦྱོར་བའི་
 གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ཟེར།

ཉེས་པ་སྣ་སྲང་བའི་ཚེད་དུ་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྐྱེན་པའི་སྣོ་ནས་
 སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ཞེས་པ་སྟེ། སེམས་དང་པོ་དམིགས་པ་ལ་གཏང་
 དེ་གནས་པ། དེ་ནས་དེ་ལས་རྒྱུ་རིང་ཅམ་གནས་པ། དེ་ནས་སེམས་གཡིང་བ་
 བ་ལམ་སང་འགྲུགས་སྐབ་པར་བྱ་བ། དེ་ནས་དམིགས་ཏེན་མི་འཚོར་བས་མ་
 གཡིང་བ། དེ་ནས་བྱིང་ཚོད་རགས་པ་ཞི་བ། དེ་ནས་བྱིང་ཚོད་སྣ་མོ་ཞི་བ་དང་།
 དེ་ནས་བྱིང་ཚོད་གཏན་ནས་མི་འབྱུང་བ། དེ་ནས་སྐྱུན་གྱི་འགོར་འཇམ་ལེས་བསྐྱེན་
 ཅམ་བྱས་པས་མ་གཡིང་བར་སྐྱུན་འཁྱོད་སྐབ་པ། དེ་ནས་འབད་ཚོལ་མི་དགོས་

བ་སྐྱེན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགྲུང་བས་དེ་རྣམས་ལ་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ཟེཎ།

ཞི་གནས་གྱི་དམིགས་པ་ལ་སྤྱི་རོལ་བ་ཡིན་ན་དེའུ་ཤིང་བྱ་སོགས་ལ་
ཡང་དམིགས་ནས་སྐྱབ་གྱི་ཡོད་པས་དམིགས་རྟེན་ལ་དེས་བ་མེད། སྦྱར་གང་
ཐག་སོ་སོའི་ཁམས་དང་མོས་བ་མཐུན་ཞིང་། གང་ལ་གོམས་འདྲིས་ཆེ་བ་དེ་ལ་
དམིགས་ནས་བསྐྱབ་ན་ཞི་གནས་འགྲུབ་སླ་བ་ཡོད། དེ་ཡང་སྡོན་གྱི་དུས་སུ་བ་
སྐྱང་འཆོ་མཁན་གྱི་རྗེ་པོ་ཞིག་གིས་ཉིང་དེ་འདྲིན་སྐྱབ་སྐྱབས་དམིགས་བ་གཞན་
ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱབས་ཀྱང་མ་གྲུབ། རྗེས་སུ་བ་སྐྱང་གི་རུ་ལ་དམིགས་ནས་
སྐྱབ་པས་འགྲུབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། དེར་བརྟེན་རང་ཉིད་གང་ལ་གོམས་འདྲིས་
ཆེ་བ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་དམིགས་རྟེན་གྲས་ཏེ་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ན་
འགྲུབ་སླ་བ་ཡོད། རང་བ་ཆོས་རུ་ཚ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་གནས་སྐྱབ་ན་
ཞི་གནས་འགྲུབ་པ་ཚམ་ལས་དགོས་བ་ཆེར་མེད། རངས་རྒྱས་གྱི་སྐུ་ལ་དམིགས་
ནས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ན། དམིགས་རྟེན་སངས་རྒྱས་གྱི་སྐུ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཞི་གནས་
ཡག་པོ་གྲུབ་ཡོད་ན་རྗེས་སུ་སྣ་སྟོན་པའི་ཆེ་བྱང་བར་ཆེན་པོ་འགྲུང་། སངས་
རྒྱས་གྱི་སྐུ་ལ་དམིགས་པར་བརྟེན་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་པར་འགྲུང་
བས། ཞི་གནས་སྐྱབ་མཁན་པལ་ཆེ་བས་དམིགས་རྟེན་སངས་རྒྱས་གྱི་སྐུ་ལ་
དམིགས་ནས་སྐྱབ་གྱི་ཡོད། སྐྱབས་འདྲིང་ལུག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་འདྲིའི་སླ་
མ་གོང་མ་རྣམས་གྱིས་ལུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོན་པའི་སྐྱབས་སུ་སེམས་ལ་དམིགས་
ནས་སྐྱབས་ཤིག་གསུངས་བས། སེམས་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན་སྟོན་ལྡེ་
དབང་ཤེས་དེ་འགའ་སྐྱེ་ལ་དེ་འགའ་མི་སྐྱེ་བའི་བར་མཚམས་ཆད་པ་དེ་ལ་
དམིགས་ནས་མི་སྐྱབ་པར། ཡིད་གྱི་ཤེས་བ་གཞུག་མའི་སེམས་སྐྱེ་བ་སྣ་མ་ནས་

བར་མཚམས་མ་ཚད་བར་འགྲོ་བ། གཏུག་སེམས་ལྷ་མོ་མིན་བར་གཏུག་སེམས་
རགས་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱབས། དེས་ན་ལྷ་མོ་ལ་གསོལ་བ་
ཤུགས་དྲག་བཏབ་བས་ལྷ་མོ་རང་ལ་ཐེམ། དེ་ཐེམ་བའི་སྐྱེན་གྱིས་རྣམ་རྟོག་དང་
སྤང་ཞེན་ཐམས་ཅད་འགག་ནས་སྤང་བ་བཅུ་དང་དུ་གནས་པའི་སྐབས་ཀྱི་
ཤེས་པ། དེ་ཡང་དེ་དྲོགས་ཀྱི་བསམ་བ་སྤང་བས་དེ་བཞིན་མི་བཅུག་ཅེས་
སྟོན་བྱུང་བའི་རྣམ་རྟོག་དེ་དག་མ་དུན་བར་བསམ་བས་བཞིན་མི་བཅུག་། ལ་
འོངས་པ་ན་འདི་འདྲ་བྱུང་ན་སྐྱམ་པའི་དེ་དོགས་མ་བསམ་བས་མ་འོངས་པ་སྟོན་མི་
བསྟུ། ད་ལྟ་ཡང་སློབ་མཁས་སྤང་གི་དབང་དུ་མ་སོང་བ་གསལ་ཤིང་དེག་པ། ལྷ་མོ་
གང་ཡང་གསལ་བར་མི་འཛིན་བ་དེའི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་གསལ་དེག་དེ་ལ་
དམིགས་ནས་མཉམ་བར་བཞག་དགོས་གསུངས་པའོ། །

འགྲུ་བ་དེག་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྟོན་པ། །དེག་ཅིང་གསལ་བའི་ངོ་བོ་
ལ། །ཉིམ་གྱིས་བསྐྱེམས་ལ་གཅེར་གྱིས་སྟོན། །ཞེས་སེམས་ཐོགས་ས་མེད་བ་
ལྟ་བུར་བྱུང་ཏེ་དམིགས་བ་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་དེའི་ཐོག་ལ་སེམས་ཅུང་ཟད་
ཅམ་ཡང་མ་གནས་བ་ཡིན་ན་དམིགས་ཉེན་མ་རྟེན་བ་དང་། དམིགས་ཉེན་
སེམས་གསལ་ཞིང་དེག་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་ངོས་བཟུང་བུབ་བ་ཡིན་ན་དམིགས་ཉེན་
རྟེན་བ་དང་། ཡང་ན་ལྷ་སྐྱེས་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱེམས་བས་སེམས་
ཐོགས་ས་ཡོད་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དམིགས་ཉེན་རྟེན་བ་ཡིན། གལ་
ཏེ་ལྷ་སྐྱེས་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱབ་ཅིང་དེ་ཡང་སྟོན་བ་ཤུགས་ལྷ་མོ་ལ་དམིགས་
ནས་སྐྱབ་བ་ཡིན་ན། ཞལ་བུག་སོགས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་བ་ལ་དང་བོ་ནས་
གསལ་བོ་མ་བྱུང་ཡང་། ཐོག་མར་སེར་ཚོག་ཚོག་ལྟ་བུ་སེམས་གནས་ས་ཞིག་

བྱུང་བ་ན་དེའི་ཚོག་ཏུ་གནས་ཆ་བསྐྱབ་དགོས་པར་གསུངས་ཡོད། སེམས་གསལ་ཞིང་རིག་བ་ལྟ་བུ་སེམས་གནས་ས་ཞིག་བྱུང་བ་ན། དེ་མ་ཐག་གསལ་ཏུ་གཉོང་བ་སོགས་མ་བྱས་པར་དེའི་ངང་ནས་འབྲུག་པས་འཛིན་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས་པས། འབྲུག་པས་ཕྱི་སྐྱེས་འབྲེལ་ས་ཏེ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་ལྷོས་ཤིག་ཅེས་བའོ། །

དེའི་ཆེ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱི་རྣམ་རྟོག་གཞན་སྐྱེས་ཡོད་ན་གང་སྐྱེས་པ་དེས། སེམས་གྱི་ངོ་བོ་བར་གྱི་རྣམ་མཁའ་སྟོང་སང་བཞིན་དུ་སྐྱིབ་བྱེད་གང་ཡང་མེད་པ། དུལ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འཆར་དུ་རུང་བའི་སེམས་གྱི་ངོ་བོ་དེ་མཐོང་མི་ཐུབ་པ་ནི་རྣམ་རྟོག་དེ་དག་གིས་བསྐྱབས་བའོ། །རྣམ་རྟོག་གང་དང་གང་སྐྱེས་པ་དེ་ངོས་ཟེན་བར་བྱས་ཏེ་བཀག་དགོས་པས། ཐོག་མར་རྣམ་རྟོག་ངོས་ཟེན་བར་བྱེད་པ་ལ་གོང་དུ། འགྲུ་བ་རིག་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྟོན་པ། །ཞེས་སེམས་བྱིངས་སམ་སྐྱི་ཅམ་བ་དེ་ལ། དམིགས་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཉོང་ཅེས་བ་དེ་སྤར་ངེས་ཟེན་བའི་དམིགས་པ་དེ་མ་བཟེད་པར་འབྲུག་པ་བརྟན་པོ་བྱ་ཞེས་བའོ། །

ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོང་ཚུལ་ཞེས་པ་མདོར་ན་འབྲུག་པས་དམིགས་པ་མ་བཟེད་པར་བྱས་ནས་སྟོང་ཚུལ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། འབྲུག་པ་བརྟན་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཤེས་བཞིན་དེ་ཡང་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བར་གསུངས་ཡོད། རྣམ་རྟོག་གང་དང་གང་སྐྱེས་པ། །དེ་དང་དེ་ཉིད་ངོས་ཟེན་བྱ། །ཞེས་རྣམ་རྟོག་གང་དང་གང་སྐྱེས་པ་དེ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ངོས་ཟེན་བར་བྱས་ནས་དེའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་ཏེ་བཀག་དགོས་པ་དང་། ཡང་ན་རལ་བསྟོང་མཁན་བཞིན་དུ། །རྣམ་རྟོག་ཅི་སྐྱེས་ཐང་ཐང་གཅོད། །ཅེས་རལ་བསྟོང་མཁན་ཞེས་པ་ནི། སྟོན་

དུས་སུ་ཅམ་འགྲན་མཁམ་དེ་ལ་མདའ་མཁམ་ཞིག་དང་། རལ་གྱི་བསྐྱོར་མཁམ་
 གཉིས་ཡོད་པའི་རལ་གྱི་བསྐྱོར་མཁམ་དེ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་མདའ་མཁམ་གྱིས་
 མདའ་ག་ཚོ་དེ་འཕངས་ཀྱང་རལ་གྱི་བསྐྱོར་མཁམ་དེས་རལ་གྱི་བསྐྱོར་བས་མདའ་
 ཐམས་ཅད་བཅད་ནས་ལུས་ལ་མི་ཐེབས་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དཔེར་
 གསུངས་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་གསལ་ཞིང་རིག་པ་དེ་ལ་མཉམ་པར་
 བཞག་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རྣམ་རྟོག་སྐྱེ་མ་བརྒྱབ་པར་འགོག་
 ཞིང་། རྣམ་རྟོག་སྐྱེས་པ་དག་ཞི་བ་ན་གསལ་ཞིང་རིག་པ་དེའི་རོ་བོ་ལ་བརྟམས་ཏེ་
 དབྱ་བས་མ་བརྟེན་པར་བྱེད་དགོས་གསུངས། **བཅད་མཐར་གནས་པ་དེ་ཡི་**
ཚོ། །**དབྱ་བ་མ་ཞོར་ལྟོད་ཀྱིས་སྐྱོད།** །ཅེས་རྣམ་རྟོག་གཞན་བཀག་ཟེན་བ་ན་རེ་
 ཞིག་གསལ་བའི་རོ་བོ་དེའི་ཐོག་ལ་སེམས་བཞག་ནས་ངར་ལྷན་གྱི་དབྱ་བས་མ་
 བརྟེན་པར་བྱེད། དེའི་སྐབས་སུ་གཉེན་པོ་བསྐྱུལ་བའི་རྩོལ་བ་སྐྱོད་པས་འཕྲལ་ཏུ་
 ལྟོད་ཤིག་གི་བ། སེམས་ཀྱི་ཁོང་གིས་པོ། ལུས་ལྟོད་ཤིག་གོ་བ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་
 སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་འཛིན་ཚུལ་འཛིན་སྐྱངས་དམ་སྤྱོང་ཏེ་བ་ཞིག་དགོས།
 དེ་ཡང་སེམས་ཏ་ཅང་བསྐྱིམས་དྲགས་པ་མ་ཡིན་པ། ལྟོད་པོར་བྱས་ཏེ་དབྱ་བ་
 མ་ཞོར་བའི་ངང་ནས་ལྟོད་ཀྱིས་སྐྱོད་པ་ལས་འཛིན་སྐྱངས་སྐྱོད་པར་མི་བྱ། དེ་
 ཡང་མ་གཅིག་ལབ་ཀྱི་སྐྱོལ་མ་དང་། དམ་ཐེ་ཆེན་པོ་སྤྱི་ར་ཏ་གཉིས་ཀྱིས། རྗེས་
 ཀྱིས་བསྐྱིམས་ལ་ལྟོད་ཀྱིས་སྐྱོད། །སེམས་ཀྱི་འཛིན་ས་དེ་ན་གདམ། །ཞེས་དང་
 གཞན་ཡང་རྗེ་སྐད་དུ། །འཇུར་བྱས་བཅིང་བའི་སེམས་ཉིད་ནི། །སྐྱོད་ན་གྲོལ་བར་
 ཐེ་ཚོམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྷུང་མ་ཡེངས་སྐྱོད། །ཅེས་སྤྱིར་འཛིན་སྐྱངས་
 དམ་དྲགས་པ་ཡིན་ན་གནས་ཆ་ལ་གཞོན་དང་། ལྟོད་པོ་བྱས་ནས་བཞག་དྲགས་
 པ་ཡིན་ན་གསལ་ཆའི་ངར་ལ་གཞོན་པར་བརྟེན། དོ་ཏ་དང་། མ་གཅིག་གིས།

མིལ་གྱིས་བསྐྱིམས་ལ་སྡོད་གྱིས་སྡོད། །ཅེས་དང་། སྡོད་ན་སྡོད་ལ་བར་ཐེ་ཚོམ་
མེད། །ཅེས་སྡོད་དགོས་པར་གསུངས་པ་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོད་སྡེ་རབས་
པ་རྣམས་གྱིས་ཉིང་དེ་འདྲིན་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་སྡོད་པོར་བྱེད་དགོས་
གསུངས་གྱི་ཡོད། དོ་ཉ་ཞེས་པ་ནི་མགུར་ལ་ཟེར།

༥ གལ་སྲིད་སེམས་ཁོང་སྡོད་ཆེས་དྲགས་ན་བྱིང་བ་སྐྱེ་ཞིང་། བྱིང་བ་
སྐྱོ་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ཆ་ཅུང་ཟད་བརྟན་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་། སྡོད་ཡོད་
གྱི་དམ་པ་རྣམས་གྱིས་སེམས་གྱི་འདྲིན་སྐྱངས་ཉ་ཅང་སྡོད་དྲགས་པ་ཡིན་ན་བྱིང་
བ་སྐྱེ་བར་བརྟེན། འདྲིན་སྐྱངས་སྡོད་དགོས་གསུངས་པ་མིན་གྱི། བཀའ་གདམས་
པའི་སྐོ་མ་རྣམས་གྱིས་སྡོམ་རྒྱལ་པའི་སྐབས་སུ། མིག་རྒྱང་སྲིང་། ཁོང་སྲང་སྡོད་
ཅེས་གསུངས་པ་སྐྱུར་དེ་རྣམས་ཀྱང་དོན་གཅིག་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
དེ་དག་གིས་གང་གསུངས་གྱི་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། འཇུར་བྱ་ཞེས་སེམས་སྐྱགས་སྐྱབ་
དོག་པོས་བྲེལ་བ་བྱས་ཉེ་ད་ལྟ་རང་བྱུང་དགོས་སྐྱམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་འབྲེལ་ཡིན་པར།
སྡོ་མིག་རྒྱང་བསྲིངས་ཉེ་ག་ལེར་བརྟན་པོ་བྱས་ན་འབྲུབ་ཡོང་སྐྱམ་པའི་བསམ་སྡོ་
གཏང་དགོས་གསུངས་པའོ། །

ཐབས་ལམ་དེ་ནི་ག་དུས་ཡིན་ཡང་གལ་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན། ཞི་
གནས་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ལུས་སེམས་བསྐྱིམས་ཉེ་ད་ལྟ་རང་ཞི་གནས་
བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྐྱམ་པ་ལྟ་བུའི་ཚོལ་བ་དྲག་པོ་མི་བྱ་བར། མིག་རྒྱང་སྲིང་ཞེས་
པས་སྡོད་འཇུག་སྐྱིས་འབྲུང་གི་བསམ་སྡོ་གཏོང་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས། སྡོད་པོ་བྱས་
ཉེ་དམ་བུ་དམ་བུས་སྐྱེ་བྱུང་པའི་བསམ་སྡོ་གཏང་དགོས་གསུངས་གྱི་ཡོད། ལྷག་
པར་དུ་ང་ཚོས་དགོ་སྡོད་གང་བྱས་ཀྱང་དེའི་སྐབས་སུ་དེ་འདྲ་བྱེད་པ་གལ་ཆེན་

པོ་ཡིན། རེ་འགས་རང་རྒྱུ་ལ་རྟོགས་པ་ལྷུང་བར་སྐྱེ་རྒྱུའི་རེ་བ་བརྒྱབས་ནས་
འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དང་། ལས་རྒྱ་འབྲས། དེས་འབྲུང་། བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ལ་
སོགས་བར་ཉིན་ཤས་ཤིག་ལ་འབད་ཚོལ་ཆེན་པོས་བསམ་སློབ་བཏང་། དེ་ཅུ་
གྱིས་རྟོགས་པ་མ་སྐྱེས་པ་ན་ད་ཡོང་ས་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ནས་གཡུག་བཞག་
མཁའ་ཡོད། དེ་འབྲེལ་བ་མིག་རྒྱུང་བསྐྱེད་ཉེ་དཔ་བྱ་དཔ་བྱས་བརྒྱབ་ན་
འབྲུབ་རྒྱ་ཡོད།

དཔེར་ན། རྒྱུང་རྟོག་སྤྲོ་མ་རྟོག་པོ་ཆེས། ལོ་བཅུ་གཅིག་བཅུ་གཉིས་རིང་
ལ་སློམ་བསྐྱེད་པ་ཡིན། རོན་ཀྱང་སྤྱི་བསམ་པ་དེའི་ཐོག་ལ་སེམས་ལེགས་
བའི་བསྟོན་པ་གང་ཡང་བྱུང་མ་སོང་། དེ་ནས་བསམགས་སྤྱང་སྐྱེལ་ནས་འབད་བས་
རྟོགས་པ་རྒྱུ་ལ་སྐྱེས་བྱུང་གསུངས་པ་དང་།

མཁའ་བྱུབ་ལོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ནི་སྐྱ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་གྱི་གོ་
འབད་བརྟེན་མཁའ་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་ཀྱང་ལོ་བཞི་བཅུར་བསྐོམས་བརྒྱབས་
པ་དང་། གཞན་དོན་བརྒྱབས་པ་སོགས་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད། ང་
ཚོས་ཀྱང་ཉི་མ་ཁ་ཤས་ཤིག་གི་རིང་ལ་བསམ་སློབ་བཏང་ནས་ད་འབྲུབ་གྱི་མི་
འདུག་ཟེར་ནས་བཞག་རྒྱ་མེད། དེ་ཡང་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་སྤྲོ་མ་ཞིག་གིས་སྐྱ་ཆེ་
གང་པོར་སྤྱང་གནས་ལ་བཞུགས་པས་སྤྱང་གནས་གངས་ཁི་གཉིས་ལྷག་ཟུབ་པ་
རེད། ཁོང་གི་སློབ་མ་མཁའ་བ་ཞིག་གིས་ཁོང་ལ་བཀའ་འདྲི་ལྷུས་པར། སྤྱང་
གནས་མང་པོ་དེ་འབྲེལ་བཞུགས་ན་རྟོགས་པ་སྐྱེ་དགོས་པས། རྟོགས་པ་གང་སྐྱེས་
སོང་ཞེས་ལྷུས་པ་ན། ཁོང་གིས། ཁྱོད་མཁའ་བར་གྲགས་མོད་ཀྱང་རིགས་པ་
ཤེས་གྱི་མི་འདུག ང་ལ་སྤྱང་བར་ལམ་སང་རྟོགས་པ་སྐྱེ་རྒྱུའི་རེ་བ་མེད། ད་ལྟའི་

དུས་སྐབས་ཤི་བར་དུ་སྐྱུང་གནས་འདུག སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མར་ཡང་སྐྱུང་གནས་བསྐྱེད་
ནས་དལ་བྱ་དལ་བྱས་འབགས་བ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་རྗེས་སྐྱབས་བྱུང་ཉེ་
ཉོགས་བ་སྐྱེ་བའི་རེ་བ་བྱེད་བ་ལས། མཚོགས་པོ་དེ་འཇ་སྐྱེ་བའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་
མེད་ཅེས་གསུངས་བ་རེད།

དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་ལ་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་བསམ་སྒྲོ་གཏང་དགོས།
སེམས་ཁོང་གི་ལ་སྐྱོད་ཆགས་བ་བྱ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་དེ་འཇ་
ཞེས་ལ་གོ་བ་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་ཉོག་གང་སྐྱེས་དོ་བོ་ལ། །བལྟས་ཆེ་རང་ཡལ་སྐྱོང་སང་འཆར། །དེ་
བཞིན་གནས་ཆེ་འང་བརྟགས་བ་ན། །མ་སྐྱིབ་སྐྱོང་གསལ་ཕྱི་གཤེག་བ། །ཐོང་བ་
གནས་འགྲུ་འདྲེས་བ་ཞེས། །གྲགས་ཤིང་རྣམ་ཉོག་ཅི་སྐྱེས་ཀྱང། །མི་འགོག་འགྲུ་
བ་ངོས་ཟེན་བར། །བྱས་ཉེ་དེ་ཡི་དོ་བོ་ལ། །འདྲིག་བ་རྗེས་ཀྱི་བྱ་བཅོན་
ནི། །འཕྱར་བའི་དཔེ་དང་མཚུངས་བ་ཡིན། །ཞེས་པས་ཡང་ན་རྣམ་ཉོག་སྐྱེས་བ་
ན་རྒྱ་གང་ལས་སྐྱེ་ཡི་འདུག རང་ཉིད་ཀྱི་དོ་བོ་གང་འཇ་ཞེས་འདུག དེ་ལྟར་
བརྟགས་ཤིང་དབྱུང་བས་མཚམས་རེ་རྣམ་ཉོག་ཡལ་སོང་བ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བས་
དེ་འཇ་བྱ་དགོས་གསུངས། དེ་ཡང་རྣམ་ཉོག་སྐྱེས་པའི་ཆེ་དང་པོ་ནས་མ་བཀག་
པར་རྣམ་ཉོག་གི་དོ་བོ་ལ་བརྟགས་ནས་འགག་འགྲོ་བ་ཞེས་འབྱུང་། དཔེར་ན།
རི་ལྟར་གཟིངས་ནས་འཕྱར་བའི་བྱ་རོག་ན། །སྤོགས་རྣམས་བསྐྱོར་ནས་སྐྱར་ཡང་
དེར་འབབ་བཞིན། །ཞེས་པ་རི་བཞིན་བསྐྱུངས་བ་ལས། །ཞེས་རྣམ་ཉོག་གི་དོ་བོ་
ལ་བརྟགས་པས་རྣམ་ཉོག་ཞི་བའི་དཔེ་ནི། རྒྱ་མཚོའི་དཀྱིལ་གྱི་བྱ་གཟིངས་ནང་
ནས་བྱ་ཞེས་པར་བཏང་བཞག་བ་ཡིན་ན་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་འབབ་ས་མེད་པས།

གང་མཚམས་ཤིག་ན་གྲུ་གཟིངས་ནང་དུ་ཚུར་སླེབས་ཡོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་
རྟོག་གི་ངོ་བོ་ལ་བརྟགས་བས་མཚམས་རེ་རྣམ་རྟོག་འགག་དེ་དུས་སྤང་གི་
གསལ་རིག་གི་སྟེང་དུ་མཉམ་བར་བཞག་དགོས་གསུངས།

རྣམ་རྟོག་གི་ངོ་བོ་ལ་བརྟགས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་རྟོག་ཞི། ལྟོང་སང་ལྟ་
གྲུ་སེམས་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྐྱིབས་བས་གསལ་བ། ལུལ་ཅི་ཡང་འཆར་དུ་རྩུང་
བའི་ཉིག་གི་བ་ཞེས་བ་དེ་འདྲ་འཆར། དེ་ཡང་རྣམ་རྟོག་ཞི་ཆེ་དེ་ལྟར་འཆར་གྱི་
ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་གཡོ་མེད་དུ་གནས་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་དེ་
གང་འདྲ་འདུག་བལྟས་ན། ལྟོང་སང་གསལ་ཉིག་གི་བ་འཆར་བ་སྤྱི་གཉིས་ཁྱད་
མེད་བ་འབྱུང་། རྣམ་རྟོག་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ངོ་བོ་ལ་བརྟགས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ལྟོང་
སང་འཆར་བ་དེ་དང་། སེམས་གཡོ་མེད་དུ་གནས་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་
དེ་གང་འདྲ་འདུག་བལྟས་བས་ལྟོང་སང་གསལ་ཉིག་གི་བ་ཤར་བའི་སེམས་སྤྱི་
གཉིས་ཁྱད་བར་མེད་བ་འབྱུང་། དེའི་སྐབས་སུ་གནས་འགྲུ་འབྲིས་བ་ཞེས་སྐོམ་
ཆེན་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་བྲེད་གྱི་ཡོད། དེ་ལྟར་སེམས་དམིགས་བ་ལ་ཅེ་གཅིག་
དུ་འཛོག་དེའི་ཆེ་འཛིན་སྤངས་ལ་གསལ་ཆའི་ངར་དང་ལྷན་བ་ཞེས་དམ་སྤྱེད་དེ་
བ་ཞེས་དགོས་ཀྱང་། འཛིན་སྤངས་ཏ་ཅང་དམ་བྲགས་ན་རིག་པ་འབྲུགས་ཀྱིས་
བསྐྱིམ་དགོས་བས་སེམས་དམིགས་བ་ལ་གནས་མི་སྦྱབ་པར་ལུལ་གཞན་དུ་འཕྲོ་
བའི་ཉེན་ཁ་འབྱུང་། དེ་འདྲ་འབྱུང་བས་ན་སེམས་ཅུང་ཟད་ལྡོད་དུ་གཏོང་དགོས།
ཡང་ལྡོད་བྲགས་ན་སེམས་ཞུས་ནས་བྱིང་བ་སླེབས་ཡོང་། བྱིང་བ་ལ་སྤང་རགས་
མང་པོ་ཡོད། གསལ་ཆའི་ངར་ཡོད་བ་དེ་ལ་གྱིམ་པའི་འབྲུགས་ཅུང་ལྡོད་གྱི་འདུག་
ན་དེའི་ཆེ་བྱིང་བ་སླེབས་པའི་ཉུགས་ཡིན། དེ་ནི་ངར་གི་ཉམས་སྤོང་གི་ཐོག་ནས་

གྱིམ་དྲགས་འདུག་ན་ཚོད་པ་སྐྱེ་བས་དེ་ལས་མར་ལྷོད་དུ་གཏོང་བ་དང་། ཡང་
ལྷོད་དྲགས་འདུག་ན་བྱིང་བ་སྐྱེ་བས་ཅུང་དམ་དུ་གཏང་དགོས་པ་སོགས། འཛིན་
སྤངས་དམ་ལྷོད་ནི་ཉམས་སྤོང་ལ་བཏགས་ཏེ་བྱ་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །

༥ སེམས་འཛོག་ཚུལ་ལ་དུག་གསུངས་ཡོད། སེམས་དམིགས་པ་
འཛོག་པའི་ཆེ་གང་འབྲ་དགོས་ཤེ་ན། སེམས་འཛོག་ཚུལ་དུག་གི་སྐོ་ནས་
བསྐྱངས་པ་ཡིན་ན་གདམས་ངག་གི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུར་འགྱུར། དེ་གང་འབྲ་ཞིག་
ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིན་དང་བྲལ་བའི་ཉི་བཞིན་བཞག། ཞེས་སྤྱིན་དང་བྲལ་བའི་ཉི་མ་དེ་
གསལ་པོ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསལ་ཞིང་རིག་པ་དེ་ལ་ལྟ་བའི་
ཆོ། རྣམ་རྟོག་དང་བྱིང་ཚོད་ཀྱི་སྤྱིན་དང་བྲལ་བ་ཉི་མ་ལྟར་དངས་ཤིང་གསལ་བ་
དང་། ལྷུང་ཆེན་མཁའ་ལ་སྤྱིང་བཞིན་བཞག། ཅེས་བྱ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ལྷུང་ཆེན་ཞེས་
པ་དེ་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱ་བའི་ཆེ་བྱ་ཚུང་ཚུང་རྣམས་འདུང་བའི་ཆེ་གཤོག་པ་རྟེན་
པ་བཞིན་རྟེན་མི་དགོས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚོལ་བ་ཆེན་པོ་མི་དགོས་པར་
རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཐག་རིང་པོར་འདུང་བྱུང་བ་ཞིག་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཏ་
ཅང་གྱིམ་དྲགས་ན་ཚོད་པ་སྐྱེ་བ་དང་། ཏ་ཅང་ལྷོད་པས་བྱིང་བ་སྐྱེ་བས། ཏ་ཅང་
གྱིམ་པ་དང་ཏ་ཅང་ལྷོད་པ་མ་ཡིན་པ།

རང་ཤུགས་ཀྱིས་གོང་དུ་ཁོང་གྱིམ་ཞེས་པ་ལྟར་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་
རྒྱ་དང་མ་བྲལ་བར་གསལ་ཆའི་ངར་དང་ལྷན་པས་བསྐྱང་དགོས་གསུངས་པ་
བཞིན་བྱ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་གཏོང་བཞིན་བཞག། ཞེས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ནི་ཐོག་
ཁར་རྩ་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་ཡང་རྒྱ་མཚོའི་གཏོང་ནས་གཡོ་མི་བྱུང་བ་བཞིན་
དུ། སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་སྐྱབས་སུ་རྣམ་རྟོག་སྤོ་བྱུང་ན་ཡང་། རྣམ་

རྟོག་རགས་པ་སྐྱེ་མ་བཅུག་པས་རགས་པས་གཡོ་མི་སྲུབ་པ་དེ་འདྲ་བྱེད་དགོས།
བྱ་ཚུང་ལྟ་ཁང་བལྟ་བཞིན་བཞག། ཅེས་སྐྱ་བྱ་ཚུང་ཚུང་གིས་ལྟ་ཁང་ནང་གི་རི་མོ་
ལ་ལྟ་བའི་ཆེ། རི་མོ་ཞིབ་ཅིང་ཕྱ་བ་དེ་དག་ལ་རྟོག་དཔྱོད་མ་བྱས་པར་རགས་པ་
ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་ལྟ་བ་ལྟ་བུ་ཡོང་། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དམིགས་པ་
ལ་འཛོག་པའི་ཆེ་དབང་ཤེས་སྣ་ལ་ཡུལ་གང་ཤར་བ་དེ་ལ་རྟོག་དཔྱོད་མི་བྱེད་
བར་སེམས་གསལ་རིག་ཅམ་གྱི་སྡེང་དུ་དམིགས་པ་གཏང་དེ་གཞག་དགོས།

མཁའ་ལ་བྱ་འཕྱར་རྗེས་བཞིན་བཞག། ཅེས་ནམ་མཁའ་ལ་བྱ་འཕྱར་བ་
ཡིན་ན་བྱ་འཕྱར་བའི་རྗེས་འདི་རེད་ཅེས་བསྟན་རྒྱ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོར་བ་
བདེ་སྲུག་བཏང་སྟོམས་གང་འདྲ་ཞིག་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་། ཐ་མལ་པ་དེ་དག་
རྒྱན་དུ་ཆོར་བ་བདེ་བ་སྤོང་བ་ན་དེ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། ཆོར་བ་སྲུག་བསྐྱེས་
སྤོང་བའི་ཆེ་ཁོང་ཁོ་སྐྱེ་བ། བདེ་སྲུག་གང་ཡང་མ་སྤོང་བའི་སྐབས་སུ་ཚོངས་པ་
གཉི་སྲུག་སྐྱེ་བའི་ཆགས་སྤང་ཚོངས་གསུམ་སྐྱེ་བ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད། ཡིན་ན་
ཡང་ད་ལྟ་ཉིང་རེ་འཛོལ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་ཆོར་བ་བདེ་སྲུག་གཏང་སྟོམས་གང་
འདྲ་ཞིག་བྱང་ན་ཡང་ཆགས་སྤང་གི་དབང་དུ་སྐྱེ་མ་བཅུག་པར་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་
གཅིག་དུ་གཞག་དགོས་གསུངས། **རས་བལ་བརྟམ་བ་བཞིན་དུ་བཞག།** ཅེས་
རས་ཁོང་སྟོམ་པོ་བཏིང་བ་ལྟ་བུ། བལ་གསེད་བརྒྱབས་ནས་ཁོང་སྟོམ་པོ་བཞག་
བ་ཡིན་ན་འཇམ་པོ་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་སྟོད་སྟོད་དེ་འདྲ་ཡོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་མཉམ་
པར་འཛོག་པའི་སེམས་དེ། དུག་གསུམ་མངོན་འགྱུར་བ་བྱིང་གློད་ཀྱི་རྩལ་རིག་
དང་བྲལ་བ། བྱིང་གློད་ནི་སྐྱོན་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པས་བྱིང་གློད་དང་ནམ་རྟོག་གཞན་
སྐྱེ་མ་བཅུག་པར་གཞག་དགོས་གསུངས།

དེ་འདྲ་བསྐྱོམས་པས་ལག་རྗེས་རི་འདྲ་ཞིག་འབྱུང་ཞེ་ན། མཉམ་གཞག་དོ་
 བོ་གང་གིས་ཀྱང་། །མ་སྐྱིབས་དྲངས་ཤིང་གསལ་བ་དང་། །གཟུགས་ཅན་གང་
 དུའང་མ་གྲུབ་པས། །སྟོང་སང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་། །ཅི་ཡང་འཆར་བས་ཅིག་
 གེ་བ། །ཞེས་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱོམས་པས་སེམས་
 གནས་དགུ་པའི་སྐབས་ལྟ་བུ་དེ་འདྲ་ཞིག་སྐྱེ་བས་བ་ན། མཉམ་གཞག་གི་དོ་བོ་
 སེམས་དམིགས་བ་དེ་ལ་བལྟས་པས། སེམས་ཞེས་བ་གཟུགས་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་
 བས་དྲངས་ཤིང་གསལ་བ། སྟོང་སང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ། དུལ་དང་སྔད་བ་ན་མེ་
 ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་བཞིན་འཆར་ཐུབ་པའི་ཅིག་གེ་བ། དུལ་དང་
 མ་སྔད་པར་གནས་པའི་སྐབས་སུ་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་དོས་འཛིན་དཀའ་བས་
 ཉམས་འཆར་ཐུབ་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་གནས་དགུ་བ་ཐོབ་པའི་སྐབས་
 སུ་བྱིང་ལོད་གྱི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ། མཉམ་གཞག་དེ་ལ་རྒྱུན་རིང་ལོར་གནས་ཐུབ་
 བ། ཅིག་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་ཚུན་ཆད་ཅི་ཐུབ་པའི་གསལ་བའི་ཉམས་ཡོད་བ་དེ་
 འདྲ་འབྱུང་གི་ཡོད། ལོན་གྱང་ཤིན་སྐྱུངས་གྱི་བདེ་བས་མ་ཐེན་ན་ཞི་གནས་དངོས་
 མིན་པར་གསུངས། ཤིན་སྐྱུངས་གྱི་བདེ་བ་ཞེས་བ་ལུས་སེམས་དགེ་བའི་བྱ་བ་
 ལ་ཅི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བ་ཞིག་བྱུང་བ་ན་ལུས་སེམས་ཤིན་
 སྐྱུངས་ཐོབ་བ་ཡིན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་གྱི་བདེ་བ་སྐྱེ། ལུས་གྱི་བདེ་བའི་རྒྱུ་
 གྱིས་ཡིད་ལ་བདེ་བ་འབྱུང་། ཡིད་གྱི་བདེ་བ་དེས་ཉ་ཅང་གཡོ་བའི་སྐྱོན་མེད་
 པར་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐེན་པས་ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པར་གྱུར་བའོ། །

སེམས་ཀྱི་རྫོན་པ་འདི་དོ་ལོ་བཤུག་པ།

༩ དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དེ་དོ་ལོ་གང་འདྲ་ཞིག་
 ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ནི། །མངོན་སུམ་ལྷག་གིས་མཐོང་མོང་
 གྲང་། །འདི་ཞེས་གཟུང་ཞིང་བསྟན་དུ་མེད། །གང་ཤར་འདོན་མེད་སྟུག་པར་
 འདོག། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་སྤར་བཅངས་སུ། །གཉོད་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ཅོ་
 ཞེས། །དེར་སང་གངས་རིའི་སྟོམ་ཆེན་པ། །པལ་ཆེར་དགོངས་པ་གཅིག་གིས་
 སྟོག། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཚུལ་འདི་ནི། །དང་པོའི་ལས་ཅན་སེམས་གནས་པ། །བསྐྱབ་
 པའི་མེད་བྱུང་ཐབས་མཁས་དང་། །སེམས་ཀྱི་རྫོན་པ་དོ་སྟོན་ཚུལ། །ཡིན་ཞེས་
 ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་སྟུ། །ཞེས་གོང་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་དུངས་ཤིང་གསལ་བ།
 སྟོང་སང་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་གསལ་ཞིང་ཕྱིག་གོ་བ་དེ་འདྲའི་སེམས་ཀྱི་དོ་ལོ་
 མཐོང་བས། དེར་སང་གི་སྟོམ་ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་དོ་ལོ་དོ་འཕྲོད་པ་ན།
 སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་མཐོང་བ་རེད། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་གསུང་རྣམས་ནི་སངས་
 རྒྱས་སྤར་བཅངས་སུ་གཉོད་པའི་གདམས་ངག་སངས་རྒྱས་ལག་དུ་ཡེན་གྱིད་ཀྱི་
 གདམས་ངག་རེད་ཅེས་བཤུད་ཀྱི་ཡོད། བཏ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཚོས་རྒྱན་ཁིང་གི་
 གཟིགས་པ་ཡིན་ན་དེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོ་མིན་པས་སེམས་ཀྱི་དོ་ལོ་ལ་རྒྱན་
 རྫོབ་པའི་དོ་ལོ་དང་། དོན་དམ་པའི་དོ་ལོ་གཉིས་བཞག་རྒྱ་ཡོད་པའི། སེམས་
 རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་དོ་ལོ་དང་།
 སེམས་རང་གི་གནས་ཚུལ་གང་ཡོད་པ་དེ་ལ་རྒྱན་རྫོབ་པའི་དོ་ལོ་ཟེར།

གོང་གི་སེམས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་ཤར་བ་དེ་
 སེམས་ཀྱི་རྫོན་པ་འདི་དོ་ལོ་ཡིན་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་དོ་ལོ་མ་ཡིན།

དེས་ན་སངས་རྒྱལ་གྱི་མོ་འཕང་ནི་དེ་ཅུམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོལ་མི་ཐུབ་གསུངས།
 དེ་ལ་བསྐྱར་བཤད་ཞུ་མི་དགོས། དམིགས་ལ་བསྐྱར་ས་ཏེ་ཞི་གནས་ཤུབ་སོང་
 ལྷན་པ་གང་ཡང་བྱ་རྒྱ་མེད། ཁ་སང་ཡིན་ན་རྟོགས་པ་སྐྱེས་ལྷུང་ལྷན་པ་བྱས་
 བས་སྐོམ་རྒྱག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་འདིར་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་
 སྐྱབ་ཚུལ་འདི་ལ་བརྟེན་པར། སྐྱབ་ཚུལ་མ་ལོར་བ་འདི་འདྲ་དགོས་བསམ་པའི་སྐོ་
 བས་ཞི་གནས་དངོས་སྐྱབ་རྒྱུའི་མོ་སྐབས་ལྷུང་ན་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་དགོས། བཏ་ཚེན་
 ལྷོ་བཟང་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཁོང་གིས་མཛད་པའི་ཕྱག་ཚེན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཡང་
 གསལ་སྐོབ་མེ་ཟེར་བ་དང་། དེའུ་ལ་ཚུ་རྣམ་རྩ་དེའི་འཁྲུལ་སེལ་ཞེས་པའི་
 ཟིན་གྲིས་ཤིག་བཅས་ཡོད་དེ་དག་ལ་གཟིགས་ན་འགྲིག་རྒྱ་ཡིག་ཐོག་བསྐྱར་ཟིན་
 པ་འགྲེལ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་གཅིག་ནི་བཏ་ཚེན་ལྷོ་བཟང་ཚོས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་
 དང་། གཞན་པ་དེ་དེའུ་ལ་ཚུ་རྣམ་རྩ་དེའི་གསུང་ཟིན་གྲིས་གནང་བ་དེ་རེད།

དེའུ་ལ་ཚུ་རྣམ་རྩ་བ་ཞེས་པ་ནི་ལོ་ལྷ་བཅུ་དགཉིས་ཀྱི་རིང་སྐྱབ་པ་རང་
 བཞུགས་མཁན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་གསུངས་པར་བརྟེན། ལྷོམ་རྒྱག་སྐྱངས་དེ་
 བོ་སྐོམ་བྱེད་མཁན་ལ་འདྲིས་རྒྱས་ཆེ་བས་དེ་དག་ལ་ངེས་པར་བལྟ་དགོས།
 ལྷོན་འགོ་དངོས་གཞི་མཇུག་གསུམ་ལས། དངོས་གཞི་ལ་སྐྱགས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་ཚེན་པོ་དང་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ལུགས་
 ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་པོ་དེ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་པོ་
 དེ་འཆད་པ་ལ་སྐོབ་དུ་ཞི་གནས་བསྐྱབས་དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱོང་བ་ཉིད་བཤད་དགོས་
 པའི་ཞི་གནས་སྐྱབ་ཚུལ་དེ་སོང་ཟིན། སེམས་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ཅན་དུ་མ་བྱུབ་
 པའི་སྐོང་སང་ག། སྐྱབ་བྱེད་དང་བྲལ་བའི་གསལ་ག། ལུལ་ཅི་ཡང་འཆར་དུ་རུང་

བའི་ཉིག་གེ་བ་ཟེར། དེ་འདྲའི་སེམས་དེ་རོ་སྤྲད། དེ་ལ་དམིགས་ནས་མི་སྡོག་པའི་
གནས་ཆ་དང་། གསལ་བའི་ངར་དང་ལྟན་པའི་སློབ་ནས་ཤུག་པ་བསྟེན་པའི་ཤུག་
བ་སྤྲོད་ཚུལ་མ་ལོར་བའི་ཞེ་གནས་བསྐྱབས། ཞེ་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་སེམས་དེ་
ལ་སྤོང་སང་། གསལ་བ། ཉིག་གེ་བ་ཞེས་པ་དེ་སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་རོ་བོ་
ཡིན།

སེམས་དོན་དམ་པའི་རོ་བོ་བཞད་པ།

༘ སེམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་རོ་བོ་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་རོ་སྤྲོད་པ་ནི་འདི་
ནས་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། ད་ནི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལ། །རོ་སྤྲོད་རི་ལྷར་བྱ་བའི་ཚུལ།
སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀུན། །རུར་སྤྱིག་འདྲིན་པའི་ཚུལ་བཟུང་
ནས། །བདག་སློ་རྣོངས་པའི་ལུན་སེལ་བའི། །ཅ་བའི་སྤྲོ་མའི་ཞལ་གདམས་
དགོད། །འདི་ནས་ཚོམ་པ་དམ་བཅའ་ཚིག་གཅིག་བྱུང་བ་ནི། གཞུང་དངོས་
གཞིའི་དབྱུང་རྩལ་པ་དམ་བཅའ་བྱས་ཟིན་ཀྱང་། སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་རོ་བོ་
རོ་སྤྲོད་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཚོམ་པ་དམ་བཅའ་གཅིག་བྱས་ཡོད། ད་ལྟ་འདི་ནི་
སེམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་རོ་བོ་ཚོས་ཉིད་རོ་སྤྲོད་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚོམ་པ་དམ་བཅའ་
བྱས་པ་ཡིན། བཤེན་ཚོ་སྤོ་བཟང་ཚོས་རྒྱན་གྱི་སྤྲོ་མ་མཁའས་བྱུབ་སངས་རྒྱུས་ཡེ་
ཤེས་ལྷ་བ་དེ་ཡིན། སྤྲོ་མ་སངས་རྒྱུས་སུ་བལྟ་དགོས་པས། སངས་རྒྱུས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དུ་བསྐྱུས་པ་དུར་སྤྱིག་འདྲིན་པའི་ཚུལ་བཟུང་བ། བཤེན་
ཚོ་ཁོང་གི་ཕྱགས་རྒྱན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲིས་པས། མི་
ཤེས་པའི་ལུན་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་མཇུག་པའི་ཅ་བའི་སྤྲོ་མའི་ཞལ་གྱི་

གདམས་པ་དེ་འདྲིར་དགོངས་པར་བྱ་ཞེས་པ་ལོ། །

འདི་ལ་ངོ་སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། མྱིང་པོ་བསྟུས་ཏེ་
བསྟན་པ་ལོ། །མདོ་ལས། སེམས་བཏུལ་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་
གཞན་དུ་མི་བཅས། ཞེས་པ་དང་། སེམས་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་ན། །སངས་
རྒྱས་གཞན་དུ་མ་ཚོལ་ཅིག །ཅེས་དེ་འབྲེག་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད། དེ་ལ་འཇུག་
གཞི་ཡོད་པས་སེམས་ངོ་སྟོན་ཚུལ་གྱིས་དབྱེ་བ་བསྟན་ཞེས་གསུངས། སེམས་
ཉིད་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་ན། །སངས་རྒྱས་གཞན་དུ་མ་ཚོལ་ཅིག །ཞེས་པ་དེ་
མདོ་ལུགས་ལྟར་ན་སེམས་ཀྱི་སྦྱིང་བྱི་ཚོས་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱབ་གཞི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཞེས་པ་དེ། སྦྱིབ་པ་དང་བྲལ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་
དགོས་པས་དེ་ལ་དགོངས་ནས། སེམས་ཉིད་སངས་རྒྱས་རེད། སངས་རྒྱས་
ཞེས་གཞན་ལ་བཟུ་རྒྱ་མེད་ཅེས་གསུངས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱབ་གཞི་དེ་རང་
གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་རེད། གཞན་ལ་བཅས་ན་དགོས་པ་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལོ། །

སྟུགས་ལུགས་ལྟར་ན་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་གཉེན་མ་ལྟན་ཅིག་སྦྱིས་པའི་
འོད་གསལ་ཞེས་པ་དེ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྟོན་པ་ངོས་ཟིན་པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་རྒྱུར་བ་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཛོལ་བ་དང་། འཆི་བ་འོད་གསལ་
དེ་ཐ་མལ་བར་ཤོར་བ་ཡིན་ན་འཁོར་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བས། སེམས་འཁོར་འདས་
གཉིས་ཀྱི་རྩ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་གསུངས། སྟུགས་ལུགས་ལྟར་ན་སེམས་རྟོགས་ན་
སངས་རྒྱས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་གཉེན་མ་ལྟན་ཅིག་སྦྱིས་པའི་འོད་གསལ་
དེ་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ། འོད་གསལ་མ་བྱ་འབྲས་བུ་བ་བྱས་ཏེ་ལམ་གོང་མ་
གོང་མ་མདོན་དུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་པས། སེམས་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་

ཡིན། །ཞེས་མདོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་གསུངས་
པའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན། སེམས་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་དེ་ངོས་ཟེན་པ་ན་དོན་དངོས་ལ་
སེམས་ཀྱི་གཞི་རྩ་བཅད་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ལ་འདོད་པ་མང་པོ་ཡོད། འགའ་
ཤམ་ཀྱིས་རྣམ་ལྷན་གྱི་ཤེས་པས་རྗེས་མི་གཅོད། མ་འོངས་པའི་ཤེས་པས་སྡོན་
མི་བསྟུ། ད་ལྟའི་ཤེས་པ་སོ་མ། མ་བཅོས་པ་ཞེས་རྣམ་རྟོག་གང་ཡང་སྐྱེ་མ་
བཅུག་པ་བྱས་ནས་བཞུགས་པ་ཞིག་དང་། ལྟོང་སང་། གསལ་བ། ཡུལ་ཅི་ཡང་
འཆར་རུང་བ། ཉིག་གི་བ་ཟེར་བ་དེའི་སྡོན་དུ་སེམས་བཞག་དེ་འབྲ་བྱས་པ་ཡིན་
ན་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྗེས་བར་མཐོང་ཞིང་། སེམས་ངོ་འཕྲོད་པ་རེད་ཅེས་གསུང་
མཁན་ཡང་ཡོད། སེམས་ངོ་སྤྲད། སེམས་ངོ་འཕྲོད་པ་ན། སེམས་དུལ་ན་སངས་
རྒྱས་ཡིན། ཞེས་པའི་རྟོགས་པ་དེ་སྐྱེས་པ་རེད་ལ། སེམས་ངོ་འཕྲོད་པས་ན་དགེ་
སྤྲིག་གི་སྤང་དོར་གཞན་གང་ཡང་བྱ་མི་དགོས་ཞེས་དེ་འབྲ་བཤད་མཁན་ཁ་ཤས་
བྱུང་ཡང་དེ་དག་འོར་བ་ཡིན། སེམས་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་མཐོང་བར་བརྟེན་ལས་འབྲས་
ལ་ཅི་མཐོང་བྱ་མི་དགོས་ཞེས་པ་དེ་ཡང་འོར་བ་ཡིན།

གང་ཡིན་ཞེ་ན། གལ་སྲིད་གང་ཟག་དེས་སྣོང་ཉིད་རྟོགས་ཡོད་ན་སྣོང་པ་
དང་རྟེན་འབྲུང་གཉིས་པན་ཚུན་གཅིག་གོགས་གཅིག་ཏུ་འགོ་བ་ཡིན། དེ་ཡང་
སྣོང་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་རྟེན་འབྲུང་ལ་ཡིད་ཆེས་ཆེ་རུ་འགོ་བ་དང་། རྟེན་
འབྲུང་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྣོང་པ་ལ་ངེས་པ་ཆེ་རུ་འགོ་བ་དེ་འབྲ་དགོས། སྣོང་
པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ན་ལས་འབྲས་ལ་ཅི་མཐོང་ཆེ་རུ་འགོ་དགོས། དཔེར་ན། རྗེ་
བཙུན་མི་ལ་ནི་སྐྱ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་པ་རེད། ཁོང་གིས་དོན་དམ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་མེད་ལ། སེམས་ཅན་ཡང་མེད་ཅེས་གསུངས། དེས་

ནི་སྦྱིར་སེམས་ཅན་མེད་པར་མ་གསུངས་པར་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
སངས་རྒྱས་སོགས་མེད་ཅེས་པ་དང་། གུན་རྫོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐམས་
ཅད་ཡོད་ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་རེད་ཅེས་གསུངས། དོན་དམ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ན་མེད་ཅེས་གསུངས་པས་མི་ལ་རས་པ་ཆད་ལྟ་བུ་རེད་ཅེས་སྦྱར་
འདེབས་ལྷུ་མཁན་ཁ་ཤས་བྱུང་། ཆད་ལྟ་བུ་རེད་ཅེས་སྦྱར་བ་ལྷུ་པ་ན་རྗེ་བཙུན་
ཀྱིས། ང་ཆད་མ་ཆད་ནི་ངའི་སྦྱོད་པ་ལ་ལྟོས་ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་ང་ཆད་
ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

འོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྟོན་ཁྲིམ་པ་ཡིན་ཡང་ལས་འབྲས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་
བརྩེ་སྤྱང་བྱེད་སྤྱངས་རབ་དུ་བྱུང་བ་ལས་ལྷག་པ་གནང་གི་ཡོད་གསུངས་ཀྱི་ཡོད།
མདོར་ན་ལྟ་བུ་རྟོགས་ན་ལས་འབྲས་ལ་བརྩེ་མི་དགོས་པ་ཡིན་ན། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་
རས་པས་ལས་འབྲས་ལ་བརྩེ་འཛོག་བྱེད་མི་དགོས། བོད་གངས་ཅན་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་
རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་ནི་ལྟ་བུ་རྟོགས་ཀྱང་ལས་འབྲས་ལ་བརྩེ་འཛོག་
ཆེན་པོ་གནང་བས་སྤར་གྱི་བཤའ་ཚུལ་དེ་དག་ནི་འོར་བ་ཡིན་འོ། །

དེས་ན་ཕྱག་ཆེན་སྦྱོང་ཚུལ་དང་། རང་ལུགས་ལ་ཚོས་ཉིད་ངོ་སྦྱོད་བྱེད་
ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཐོག་མར་སྦྱང་བ་ཉིད་རྟོགས་ན་དོན་ཆེན་
པོ་ཡིན་པ་དང་། རྟོགས་དཀའ་བ་ཡིན་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་
གདུལ་བྱ་སྤྱན་མོང་བའི་སྤང་ངོར་ཚོས་མ་བསྟན་པར་ཞབ་བཞི་བཙུ་ཞེ་དགུར་
བཞུགས་པའི་ཚོ། ཟབ་ཞི་སྦྱོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྲས། །བདུད་ཅི་ལྟ་
བྱའི་ཚོས་ཤིག་ཁོ་བོས་རྟོན། །སྤུ་ལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་རུས་པས། །མི་སྦྱ་
ནགས་ཀྱི་ནང་དུ་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་ཚོས་ཟབ་མོ་ཞིག་ངས་རྟོན་ཀྱང་སྤུ་ལ་

བསྟན་ཀྱང་གོ་མི་རུས་པས། རེ་ཞིག་ཚེས་འདི་གཞན་ལ་མི་གསུང་པར་གནས་
 པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་པས། རྟོགས་དཀའ་པར་བསྟན་པ་ཡིན། མ་རྟོགས་ན་འཁོར་
 བ་ལས་མི་གྲོལ་བས་མ་རྟོགས་པར་ཐབས་མེད་པ་དང་། ཚེས་གང་གསུངས་པ་
 ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱ་འཁོར་བ་ལས་བསྐྱལ་བའི་སྲིད་ཏུ་གསུངས་པས། འཁོར་བ་
 ལས་སྦྲོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་སྦྲོང་བ་ཉིད་དེས་པར་ཏུ་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ནི་འགའ་ཞིག་དངོས་སུ་སྦྲོང་བ་ཉིད་བསྟན་
 བས་གདུལ་བྱ་སྦྲོང་བ་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་མཛད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་དངོས་སུ་
 སྦྲོང་བ་ཉིད་མ་བསྟན་ཡང་བརྒྱུད་ནས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་
 མཛད་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། སྦྲོད་འཇུག་ལས། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་
 བློ། ། ལྷན་པས་ཤེས་རབ་དོན་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་བཏང་
 བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟུངས་པ། བཟོད་པ་བསྐྱོམས་པ། བཙོན་འགྲུས་བརྩམས་
 པ། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་སོགས་པར་སྦྱིན་ཏུ་གྱི་ཡི་གྲུལ་
 གཞན་ཐམས་ཅད། སར་སྦྱིན་ཏུ་གྱི་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་དོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་སྦྲོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་སློ་སྦྱེ་བའི་དོན་ཏུ་གསུངས་པ་ཤི་སྟབས་དེད་གསུངས་པའོ། །

རོ་བོ་རྗེས། ཚེས་ཀྱི་སྲིད་པོ་བརྒྱུད་ཁྲི་དང་། །བཞི་སྦྲོང་གསུངས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས། །ཚེས་ཉིད་འདི་ལ་གཞོལ་ཏུ་བབས། །ཞེས་སྦྲོན་པས་ཚེས་ཀྱི་སྲིད་པོ་
 བརྒྱུད་ཁྲི་བཞི་སྦྲོང་གསུངས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བབ་ས་ལྟ་བུ་སྦྲོང་བ་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཆེད་ཏུ་བབ་ཡོད་གསུངས། དེ་བཞིན་ཏུ་སྦྲོབ་དཔོན་ཀླ་མ་ཤི་ལའི་
 སྦྲོམ་རིམ་ཏུ་ཡང་གསུངས། རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་
 གཅིག་ཏུ་བབ་ཡོད། ལྷ་བ་ཟབ་ཤོས་ནི་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷ་བ་ཚེས་ཐམས་

ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཡིན། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་
 བ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་ཞེས་པ་དེ་སྟོང་ཉིད་འདིར་བཤད་པ་བཞིན་རྟོགས་
 དགོས་གསུངས། དངོས་སུ་དེ་ལྟར་བསྟན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་མཛད་
 པ་ཡིན། དངོས་སུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅེས་མ་གསུངས་ཀྱང་། གྲུབ་
 མཐའ་བཞིའི་བདག་མེད་ལ་འདོད་ཚུལ་མ་འདྲ་བ་ཡོང་བ་དེ་ཡང་། མཐའ་
 གཏུགས་ན་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 ཐབས་སུ་གསུངས་པ་ལ་སྟོན་ཡིན། བདག་མེད་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 དང་། ཚོས་གྱི་བདག་མེད་གཉིས་སུ་གསུངས། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་
 ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅེས་པ་དེ་དགག་གཞི་ལ་མི་འདྲ་བ་མ་གཏོགས།
 དགག་བྱ་ནི་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་གྱི་དགག་བྱ་དང་ཁྱད་པར་མེད། གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་
 བ་བཞི་སྟེ། དབུ་མ་པ། སེམས་ཚམ་པ། མདོ་སྟེ་པ། རྩེ་བྲག་སྐྱ་བ་རྣམས་སོ། །

དེ་དག་ནང་པན་ཚུན་ལ་མཚོག་དམན་ཡོད་པས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་དབུ་
 མ་པ། དེའི་འོག་སེམས་ཚམ་པ། དེའི་འོག་མདོ་སྟེ་པ། དེའི་འོག་རྩེ་བྲག་སྐྱ་བ་ཡིན།
 དབུ་མ་པ་ལ་ནང་གསེས་རང་རྐྱེད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་པ་གཉིས་སུ་བྲེས་ནས་
 རང་རྐྱེད་པ་མན་ཚད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་གང་ཟག་རང་རྐྱེད་པའི་
 རྣམ་ཡོད་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པར་འདོད་པ་ཚམ་ལས། གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པ་འགོག་མི་ཐུབ། རྩེ་བྲག་སྐྱ་བ་དང་མདོ་སྟེ་པ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལས་སྐྱ་བ་མི་
 འདོད་ལ། ཚོས་གྱི་བདག་མེད་ཀྱང་མི་འདོད། སེམས་ཚམ་པས་ཚོས་གྱི་བདག་
 མེད་བཞེད་ཀྱང་གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་ཚད་མ་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་
 གཉིས་སྟོང་ལས་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་མི་བཞེད། གཉིས་སྟོང་དེ་ནི་བདེན་གྲུབ་

ཏུ་འདོད།

དཔུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་བདེན་གྲུབ་མེད་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
 པ་ཡོད་པར་འདོད། གཤམ་ཉེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའམ་རང་ངོས་ནས་
 གྲུབ་པ་མེད་པ་དང་། རྒྱུས་ངོས་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་པ་མེད་ན། རྒྱ་ལས་
 འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཅེས་པ་ཡང་མེད་པར་འདོད། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་
 བ། རྒྱུས་ངོས་ནས་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེ་བའི་ལུས་པ་དེ་མེད་པས། རྒྱུས་ངོས་ནས་
 རྒྱུས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཅེས་པ་
 རྣམས་སེམས་ཀྱིས་རྣོ་མ་པ་ཅམ་ལས་དོན་ལ་མེད་པར་འགྲུབ། དོན་ལ་རྒྱ་འབྲས་
 མེད་ན་མི་འཐད་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད། རྒྱ་མཚན་མཐར་
 གཏུགས་ན་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་སྲིད། ཞེས་འགོད། འོན་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ནི་
 གཏུན་ནས་མེད་པར་གསུངས། སེམས་ཅམ་པས་ནི་འདུས་བྲས་ཐམས་ཅད་
 བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་རྒྱུས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་འགོད་ཀྱི་ཡོད། དཔུ་
 མ་ཐལ་འགྲུར་བས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད། རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱིས་གྲུབ་ན་རྒྱུས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད། རྒྱུས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པས་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་དགོས། ཞེས་འོག་མས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
 པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་པ་དེ་ཐལ་འགྲུར་བས་རིགས་པ་ཐབ་ཏུ་སྤྱིན་ནས་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འགོད། གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་
 བདག་མེད་འདོད་ཚུལ་མི་འབྲ་ཡོད་པ་དེ་དག་དངོས་དང་བརྒྱུད་པས་སྣོང་བ་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་འགོ་བ་ལ་སྤྲུག་ཡིན། དང་པོ་སྤྲུ་སྤྲུགས་པའི་ལྷ་བ་ལ་གོམས་

ནས་རང་རྒྱ་རྒྱལ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཡོད་པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་དེ་སྒྲོག་
པའི་ཆེད་དུ་ཐོག་མར་རང་རྒྱ་རྒྱལ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་བདག་གིས་སྟོང་བ་ཙམ་
བསྟན། དེ་ལ་སློ་བོམས་ནས་སློ་མཚོག་དུ་གྱུར་བ་དག་ལ་རིམ་བཞིན་གཉིས་སྟོང་
དང་། བདེན་སྟོང་། རང་གི་མཚན་ཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོང་བ་བསྟན་པས། གྲུབ་
མཐའ་ལྷ་མ་ལྷ་མ་དེ་དག་གི་མ་སྲི་མའི་ལྷ་བ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་འགྲོ་བས་
དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་སློ་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་གཞིལ་བ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། མདོར་
ན་གྲུབ་པས་ཚོས་གང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་
གསུངས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། དེ་ལྟར་གསུང་དགོས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་མེད་
མ་རྟོགས་ན་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་བ་དང་། བདག་མེད་མཐོང་ན་འཁོར་བ་ལས་
གྲོལ་བས་དེ་དག་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན།

བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།

༥ འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་མི་རླུབ། ཞི་གནས་ལ་བསྐྱལ་བ་མང་
པོའི་བར་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་སྟབ་མཁན་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་གིས་འཁོར་བ་སྟོང་
མི་རླུབ། དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་འདིག་ཅེན་གྱི་ཁམས་སུ་བྱོན་པའི་སྐབས་
སུ་སུ་སྟེགས་པ་ལྷག་སྟོང་ཞེས་པ་ཞིག་རྒྱུད། ལྷག་སྟོང་པས་ཞི་གནས་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་ཏེ་སེམས་ལ་ད་ཐར་པ་ཐོབ་ཡོད་སྟམ་ནས་མཉམ་པར་བཞག། དུན་
རིང་པོར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆེ། སུ་སྟེགས་པ་དེ་རལ་བ་བཞག་ནས་གནས་
པའི་རལ་བ་དེ་གྱི་བས་བཅད་སྟབས། མཉམ་གཞག་ལས་ལྡངས་པ་ན་རལ་བ་གྱི་

བ་ཡིན། དཔེར་ན། རང་ཉིད་སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བུ་ལ་མོས་པ་ཆེ་ཡོད་ན་གནས་
 སྐབས་སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བུ་བསྐྱོན་དགོས། ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་འབད་
 ཚོལ་དང། ཚོགས་བསགས་སྐྱིབ་སྦྱོང་གཉེན། ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟོགས་པའི་
 སྦྱོན་ལམ་ཡང་ཡང་བརྒྱབ་ན། ཉམ་ཞིག་སྐྱེན་དང་སྤང་པའི་ཆེ་དབྱ་མའི་ལྟ་བུ་
 རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྟ་བུ། ཚོས་
 ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཅེས་བརྗོད་ན། ཡོད་པའི་ཚོས་
 གང་ཡང་མི་འདུག ལས་རྒྱ་འབྲས་ཡང་མི་འདུག་སྟམ་ནས་ཆད་མཐའ་ལ་ལྟར་
 བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། ང་རང་ཚོ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཅེས་ཐལ་
 འགྱུར་པའི་ལྟ་བུ་བཤད་པའི་ཆེ་སྐྱམ་སྤང་སྐྱེ་སྐྱུ་མེད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད་མ་
 གཏོགས། སྦྱོན་སྦྱོན་པ་ཞལ་བཞུགས་དུས་སུ་སྦྱོང་ཉིད་སྦྱོན་པའི་སྦྱོང་དུ་མི་རུང་
 བ་ལ་སྦྱོང་ཉིད་བཤད་པ་ན། དེ་དག་གི་སྒོ་ལུས་དུ་མ་ཚུད་པར་ཁ་ནས་ཁྲིམ་སྐྱུགས་
 ཉམ་གཞི་བ་རེད་ཅེས་དེ་འདྲ་བཤད་སྒོལ་ཡོད།

དེར་བརྟེན་གྲང་ཚུང་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱའི་སྐབས་སུ་མ་སྦྱངས་པ་ལ་
 སྦྱོང་ཉིད་བསྟན་པར་མི་བྱ་གསུངས་པ་ཡིན། སྐབས་འདིའི་ལྟ་བུ་ཐལ་འགྱུར་བས་
 བཞེད་པ་ལྟར་བཤད་དགོས། བདག་མེད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང། ཚོས་
 ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་ཡོད། དེ་གཉིས་ལ་སྤང་རགས་མེད། འོན་ཀྱང་ཁྱད་གཞིའི་
 གནད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་སྤང་བས་དང་པོར་བཤད། གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་ཅེས་པ་ནི་ཁྱད་གཞི་གང་ཟག་ཞིག་གི་སྦྱང་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་ཟེར། ཁྱད་གཞི་གང་ཟག་རྟོགས་པ་ལ་བདག་གཞི་སྤང་པོ་
 ལྟ་བུ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་རྟོགས་དགོས། བརྟེན་ནས་

བཏགས་པའི་རྟོན་འབྲེལ་དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བདག་མེད་བསྐྱབས་པས།
གང་ཟག་རྟོགས་པ་ན་བཏགས་ཡོད་རགས་པ་ཞིག་རྟོགས་དགོས། གལ་ཏེ་བདེན་
པར་བྱུང་བ་ཡིན་ན་གང་ལ་ཡང་མ་བརྟེན་པའི་ཚུགས་སྐབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་
དགོས། གང་ཟག་རྟོགས་པ་ན་བདག་གཞི་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་རྟོགས་དགོས་པས།
འུད་གཞིའི་གནད་ཀྱིས་རྟོགས་སྐྱབ་པའི་ཞེས་གསུངས་པའོ། །

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པ་མི་སློབ་པ་བདག་མེད་པ་རྟོགས་ཚུལ།

༩ གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་བ་ལ། དགག་བྱ་ངོས་མ་
ཟེན་པར་དེ་བཞག་པའི་སྟོང་བ་སྤོམ་མི་བསྐྱབ་མི་སྐབ་པས་ཐོག་མར་དགག་བྱའི་
བདག་ངོས་བཟུང་དགོས། དེ་ངོས་ཟེན་པ་ན་དགག་བྱའི་བདག་དེ་པར་བཞག་
ནས་བདག་མེད་པ་བསྐྱབ་དགོས་པས། དུལ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བའི་བདག་དེ་ལ་
དགག་བྱའི་བདག་ཟེར། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་སྐབས་དགག་བྱ་བཞག་ཆེ་ཚུང་
རན་པོ་ཞིག་ངོས་མ་ཟེན་ན། ཏེ་ཅང་འབྲེལ་ཆེ་བྲགས་ན་ཡོད་ཚད་བཞག་ནས་ཆད་
མཐར་ལྷུང་བས་མི་རུང་ལ། ཡང་ན་དགག་བྱ་འབྲེལ་ཚུང་ནས་སློབ་བྱས་ཀྱི་དགག་
བྱ་ཞིག་བཟོས་ཏེ་དེ་བཞག་པ་དེ་ལ་བདག་མེད་ཅེས་ཟེར་ཡང་། སོ་སོས་སློབ་
བཟོས་པ་བཞག་པ་ཅོམ་ལས་དགག་བྱ་མི་ཞིགས་པས་ངེས་པར་དུ་དགག་བྱ་
ངོས་ཟེན་དགོས། བདག་འཛིན་ནམ་ངར་འཛིན། ངའོ་སྤྲུལ་པའི་འཛིན་པ་དེ་ལ་
འཛིན་ཚུལ་མ་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད། ང་དེ་ཉིད་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བའི་འུད་པར་དུ་
བྱས་ནས་གང་ལ་ཡང་མ་སྟོབ་པ་ཚུགས་སྐབ་རྒྱང་རེར་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་འཛིན་པའི་སློབ་
གཅིག་དང་། ང་དེ་བདེན་པར་མ་བྱུང་བ་མིང་དང་རྟོག་པས་པར་བཏགས་པ་ཅོམ་

ལས་གཞན་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་མཁན་གཅིག་བདེན་གྲུབ་
གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡང་མ་ཡིན། བདེན་མེད་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡང་
མ་ཡིན་པའི་ངོ་ལོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དོ། །

བདེན་རྒྱུ་གང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་ངོ་ལོ་སྟམ་དུ་འཛིན་ཚུལ་དེ་
ཐ་སྙད་པའི་ང་འཛིན་ཚུལ་ཡིན། དེའི་འཛིན་པ་ལྟར་གྱི་ང་དེ་ཡོད། དཔེར་ན། ང་
ཟས་ཟ། ང་གོས་སྟོན། ངས་ཚོས་བྱེད། ངས་ཐར་པ་སྐྱབ་ཅེས་པའི་ང་དེ་ཡོད། ང་
དེ་བདེན་གྲུབ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་འཛིན་ཚུལ་ལྟར་གྱི་ང་དེ་མ་
གྲུབ་པས་དེ་དགག་དགོས། བདེན་མེད་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་འཛིན་ཚུལ་
དེ། བདེན་མེད་ལ་གོ་བ་རྙེད་ནས་འཛིན་པ་མ་གཏོགས་གོ་བ་མ་རྙེད་པ་ལ་འཛིན་
ཚུལ་དེ་མེད། ང་བདེན་གྲུབ་དུ་འཛིན་པའི་སྟོ་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཟེར་
ཞིང་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་བའོ། །དེ་སྲུང་པོ་བདེན་གྲུབ་དུ་འཛིན་པའི་ཚོས་གྱི་
བདག་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་ནས་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་ནི་
མཚུངས་པ་ཡིན། གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པ་ལ་སྲུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པ་
སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ཡང་གང་ཟག་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་དེའི་སྟོན་དུ་སྲུང་པོ་
སྟོ་ཡུལ་དུ་འཁར་ནས་དེ་ལ་བཏགས་པའི་ང་ཞེས་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར། གང་ཟག་སྟོ་
ཡུལ་དུ་མ་འཁར་བའི་སྟོན་སྲུང་པོ་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཁར་མ་ཐག་སྲར་བདེན་འཛིན་ལ་
གོམས་པ་ཆེ་བའི་དབང་གི་སྲུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པས། གང་ཟག་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་སྟོན་དུ་སྲུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་འོ། །

ཚོས་རྣམས་གྱི་ཡོད་ཚུལ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཚོས་གང་དང་གང་
ཡིན་ཡང་མིང་གིས་པར་བཏགས་པ་ཚཱ་དང་། རྟོག་པའི་དབང་གི་པར་བཞག་པ་

ཅམ་དུ་ཡོད་ཀྱི་ཚེས་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་དོ། །ཚེས་
 རྣམས་ལ་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པས་སྦྱིར་ཡོད། མིང་དང་རྟོག་པའི་དབང་
 གི་བཞག་པ་ཅམ་མིན་པ་ཞིག་གྲུབ་ན་དགག་བྱུང་འགྱུར་བས། ཡོད་ཚུལ་ནི་མིང་
 དང་རྟོག་པའི་དབང་གི་བཞག་པའི་ཡོད་པ་ལས་མ་འདས་སོ། །དེར་བརྟེན་དེའི་
 རྟོག་སྟོགས་མིང་དང་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པ་དེ་
 དགག་བྱ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་མིང་དང་རྟོག་པའི་དབང་གི་བཞག་པའི་དཔེ་གང་ཡིན་ཞེ་
 བ། ཐག་པ་ཁ་པོ་འབྲིས་ལུགས་སྦྱུལ་དང་འབྲ་ཞིང་། དུས་ནམ་གསལ་ལ་མ་
 གསལ་གྱི་སྐབས་སུ་བརྟུལ་པ་ན་ཁོའི་མདོག་དང་། འབྲིས་ལུགས་སྦྱུལ་དང་འབྲ་
 བས་རྟོག་པའི་དབང་གི་སྦྱུལ་འདུག་སྟུལ་པའི་རྟོག་པ་སྦྱེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 འཛིགས་སྣང་སྦྱེ་བ་དེ་འགྱུར་བས། རྟོག་པའི་དབང་གི་བཞག་ལུགས་དེ་ལྟར་ཡིན།
 སྦྱུལ་འདུག་སྟུལ་པའི་རྟོག་པ་སྦྱེས་པའི་སྦྱུལ་དེ་ཐག་པའི་སྣང་དུ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།
 སྦྱུལ་རྟོག་པས་བཞག་ནས་འཛིགས་སྣང་སྦྱེ་བ་མ་གཏོགས། ཐག་པའི་ངང་ནས་
 སྦྱུལ་དུ་གྲུབ་པ་གཏན་ནས་མེད། ཐག་པའི་ངོས་ནས་སྦྱུལ་དུ་གྲུབ་ནས་འཛིགས་
 སྣང་སྦྱེས་པ་མིན་གྱི། སོ་སོའི་རྟོག་པས་སྦྱུལ་དུ་བཏགས་ནས་དེའི་དབང་གི་
 འཛིགས་སྣང་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཚེས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་རང་ངོས་
 རྣམ་གྲུབ་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། དཔེ་དེ་ལྟར་བཞག་པ་དེ་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་
 དཔེ་བཞག་པ་ཅམ་ལས། ཐག་པ་ལ་སྦྱུལ་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཚེས་ཐམས་ཅད་མེད་
 ཅེས་གསུངས་པ་མིན་ནོ། །གང་ཐག་གི་བདག་འཛིན་དེས་ང་ཞེས་འཛིན་པའི་ང་
 དེ་མིང་དང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་མིན་པའི་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་འཛིན། མིང་དང་རྟོག་

པའི་དབང་གི་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་བདག་གཞིའི་ངོས་ནས་ཚུར་མིང་རེར་
 ཡོད་པ་ལྟ་བུར་འདྲིན་པས་འདྲིན་ཚུལ་དེ་ངོས་ཟིན་དགོས། དགག་བྱའི་བདག་
 འགོག་པ་དང་བདག་མེད་སྐྱབ་པ་ལ་ཐོག་མར་དགག་བྱ་འཆར་ཚུལ་ངོས་ཟིན་
 པར་བྱ་བ་གསལ་ཆེ། དེ་ཡང་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཤད་པ་ཅུ་དང་། ལྷ་མས་
 གསུངས་པ་ཅུ་གྱིས་མི་པན་པས། རང་ཉིད་གྱིས་བསམ་སྒོ་བཏང་ཉེ་སྤྱོད་བའི་
 ཐོག་ནས་ངོས་ཟིན་སྐབ་པ་ཞིག་དགོས། སྤྱོད་བའི་ཐོག་ནས་ངོས་ཟིན་ཐབས་གང་
 འདྲ་དགོས་ཤེ་ན། རང་ཉིད་ལ་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོ་བྱུང་བའམ། ཡང་ན་འདྲིགས་
 སྤང་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ཁྲིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ན། ང་སྐྱུག་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་།
 ང་དགའ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་ང་ཞིག་འཆར། དེ་ཡང་མིང་དང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་མ་
 ཡིན་པར་མིང་རེ་བ་ཞིག་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར། དེའི་དུས་སུ་རིག་པ་བྱུང་པོ་བྱས་ནས་
 ངོས་ཟིན་སྐབ་པ་བྱ་དགོས། དགག་བྱ་དེ་ངོས་ཟིན་ན་དེ་བཀག་པའི་དགག་པ་དེ་
 འབྲུབ་སྐྱེ་བུ་འགོ་བས་དགག་བྱ་ངོས་ཟིན་དགོས། སྤྱིར་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་
 ཞི་གནས་མི་དགོས་ཀྱང་སེམས་གནས་ཆ་ཅུ་ཞིག་ནི་དགོས། སེམས་ལ་
 གནས་ཆ་བྱུང་བ་ན་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་དབྱུད་པ་བྱས་ནས་
 བདག་མེད་རྟོགས་སྐབ་པ་འབྱུང་། ལོང་དུ་ལྟ་བའི་ཐོག་ནས་སྒོམ་པ་འཚོལ་བ་
 ཞེས་པ་བྱུང་། ད་ལྟ་སྒོམ་པའི་ཐོག་ནས་ལྟ་བ་འཚོལ་བ་ཞེས་པ་དེའི་ལུགས་སུ་
 བྱས་ནས་དང་པོ་ཞི་གནས་བསྐྱབས། ཞི་གནས་བརྟན་པོ་བྱུབ་ནས་ཞི་གནས་དེའི་
 རང་ནས་དབྱུད་པ་བྱེད་དགོས་གསུངས་སོ། །

ལྷར་གྱི་མཉམ་གཞག་དང་ཉིད་ལས། །མི་གཡོ་དྲངས་བའི་ཚུ་ནང་དུ། །རི་
 ལྷར་ཉེའུ་ཚུང་འབྲུག་པ་ལྟར། །སྤྱོད་ཤེས་པས་སྒོམ་པ་པོའི། །སྤྱེས་བྱའི་རང་

བཞིན་མངོངས་པར་བརྟུག །ཅེས་པ་འདིས་ནི་ཞི་གནས་བརྟན་པོ་མ་གྲུབ་པའི་
 དབང་དུ་བྱས། ཞི་གནས་བརྟན་པོ་གྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་
 པའི་ངོ་བོ་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག མཉམ་པར་འཛོག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་མཉམ་
 གཞག་དེ་ལས་མ་གཡོས་པར་སྐྱེས་བུའི་ངང་བཞིན་ནམ་གང་ཟག་ཅེས་པ་དེ་གང་
 འབྲེལ་འདུག གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་པ་དེ་གང་འབྲེལ་འདུག་བརྟུག་པ་བྱེད་
 དགོས། དཔེར་ན། རྩ་དྲུངས་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འོག་ནས་ཉེ་ཏུ་འམ་ཉ་རྩུང་རྩུང་དེ་
 དག་པར་རྩུང་འཇུགས་ཀྱང་སྤེད་དུ་རྩུང་འགུལ་སྤྱོད་མི་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་
 མཉམ་གཞག་དེ་ལས་མ་གཡོས་པར་དབྱེད་པ་སྤོ་མོ་བྱས་པ་ཡིན་ན། མཉམ་
 གཞག་དེ་ལས་མི་གཡོ་བར་དབྱེད་པ་བྱེད་ཐུབ་པ་དེ་འབྲེལ་འབྲུང་གསུངས་པ་ཡིན།
 མཉམ་གཞག་གི་ངང་ནས་ང་འཚོ་ལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐོག་མར་མཉམ་པར་
 བཞག དེའི་ངང་ནས་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་དགའ་སྤྲུག་གི་ཚོར་བ་སྐྱེ་དུ་བརྟུག
 དགའ་སྤྲུག་གི་ཚོར་བ་འབྲུགས་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བའི་ཚོ། སྤོའི་རྩུང་གཅིག་གིས་དེའི་
 འཛིན་རྩུལ་གང་འབྲེལ་འདུག་བལྟས་ཏེ་གོང་དུ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱ་ར་བྱེད་
 ཅེས་པ་ལྟར་བྱ་ར་བྱེད་མཁུག་གི་སྤོ་རྩུང་པ་གཅིག དེས་དགའ་སྤྲུག་གི་ཚོར་བ་
 ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ན་ངའོ་སྤྲུམ་པའི་སྤོ་དུས་ཚོད་སྤང་སྤང་ཞིག་ལས་མི་སྐྱེ་བས་
 མཁྱོགས་པོ་ངོས་བཟུང་ཐུབ་པ་དགོས། ཉམ་རྒྱུན་གྱི་ང་འཛིན་རྩུལ་དང་འབྲེས་
 ཉམ་གསལ་པོ་མི་འབྲུང་བས་གང་མཁྱོགས་བརྟུག་པ་བྱེད།

ཁ་སྤོན་ཞི་གནས་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་འབྲུང་བ་བཞིན་
 དུ་ལྷག་མཐོང་སྐྱེ་བ་ལ་ལྷག་མཐོང་གི་ཚོགས་བསྐྱེད་དགོས། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་གངས་པ་འག་ཉན་པ་དང་། རང་གིས་ཀྱང་སྤོང་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་དཔེ་ཆ་

ལྷ་བ་དང་། ལྷ་བ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་རྩོམ་ཆེན་ཅེས་པའི་སྐྱེ་མ་དེ་ཉིད་ལྷ་ག་པའི་ལྷ་
 མཆོག་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་ནས་དེ་ལ་གསོལ་
 བ་འདེབས། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་ཡིན། དེ་ལ་རྣམ་
 པ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ནམ་རྒྱུན་ནི་འཇམ་དབྱངས་དམར་མེར་དེ་འདྲ་ཞིག་
 བསྐྱོམས་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་དགོས། སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྤྲིག་
 པ་བཞགས་པ་སོགས་ཀྱི། ལྷ་མའི་རྣམ་འགྲུབ་བསྐྱོམས་ན་ལྷ་མ་དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་
 འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། དེ་ལ་ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་། བརྒྱ་
 བྱུང་སོགས་སྒྲོན་དུ་བཏང་། ལྷ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟོགས་སྐབས་མཇུག་དུ་
 གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་འདེབས། དེ་ལྟར་བྱས་པས་རྗེ་བཙུན་གྱི་སྐྱེ་ལས་བདུད་
 ཅིའི་རྒྱུན་བབས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་དང་། བད་གདོན་སྤྲིག་
 སྐབས་ཐམས་ཅད་དག་སོང་སྟེ་མ་པ་དང་། ཡང་བདུད་ཅི་མེར་པོ་བབས། ལྷ་བ་ཀྱི་
 བད་ཐམས་ཅད་གང་བས་ལྷ་བ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་
 སོང་སྟེ་མ་པ་ཀྱི།

ལྷ་མའི་རྣམ་འགྲུབ་བསྐྱོམ། དེའི་རྗེས་སུ་བདག་མེད་མ་རྟོགས་ན་འཁོར་བ་
 ལས་མི་གྲོལ་བ་དང་། རྟོགས་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་ཐན་
 ཡོན་བསམ། སྐབས་མཐའ་སྐྱེ་བ་བཞིའི་བདག་མེད་འདོད་ཚུལ་ལ་མ་འདྲ་བ་ཡོད། ང་
 འཛིན་ཚུལ་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་གི་བདེན་རྒྱུན་གང་གི་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་
 པའི་ང་འཛིན་ཚུལ་དེ་ཐ་སྙད་པའི་ང་འཛིན་ཚུལ་ཡིན། དེའི་འཛིན་བ་ལྟར་གྱི་ང་དེ་
 ཡོད། བདེན་གྲུབ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ང་འཛིན་པའི་འཛིན་ཚུལ་ལྟར་གྱི་ང་
 དེ་མེད། དེས་འཛིན་བ་ལྟར་གྱི་ང་དེ་སྤོང་ཐོག་ནས་ངོས་འཛིན་པའི་ཆོ། མིང་དང་

རྟོག་པའི་དབང་གིས་པར་བཞག་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་རྒྱང་དེ་
ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དེ་འདྲ་འཆར་རྒྱ་ཡོད། མིང་དང་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་
ཡིན་པ་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་རྒྱང་དེ་ཡོད་པའི་ང་དེ་ངོས་ཟེན་པའི་ཚེ། དེ་ལྟར་གྲུབ་
ཚུལ་འདུག་མི་འདུག་དཔྱད་པ་ན་དེ་གྲུབ་ཚུལ་གཏན་ནས་མེད། ཐོག་མར་ལྟ་བ་
སློལ་འཆར་བ་ཁག་པོ་ཡོད། དེར་བརྟེན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཟབ་མོ་སྟོང་
བ་ཉིད་འདི་སྤུལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་བྱས་པས་དེ་ཞིག་མི་སྟོན་ཞེས་གསུངས་
ཡོད། འོན་ཀྱང་དོན་འདི་དག་གོ་མི་བྱས་སྟུང་ནས་སེམས་ཁུམ་རྒྱ་མེད། ལྟ་དང་
སློལ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། རང་གིས་བསམ་སྟོན་གཏོང་། དེ་འདྲ་བྱས་པ་ཡིན་ན་
འདུས་བྱས་ཅེས་བ་སོ་ན་མི་གནས་པ་ཡིན་པས་ནས་ཞིག་ན་སྐྱེ་ཡོང་གསུངས་
ཡོད།

ད་ལྟ་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་སྟོང་དངོས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་བདག་མེད་ཅེས་བ་དེ་འདྲ་
ཡིན་པ་འདྲ་སྟུང་ནས་སྟོང་དེའི་སྤྱོད་སྤུལ་སྤུ་གཏོང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་མ་གྲུབ་པ། མིང་དང་རྟོག་པའི་དབང་གི་བཞག་པ་ཅམ་རེད་བསམ་ནས་སྟོ་
ལ་འདྲིས་པོ་མ་གྲུང་ན་ཡང་སྟོང་དེའི་སྤྱོད་སྤུལ་སྤུ་པར་བཏང་ཉེ་ཐག་བཅད་དགོས།
སྟོམ་ཐོག་ནས་ལྟ་བ་འཚོལ་བ་ཞེས་པ། མཉམ་གཞན་དེ་ལས་མ་གཡོས་པའམ་མ་
བཞེངས་པར། སྤྱོད་པའི་ཤེས་པ་དེས་དཔྱད་ནས་དཔྱད་མཐར་འཁོར་སྤངས་བྱངས་
བ་ན་ལྟག་མཐོང་འཐོབ། སྟོམ་ཞི་གནས་ཀྱི་རང་ནས་ལྟ་བ་འཚོལ་བ་ལ། དེ་ལ་དང་
པོ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་པས་སྟོམ་པ་པོའི། །སྐྱེས་བུའི་རང་བཞིན་མཛངས་པར་
བཏྱག་ཤེས་སྟོང་གི་མཉམ་པར་བཞག་ཉེ། སྟོང་སྤྱོད་ཞིག་གིས་སྐྱེས་བུའམ་ང་
རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདྲིན་པའི་འདྲིན་པ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་གང་འདྲ་ཞིག་

འདུག་བརྟག་པ་བྱེད་དགོས། དེ་འདྲའི་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟེན་པའི་སྐྱབས་སུ་
དགག་བྱ་དེ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གང་གི་སྟེང་དུ་འདུག་བརྟགས་ཀྱང་། ཆ་ཤས་གང་
གི་སྟེང་དུ་ཡང་མ་རྟེན་པ་ན་ཐ་སྟོན་དུ་ཡོད་པའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་
བདག་གམ་ང་གཏན་ནས་མི་འདུག་སྐྱམ་པ་བྱུང་ན་ཆང་མཐར་སྐྱུང་བས་ན། དང་
པོ་སྐྱེས་བུའི་རང་བཞིན་མཛངས་པ་བརྟག་ཤེས་དགག་བྱ་དང་། དེ་འཛིན་པའི་
སྒྲོའི་འཛིན་སྟངས་གང་འདྲ་འདུག་བརྟག་ཤེས་འཛིན་པའི་འཛིན་ཚུལ་ངེས་པ་ན་
དེ་འདྲའི་ང་དེ་བདག་གཞིའི་རང་ནས་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་བྱེད།

དེ་ཡང་། འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་སྐྱོབ་ཉིད་ཀྱིས། །ཞེས་སྐྱབས་མེད་པ་རྣམས་
ཀྱི་སྐྱབས་མཛད་པས་སྐྱོབ་ཅེས་བརྗོད་ནས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རིན་ཆེན་སྲིང་བ་ལས།
སྐྱེས་བུ་ས་མིན་ཚུ་མ་ཡིན། །མེ་མིན་རླུང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན། །རྣམ་ཤེས་མ་
ཡིན། །ཞེས་གལ་སྲིད་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ན།
ཁམས་རྒྱལ་དེ་དེའི་སྟེང་དུ་བཅའ་བ་ན་སྐྱེས་བུ་དེ་འདྲ་དེ་རྟེན་རྒྱ་ཡོད་དགོས།
སྐྱེས་བུ་ཞེས་པ་ཁམས་རྒྱལ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པ་ཡིན་པས། སྐྱེས་
བུའི་ལུས་ཁམས་རྒྱལ་འདུས་པ་ལ། ཁམས་རྒྱལ་གི་ནང་དུ་སྐྱེས་བུ་དཔྱོད་པའི་ཆོ་
ས་དེ་སྐྱེས་བུ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཚུ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། མེ་ཡང་མ་མིན། རླུང་མིན་ཞིང་།
ནམ་མཁའ་མིན་ལ། རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པས། ཆ་ཤས་དེ་དེ་ནས་བཅའ་ཡང་མ་
རྟེན་པས་ཁམས་རྒྱལ་གི་ཆ་ཤས་མཐའ་དག་ང་མ་ཡིན་པར་གྲུབ། འོ་ན་ཡ་གྲུལ་
དེ་དེ་ནས་མིན་ཡང་ཚོགས་པ་དེ་ང་མིན་ནམ་སྐྱམ་ན། ཀུན་མིན་ན། །ཞེས་
གསུངས་པས་ཚོགས་པ་དེ་ཡང་ང་མིན་པར་གསུངས་པའོ། །དེ་ལས་གཞན་ན་
སྐྱེས་བུ་གང་། །ཞེས་པས་བདག་གཞི་སྤང་པོ་ཁམས་རྒྱལ་དེ་དེ་ནས་གང་ཟག་མ་

ཡིན་ལ། ཁམས་རྒྱག་འདུས་པ་དེ་ཡང་གང་ཟག་མ་ཡིན་པས་བདག་གཞིའི་སྤྲིང་
ནས་ང་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲིས་གྲུབ་པ་ཞིག་མི་རྟོག་ན། འོ་ན་དེ་ལས་གཞན་དུ་
ང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་རྟོག་རྒྱ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་གཏན་ནས་རྟོག་རྒྱ་
མེད་པ་ཡིན་ལོ། །

དེ་ལྟར་དབྱུང་བ་གྲུབ་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲིས་གྲུབ་པའི་ང་དེ་གང་དུ་
མི་འདུག་བདག་གཞི་ལྷུང་པོའི་སྤྲིང་དུ་མི་འདུག་ལ། ལྷུང་པོ་ལས་གཞན་གྱི་སྤྲིང་
དུ་ཡང་མེད་པས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་མི་འདུག་སྟམ་པའི་ངང་ནས་དགག་བྱ་དེ་རང་
སེམས་གྲིས་ཡོད་མེད་ཡང་ཡང་དབྱུང་བ་བྱེད། འོ་ན་སྦྱིར་སྦྱེས་བྱ་ཞེས་པ་དེ་
མེད་དམ་ཞེ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲིས་གྲུབ་པའི་སྦྱེས་བྱ་ཞིག་མེད་ཡང་ཐ་སྡད་
དུ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་སྦྱེས་བྱ་དེ་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་། **སྦྱེས་བྱ་ཁམས་རྒྱག་འདུས་**
པའི་སྦྱིར། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ཞེས་སྦྱེས་བྱ་ཞེས་པ་དེ་ཁམས་རྒྱག་འདུས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་སར་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་སྦྱེས་བྱ་འཕམ་གང་ཟག་དུ་བཞག་པས། ཡང་
དག་པའམ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན། ཡང་དག་པ་ཞེས་པ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་
པའམ་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པ་དང་དོན་མཚུངས་པས་དེ་མེད་དོ། །

གཞུང་དེས་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་གཏན་ལ་སབ་
ནས། ལྷུང་པོ་རང་བཞིན་གྲིས་མེད་པ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ན། ཡང་དག་མ་ཡིན་
ཞེས་པ་དེ་དཔེར་གྲུབ་ནས་སྦྱེས་བྱ་རང་བཞིན་གྲིས་མ་གྲུབ་པ་**རྗེ་ལྟར་བར། །དེ་**
བཞིན་ཁམས་ནི་རེ་རེ་ཡང་། །ཞེས་ཁམས་རེ་རེ་ཡང་རང་གི་ཆ་ཤས་མང་པོ་
འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་སྦྱིར། རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པ་མིན་ནོ་ཞེས་
པའོ། །སྦྱེས་བྱའི་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་ས་ཁམས་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་ས་ཁམས་དེ་ཡང་

རང་གི་ཆ་ཤས་མང་པོ་འདུས་པ་ལས་གྲུབ་ལ། འདུས་ནས་གྲུབ་པས་སྤང་པོ་
བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ས་ཁམས་རྙེད་རྒྱ་མེད། འདུས་སྲིར་ཡང་དག་
ཉིད་དུ་མིན། །གསུངས་པ་རི་བཞིན་བཅའ་བ་ན། །ཞེས་རིན་ཆེན་སྲིང་བ་ལས་
གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བཅའ་བ་ཡིན་ན་འདུས་པའི་སྲིང་དུ་ཡང་མེད་ལ་ཡ་གྲུལ་
གྱི་སྲིང་དུ་ཡང་མེད་པས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་དོ། །

༥ མཉམ་གཞག་མཉམ་པར་འཛོག་མཁན་སོགས། །ཞེས་བྱ་བྱེད་ལས་
གསུམ་དུ་སྲེས་ནས། མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། མཉམ་པར་འཛོག་མཁན།
མཉམ་པར་བཞག་བྱའི་སྣོད་ཉིད་སོགས་ལ་བཅའ་གྲུང་རྙེད་རྒྱ་མེད། རུལ་སྒྲུབ་
ཅམ་ཡང་མ་རྙེད་པ། །ཞེས་དགག་བྱ་ངོས་ཟེན་པར་བྱས་ཏེ་ཆ་ཤས་རེ་རེའི་སྲིང་
དུ་དབྱེད་པ་བྱས་ནས་མ་རྙེད་པ་རྙེད་པ་ན་སྣོད་ཉིད་རྟོགས་པའོ། །དེ་ཆེ་གཡེང་
མེད་ཅེ་གཅིག་ཏུ། །ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་མཉམ་གཞག་སྣོད། །ཞེས་དེའི་ཆེ་སྣོད་པ་
ཉིད་རྟོགས་པས་དེའི་སྲིང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་ ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་ནམ་
མཁའ་ནི་ཐོགས་རེག་བཀག་ཅམ་ལ་ནམ་མཁའ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་དགག་བྱ་
བཀག་ཅམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་དེ་ལྟར་གསུངས།

དེ་དག་གིས་ང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་། ངའི་སྤང་པོ་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་པ་གཏན་ལ་པལ། ཡང་ན་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དང་། །གཟུགས་སུ་
མ་གྲུབ་སྣོད་སང་དེ། །སྲིབ་མེད་སྣ་ཚོགས་འཆར་ཞིང་འཕྲོ། །འགག་མེད་གསལ་
ཞིང་རིག་པའི་རྒྱན། །ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་སེམས། །སྣོས་མེད་སྣང་ཞིང་
འཛིན་པ་ཡི། །ཞེན་ལུལ་ཞེས་གོང་དུ་ཞི་གནས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་
བཞིན་པའི་དང་ནས་རིག་པ་སྤོ་མོ་ཞིག་གིས་དཔྱོད་པ་བྱེད། སེམས་ཞེས་པ་གང་

འདྲ་ཞིག་འདུག་བལྟས་པ་ན་སེམས་ཞེས་པ་དེ་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་
སྣང་སང་དེ་བཞིག་གང་ལ་ཡང་སྐྱིབ་པ་མེད་པ། དུལ་སྤྱོད་ཚོགས་འཆར་ཞིང་འཕྲོ་
བ། འགག་མེད་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བརྒྱད་ནས་ཡོང་བས་འགག་པ་མེད་པ།
གསལ་ཞིང་རིག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་དེ་ངོས་ཟེན་པ་གྲེད། སེམས་ངོས་ཟེན་
ནས་སེམས་དེས་ལུས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྗེ་ལྟར་འཛིན་གྱི་ཡོད་ཅེ་ན། གང་
ལ་ཡང་མ་ལྟོས་པར་ལྟོས་མེད་རང་དབང་བཞིག་ཏུ་སྤང། སྤང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་
པར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེས་འཛིན་གྱི་ཡོད། བདེན་འཛིན་དེས་
དེ་ལྟར་འཛིན་གྱི་ཡོད་ན་དེའི་ཞེན་ལུས་རྗེ་འདྲ་གྲེད་ནས་བཀག་དགོས་ཤི་ན།
མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྟས། རྒྱུད་དང་ཚོགས་ཞེས་བྲ་བ་ནི། །འབྲེང་བ་དམག་སོགས་
བཞིན་དུ་བརྒྱན། །ཞེས་གསུངས་ལུང་དང་རིགས་པ་ཡིས། །ཞེས་དུས་ཞེས་པ་
དང་། སེམས་ཞེས་པ་དེ་དག་རྒྱུན་སྤྱི་མཐུད་པ་ལ་བཏགས་པ་མ་གཏོགས་རང་
ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མེད་ལ། ཚོགས་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་ཆ་ཤས་མང་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་
ཚོགས་པ་ན་ཚོགས་པ་ཞེས་བཏགས་པ་མ་གཏོགས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་
ཚོགས་པ་མེད། དེའི་དཔེར། སྤང་བ་དང་། དམག་གཉིས་བཀོད་པའོ། །སྤང་བ་
ཞེས་པ་སྤང་ལྡོག་རེ་རེ་ནས་སྤང་བ་མི་ཟེར་བར་སྤང་ལྡོག་མང་པོ་བརྒྱད་ནས་
ཚོགས་པ་ཞིག་ལ་སྤང་བ་ཟེར་དགོས་པས། སྤང་ལྡོག་མང་པོ་ཐག་པ་ལ་བརྒྱད་
ནས་གནས་པ་དེ་ལ་སྤང་བ་ཞེས་པར་བཏགས་པ་ཅམ་དེ་སྤང་བ་རེད་མ་གཏོགས།
བདག་གཞིའི་རང་ནས་བཅའ་བ་ན་རྟེན་རྒྱ་མེད། དེ་བཞིན་དུ་དམག་ཡོང་གི་
འདུག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན། དམག་མི་གཅིག་ཡོང་བ་ན་དམག་ཡོང་གི་འདུག་ཅེས་
མི་ཟེར་བར་དམག་མི་གཅིག་ཡོང་གི་འདུག་ཅེས་ཟེར། དམག་ཅེས་པ་དམག་མི་
མང་པོ་ཚོགས་པ་ན་དམག་ཅེས་བཏགས། དམག་མི་རེ་རེ་དམག་མ་ཡིན་པ་དེ་

བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ནམ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་ཡང་ཚོགས་པ་ལ་བཏགས་པ་
ཅམ་ལས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །སྤང་ཚུལ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པའི། །ངང་དུ་
ཅེ་གཅིག་མཉམ་པར་ཞོག། །ཅེས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དམ་རྒྱུན་ལོ་སྤྱི་མང་པོ་
ཚོགས་པར་གནས་ཀྱང་། འོ་ན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཞེས་པ་དེ་གང་ལ་བཏགས་པ་
ཡིན། རྒྱུད་གཅིག་དང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནམ། གཉིས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་
ཞེས་དབྱེད་ན་རྙེད་རྒྱ་མེད། དེ་ལོ་ཚོགས་པ་ལ་པར་བཏགས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་
མེད་པས་སོ། །

ང་ཚོའི་སློབ་ལ་ཤར་སྤངས་ལྟར་ན་སྤང་སོགས་སློབ་ལ་ཤར་བའི་ཚེ་གང་ལ་
ཡང་མ་སློབ་པ་ཞོ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ལྟ་བུར་སྤང་། སྤང་ཚུལ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པ་
ཡིན་ན་ཆ་སོ་སོའི་སྤྱིང་དུ་རྙེད་རྒྱ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་རྙེད་རྒྱ་མེད་དོ། །
སྤང་ཚུལ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པ་རྟོགས་པ་ན་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་གོང་དུ་
བཤད་པ་བཞིན་དགག་བྱ་ངོས་ཟིན་པའི་སློབ་ནས་དབྱེད་པ་བྱེད། དེ་ལྟར་དབྱེད་
ཀྱང་མ་རྙེད་པ་ན་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པས། དེ་ཉིད་ལ་ཞི་ལྷག་རྒྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ངང་
ནས་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་ཞོག་ཅིག་ཅེས་པའོ། །

མདོར་ན་བདག་གི་དགོ་བའི་བཤེས། །དོན་དང་མཐུན་པའི་ཐམས་ཅད་
མཁྲིན། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞལ་སྤྱོད་སྤྱོད། །ཅེས་མཚན་ལ་སངས་རྒྱས་ཡེ་
ཤེས་ལྷུ་ཡི་ཡོད་པ་དེ་དོན་དང་མཐུན་པ་རེད་འདུག། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་གཅིག་དུ་བསྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་རེད་ཅེས་མཚན་དོན་སློབ་པ་ཡིན། གང་ཤར་
རྣམ་རྟོག་འཛིན་པར་ཡོངས་རིག་ན། །དོན་དམ་ཚོས་དབྱིངས་གཞན་ལ་སློབ་མེད་
འཆར། །ཤར་བའི་ངང་དུ་རིག་པ་བཞུགས་པ་ལ། །ཅེ་གཅིག་མཉམ་པར་འཛོག་

ལ་སའ་ནས་དེ་སྐོམ་པ་དེ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐོམ་ཟེར། སྤྲ་མ་མང་པོས་སེམས་
ཀྱུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་སྐྱོང་སང་དེ་བ། གསལ་བ། ཉིག་གེ་བ་དེ་འདྲ་རྙེད་པ་ན་སངས་
རྒྱས་སྤར་བཅངས་གཏོད་པའི་མཉམ་པ་ལོན་ཞེས་བཤད་གྱི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་
བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་དགོངས་པ་བཞེས་པ་ན་དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་ངོ་སྐྱོད་ཀྱུན་རྫོབ་
པ་འདི་འདྲ་ཞིག་རེད་ཅེས་ངོ་སྐྱོད་པ་ཅམ་རེད་མ་གཏོགས་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དངོས་དེ་མ་ཡིན། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དངོས་དེ་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་
གཏོན་ལ་སའ་ནས་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལྟ་བུ་མཐར་ཕྱག་དེ་ཡིན་ནོ། །

དགེ་བ་རྫོགས་བྱུང་བྱ་བ་སྡོམ་བ།

༥ རྗེས་ནི་ཕྱག་ཆེན་བསྐོམས་པ་ལས། །བྱུང་བའི་རྣམ་དཀར་ཅི་མཆིས་
བ། །དུས་གསུམ་དགེ་ཚོགས་རྒྱ་མཚོ་བཅས། །ལྷ་མེད་བྱུང་ཚུབ་ཆེན་པོར་
བསྐྱོ། །ཞེས་རྗེས་ཅེས་པ་སྐྱོར་བ་དང་། དངོས་གཞི། མཇུག་གམ་རྗེས་ཞེས་ས་
བཅད་གསུམ་འབྱུང་བའི་རྗེས་ཀྱི་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཕྱག་ཆེན་བསྐོམས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་དཀར་བའམ་དགེ་བ་ཅི་མཆིས་བ། དེ་ཡང་དགེ་བ་དེ་
གཅིག་སུ་མ་ཡིན་པ་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དུས་གསུམ་དུ་
བསགས་པའི་དགེ་ཚོགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་དེ་དག་གཅིག་དུ་བསྐོམས་ཏེ་ལྷ་མེད་
བྱུང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱར་འབྱུང་བར་ཤོག་ཅེས་བསྐྱོ་བའོ། །

ཚོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་པར་བཞག་པ་ཅམ་ལས། །ཡུལ་ཁོ་རང་ངོས་
ནས་གྲུབ་པ་རྩུང་ཟད་ཅམ་མེད་ཅེས་དེ་སྟར་གོམས་ན། དེ་སྟར་གོམས་ནས་
ཚོགས་བྲུག་གི། །ཡུལ་དུ་སྐྱུང་བ་ཅི་ཤར་ཡང་། །སྐྱུང་ཚུལ་ཞིབ་མོར་རྟོག་ཅིག་

དང་། །གནས་ཚུལ་རྗེན་པར་སྤང་གིས་འཆར། །

གང་ཤར་ངོས་འཛིན་ལྟ་བུའི་གནད། །ཅེས་དེ་ལྟར་གོ་མས་པས་རྣམ་ཤེས་
 ཆོག་གས་རྒྱལ་གི་ཡུལ་དུ་སྤང་བ་གང་འདྲ་ཤར་ཡང་། དེའི་སྤང་ཚུལ་ཞིབ་མོར་རྟོག་
 ཅིག་ཉེ། སྤང་ཚུལ་རི་འདྲ་འདྲུག་སྟོས་དང་། སྤང་ཚུལ་ལོ་ཆོས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་
 ཡང་སྟོེ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ན་ཡུལ་རང་གི་ངོས་ནས་ལྷན་པ་སྟེ་ལྟར་ཤར་གྱི་ཡོད། དེ་
 ཡང་རྟོག་པས་པར་བཞག་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་ཁོ་རང་ངོས་ནས་ལྷན་པ་ཅུང་ཟད་
 ཅམ་ཡང་མེད་པས། དེ་ལྟ་བུའི་སྤང་ཚུལ་དེ་ཞིབ་མོར་རྟོག་པའམ་དབྱུང་བ་བྱས་
 བ་ཡིན་ན། དེའི་གནས་ཚུལ་ལ་པར་སྟོེ་ཡིས་བཏགས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས། ཁོ་
 རང་ངོས་ནས་ལྷན་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མེད་པ་དེ་སྤང་ངེར་ཡིད་ལ་འཆར། སྟོེ་ལ་
 གང་ཤར་ན་ཡང་གང་ཤར་བ་དེ་པར་སྟོེ་ཡིས་བཏགས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་ཁོ་རང་
 རོས་ནས་ཤར་བ་བཞིན་དུ་མེད་པས། གང་ཤར་ངོས་འཛིན་ལྟ་བུའི་གནད་ཅེས་
 པའོ། །

དེ་དག་གི་དོན་མདོར་བསྟུས་ན། མདོར་ན་རང་སེམས་ལ་སོགས་
 པ། །གང་གང་སྤང་བའི་དོན་དེར་ནི། །མ་འཛིན་དེ་དེའི་གནས་ཚུལ་དེ། །ངེས་པར་
 གྱིས་ལ་རྟོག་ཏུ་སྦྱོངས། །ཞེས་མདོར་ན་རང་གི་སེམས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་གང་
 དང་གང་སྤང་བའི་ཆེ་སར་བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པ་ཡུལ་ཁོ་རང་གིས་ངོས་ནས་
 ལྷན་པ་སྟེ་ལྟར་སྤང་ཡང་། སྤང་བའི་དོན་དེ་སྤང་བ་ལྟར་མ་ལྷན་ཅིང་། སྤང་བ་ལྟར་
 ལྷན་པར་འཛིན་ན་བདེན་འཛིན་དུ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་མི་འཛིན། སྤང་བ་ལྟར་མ་
 ལྷན་པ་ཡིན་ན་གནས་ཚུལ་རི་སྟེ་ལྟར་ཡིན་བཏགས་པ་ན། པར་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་
 སྤང་བ་ལྟར་དོན་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་ཅུང་ཟད་ཅམ་མེད་པ། དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་

དེ་དེས་པར་བྱས་ནས་ཉལ་ཏུ་སྐྱོད་ས། མདོར་ན། སྤང་ཚུལ་ལ་ཚོས་གང་དང་གང་
ཡིན་ཡང་ཁོ་རང་གིས་དོས་ནས་ཚུར་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་ཤར་བ་མ་གཏོགས་
པར་བཏགས་པ་ཅོམ་གྱི་སྤང་བ་མི་འཆར། དེའི་སྤང་ཚུལ་ལྟར་མི་འཛིན་པར་
གནས་ཚུལ་ལྟར་འཛིན་པར་བྱེད། གནས་ཚུལ་གང་འདྲ་ཡོད་ཅེ་ན། སྤང་བ་ལྟར་
མ་གྲུབ་པ་འམ་དོན་རང་དོས་ནས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གནས་པ་འོ། །

འདི་ལྟར་ཤེས་ནས་འཁོར་འདས་གྱི། །ཚོས་ཀུན་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་
སྐྱོད། །ཞེས་ཚོས་གཅིག་གི་སྤྲོད་གི་སྤོང་ཉིད་ཤེས་པ་ཡིན་ན། དེའི་རིགས་པ་དེ་
གཞན་ལ་ཁ་སྐྱོས་ནས་ཚོས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྲོད་གི་སྤོང་ཉིད་ཤེས་པར་འགྱུར་
ཞེས་པ་འོ། །གང་ཟག་དང་ལུང་པོ། ལུང་པོའི་ནང་ནས་སེམས་དེའི་ཚོས་ཉིད་
གཏུན་ལ་པབ་ནས། འཁོར་འདས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྲོད་ཏུ་
ཁ་སྐྱོས་པ་ཡིན་ན་གནས་ཚུལ་དོན་ལ་འཇུག་པ་མེད་པ་དེ་འཆར། ཚོས་གང་ཡིན་
ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་གཅིག་པ་ཡིན། འཁོར་འདས་སྟེ་འཁོར་
བས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་གྱིས་གྲུབ་པས་སྤོང་བ་དང་། ལྷ་རན་ལས་
འདས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྤོང་བ་གཅིག་པས་
འཁོར་འདས་གྱི་ཚོས་ཀུན་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་སྐྱོར་འོ། །

དེ་སྐོད་ཏུ་ཡང་འཕགས་པ་ལྟས། །དངོས་པོ་གཅིག་གི་ལྟ་པོ་གང་། །དེ་ནི་
ཀུན་གྱི་ལྟ་པོར་བཤད། །ཅེས་ལུང་པོ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་གཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་
བར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་པོ་དེས། ཚོས་གཞན་ལ་ཁ་སྐྱོས་པ་ན་དེ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པས་སྤོང་བར་རྟོགས་པར་བརྟེན་གཅིག་གི་ལྟ་པོ་ཞེས་པ་འོ། །གཅིག་གི་
སྤོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྤོང་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་ཚོས་གཅིག་གི་སྤྲོད་ཏུ་

སྟོང་ཉིད་ཤེས་པ་ན། དེའི་སྟོང་ཚུལ་དེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་ཏུ་སྟོང་ཚུལ་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་པས། སྟོང་ཚུལ་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་བྱམ་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཀ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་དེ་ལྟར་ཚོས་ཉིད་ལ། །ཚུལ་བཞིན་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངོར། །ཡོད་མེད་ལ་སོགས་ལའོར་འདས་ཀྱི། །སྟོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་མོད་ཀྱི། །དེ་ལྟར་དབྱུད་པ་བྱས་ནས་ཚོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་དེའི་ངོར་རམ། ཚོས་ཉིད་ངེས་པའི་ངེས་ངོར་སྟོང་སང་མ་གཏོགས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ། ལའོར་བ་དང་ལྷ་དཔྱད་ལས་འདས་པའི་སྟོས་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཚོས་གང་ཡང་མེད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་གཞིགས་ཀྱང་ཚོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྣམ་མཁྲེན་དེས་ཚོས་གཞིགས་པའི་གཞིགས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཚོས་གང་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བདག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་དེའི་ངོར་ཐ་སྙད་པའི་ང་ཡང་མེད། དེའི་ངོར་ང་མེད་ན་དེས་ང་མེད་པར་རྟོགས་སམ་ཞེ་ན། མཉམ་གཞག་དེའི་ངོར་ང་མེད་པ་མ་གཏོགས་ང་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན། མཉམ་གཞག་ལས་འདས་ནས་བཏག་པའི་ཆེ་ང་ཞེས་པ་དེ་པར་བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པ་འོ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་སྤང་། སྤང་བ་ལྟར་ཏུ་གྲུབ་པའི་ང་མེད་པས། འོ་ན་ང་ཞེས་པ་དེ་གཏན་མེད་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ང་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་ང་ཞིག་བཞག་དགོས་འདུག ཐ་སྙད་པའི་ང་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་བཞག་དགོས་ཤེ་ན། མིང་རྒྱུང་ཞེས་པ་མིང་མ་གཏོགས་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན་མི་འགྲིག མིང་གིས་པར་བཏགས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་མེད་པས་མིང་རྒྱུང་ཟེར། རྟོག་

པས་པར་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་བཏགས་ཡོད་དེ་འདྲ་ཅམ་ལས་མེད། དེའི་རྫོག་ཏུ་
རྒྱས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་དང་། མེས་བུད་ཤིང་སྲིག་པའི་བྱ་
བྱེད་ལས་གསུམ་སོགས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་པར་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་སྤིང་ཏུ་
འཐད་པ།

དེ་ཡང་བསྟོན་གདེང་ས་མེད་པ་བྱ་བྱེད་རྟེན་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་
དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ན། མི་ལམ་དང་། སྤྲིག་རྒྱ་དང་། ལུ་ཟླ་དང་། ལྷ་མ་ལྷ་བུའི་
ངང་ཏུ་འཆར། མི་ལམ་ཏུ་མི་ལམ་གྱི་རྟ་སྤང་སྤང་ཡང་དོན་ལ་རྟ་སྤང་ཏུ་བྱལ་པ་
མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་པ་སྤང་ཡང་དོན་ལ་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱལ་པ་མེད། སྤྲིག་རྒྱའི་ལུ་མ་ལུ་དང་། ལུའི་རྒྱ་བ་ཡང་རྒྱ་བར་སྤང་བ་སོགས་
དོན་ལ་མེད་པ་མཚུངས། རང་གི་དོས་ནས་མ་བྱལ་དེ་རྟུང་མ་བྱལ་པ་རེད། དེ་རྟུང་
མ་བྱལ་གྱང་སྤང་བ་དེ་བསྟོན་ས་མེད་པ་རང་གིས་འཆར་གྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་ཏུ་
འཁོར་འདས་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱལ་པ་སྟོང་
པ་ཡིན་པ་གཅིག་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འཁོར་འདས་དང་བྱ་བྱེད་ཅེས་པ་མི་ལམ་
དང་། ལྷ་མ་བཞིན་ཏུ་སྤང་ཅམ་བཏགས་ཅམ་ཏུ་བསྟོན་ས་མེད་པར་འཆར། དེ་
ལས་ལངས་ནས་བརྟུག་པའི་ཚོ། །མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་ཅམ་ཞིག་གི། །བྱ་བྱེད་
རྟེན་འབྲེལ་བསྟོན་མེད་པར། །མི་ལམ་སྤྲིག་རྒྱ་ལུ་ཟླ་དང་། །ལྷ་མ་ལྷ་བུར་ངང་
གིས་འཆར། །སྤང་བས་སྟོང་པ་མ་སྤྲིབ་ཅིང་། །སྟོང་བས་སྤང་བ་མི་འགོག་
པ། །སྟོང་དང་རྟེན་འབྲེལ་དོན་གཅིག་པའི། །ལམ་བཟང་དེ་ཚོ་མངོན་སུམ་
འགྲུང། །སྟོང་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་ཚོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པའི་
སྤང་བ་ཤར་བ་ན་དེས་སྟོང་པ་མ་སྤྲིབ་པར་སྟོང་པའི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། སྟོང་

པའི་སྣང་བ་ཤར་བ་ན་སྣང་བ་དེས་མ་སྣང་དུ་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཁས་ཅད་མི་
 འགོག་པ་སྣང་ཉིད་དང་རྟེན་འབྲུང་དོན་གཅིག་པའི་ལམ་དེ་ཆེ་མདོན་སྣང་དུ་
 འབྲུང་འགོ་རྒྱུ་ཡིན། སྣང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་རིང་ལ་མ་སྣང་པའི་ང་དང་རང་བཞིན་
 གྱིས་ལྷུང་པའི་ང་གཉིས་དབྱེ་བ་སྤེལ་ཤེས་པས། མ་སྣང་པའི་ང་དེ་ཡོད་པ་འདྲོག་
 པའི་ཆེ་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷུང་པའི་ང་དེ་ཡོད་དགོས་པ་དང། རང་བཞིན་གྱིས་
 ལྷུང་པའི་ང་དེ་འགོག་པའི་ཆེ་མ་སྣང་པའི་ང་དེ་འགོག་འགོ་བ་ལྟ་བུ་སྣང་སྣང་
 གཉིས་པོ་དེ་གཅིག་གོགས་གཅིག་དུ་མི་འགོ་བར་འགོག་དེས་བྱེད། སྣང་ཉིད་རི་
 ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་ན་སྣང་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྣང་བ་ཡིན་པ་སྣང།
 སྣང་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྣང་བ་ཡོད་པ་མི་འགོག་གཅིག་གོགས་གཅིག་
 བན་དུ་འགོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྣང་དང་རྟེན་འབྲུང་དོན་གཅིག་ཟེར།

དེ་སྐོར་སྣང་བ་མང་ཐོས་སྣང་བ་པ། །སྣོ་བཟང་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་
 རྟེ། །དགོ་བས་འགོ་ཀུན་ཞི་སྣོ་གཉིས་པ་དང། །བྲལ་བའི་ལམ་འདིས་སྣང་དུ་རྒྱལ་
 ལྷུང་ཅིག །ཅེས་ཐོས་པ་རྒྱ་ཚེན་པོ་ལྗོན་པས་མང་ཐོས། ཐོས་དོན་སྣང་བ་གཞིས་
 བས་སྣང་བ་པ་སྣོ་བཟང་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་བ་རང་གིས་མཇོད་པ་ཡིན།
 དེའི་དགོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འགོ་ཀུན་ཞི་སྣོ་གཉིས་པ་དང་བྲལ་བའི་ལམ་འདི་ལ་
 བསྐྱབས་པས་སྣང་དུ་རྒྱལ་ལྷུང་ཅིག །དེ་ཡང་ཞི་བ་སྣང་འདས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་
 བཞོད་པའི་སྣོ་གཉིས་པ་དང་བྲལ་བའམ་སྣོ་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད་པ།

གཅིག་ལྟ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྣང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྣོ་དེ་ཡིན། ཞི་སྣོ་གཉིས་
 པ་དང་བྲལ་བའི་སྣང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྣང་དུ་བདུད་བཞི་
 ལས་རྒྱལ་བར་གྲུང་ཅིག ཅེས་སྣོན་ལམ་གནང་བའོ། །ཅེས་བྲལ་རྒྱ་ཚེན་པོ་དོ་

སྒྲོད་བྱེད་ཚུལ་འདི་དག་སྒྲོད་སྒྲོ་བ་བར་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྐྱུས་སོ། །།

ཇི་ལ། གལ་ཏེ་ངན་སོང་དུ་ལྷུང་ན་ག་དུས་ལྷུང་ངམ། ལན། ལོང་དུ་འོང་གསལ་གྱི་རྗེས་ལ་ཉེར་སྐབ་གྲུབ་པ་དང་བར་དོ་གྲུབ། བར་དོའི་རྗེས་སུ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཇི་ལ། བྱུང་ཚོས་བཞི་དང་ལྔ་ན་པའི་སྒྲོ་འོད་གསལ་དེ་ལ་བྱང་འཇུག་ཟེར་ངམ། ལན། དེ་མོས་ངོ་ཅམ་མ་གཏོགས་དངོས་མིན། བྱང་འཇུག་དངོས་འགྲུབ་པ་ལ་འོད་གསལ་དངོས་སུ་ཤར་ནས། སྐྱུ་ལུས་དངོས་སུ་ལྷངས། དེ་གཉིས་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་བྱང་འཇུག་ཞེས་པ་རྗེས་ལ་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་མ་གཏོགས་མི་འགྱུར། ད་ལྟ་ང་ཚོས་བཤད་པ་འདི་བསྐྱེད་རིམ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་གྱི་སྒྲོའི་སྒྲོར་ཡིན་ནོ། ། དགོ་ལེགས་འཕེལ། །།

དབང་ཕྱད་སྒྲིབ་ཆིག

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
 གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དཔལ་འབབ་སྤྱང། །
 ཚིག་གི་ཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
 ཅི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །
 དབང་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣམ་དཀར་སྤང་བའི་མཐུས། །

ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྒྲོང་སྤྲུལ་བཟུ། །
 གདངས་ཉེ་རྒྱད་ལྗེ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
 དེས་ལེགས་ལོར་ལུའི་མཛོད་ལ་དབང་འཕྲོར་ཤོག།

ཅེས་པ་འདི་ཡང་ནང་བསྐྱུན་གྱུ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་
 དབང་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཚོག་པའི་དགོ་བའི་སྒྲོལ་
 ཚིག་ཏུ། །ལྷ་ཀྱའི་དགོ་སྒྲོང་ཚོས་སྤྱ་བ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་
 སྤྱར་བའོ།། །།

གསལ་བཤད། གསུངས་ཇི་ཚོས་སྤྱན་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གི་བཀའ་ཁྲིད་དེབ་ཐོབ་བཞི་པའི་ཁོངས་
 ཀྱི་ཚོས་ཚན་ཞིག་ཡིན། ལྷ་ལོ་༡༠༡༤ ལྷ་བ་དང་པོར་བོད་ཡིག་ཏུ་མཛོད་དབུ་འབྲེད་དང་འབྲེལ་རིན་པོ་ཆེའི་
 གསུང་ཚོམ་གྱི་རིགས་ཇི་ཡོད་ཏེ་སྒོག་ཏུ་གསལ་འཇུག་བྱས་པ་བཅས་ཏེ་རྒྱའི་ཚོམ་སྤྲིལ་ཁང་ནས། ལྷ་ལོ་
 ༡༠༡༤ ལྷ་ ༡༡ ཚོས་ ༡༩ ལ།